

15-16 Haziran, sol hareket ve işçi hareketi- H. Fırat

'74 sonrası dönem bazı kesimlerde maceracı mücadele anlayışlarının yanısıra "ideolojik önderlik" tezinin de eleştirisi dönemi oldu. Fakat "kitlelere" gitmek başarısı

gösterenler uzun süre boyunca bir türlü işçi sınıfına gidemediler. Küçük-burjuva sınıf ortamı ile halkçı teori ve politikalar onları bundan alıyordu.

15-16 Haziran, politik bir önderlik ve

yönetimden yoksun, kendiliğinden bir harekettir. Direnişe önderlik etmek bir yana, dönemin sol akımlarının tümü sınıfın dışında ve tümü de işçi sınıfına inançsızdılar.

s.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2023 / 09
16 Haziran 2023

Kızıl Bayrak

Saray rejiminin emekçilere dayattığı ikilem:

Ya örgütlü mücadele ya derin sefalet!

kizilbayrak79.net

3

**"Rahat nefes almak"
mücadele ile mümkün**

Gerçekçi olmanın ve "rahat bir nefes almanın" bile mücadeleye bağlı olduğunu idrak etmenin büyük önem taşıdığı bir süreç işliyor.

8

**Direnmek ya da
boyun eğmek**

Saldırı dalgası karşısında emekçiler için birleşmekten, ve her mevzide mücadeleyi yükseltmekten başka bir çıkış yolu yok.

24

**Devrimci Dersim emektar bir
militanını yitirdi!**

Mamo'muz 5 Haziran 2023 günü hayata gözlerini yumdu. Mamo devrimci komünizme inanan biri olarak yaşadı. Bize de bu kişiliği ile veda etti.

Emekçileri yeni bir saldırı dalgası bekliyor- Fikri Tomurcuk

s.1

Dünya nükleer cephaneliğe dönüşüyor

s.16

Saray rejiminin emekçilere dayattığı ikilem:

Ya örgütlü mücadele ya derin sefalet

Sermaye sınıfının çıkarlarına göre ekonomiyi yöneten gerici-faşist rejim, hile/hurdayla gasp ettiği seçimlerin ardından, Londra'daki "faiz lobisi" ile daha açıktan flört etmeye başladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na İngiliz vatandaşı Mehmet Şimşek'i, TCMB (Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası) Başkanlığı'na Amerikan vatandaşı Hafize Gaye Erkan'ı atayarak mali oligarklara güven vermeye çalıştı. En büyük dertleri ise bir an önce Türkiye'ye yabancı sermayeyi çekmekti. Bundan dolayı faiz lobisinin istediği yön-de adımlar atamaya başladılar.

"Yerli/millî" AKP-MHP rejimi, Londra'daki küresel tefecilere "güvenli/yük-sek kazanç" garantisi vermek amacıyla icraatlara başladı. Dünyanın kanını emen bu tefecilerin talep ettiği kazanç için kay-nak gerekiyor. Ancak bu noktada önemli bir soru ortaya çıkıyor: Milyarlarca do-lara tekabül eden bu kaynak kimlerden alınacak? Mesele tam bu noktada dü-ğümleniyor.

Sermayenin "demir yumruğu" olan Saray rejimi bu parayı toplamak için ki-min tepesine çökecek? Bu sorunun ya-nıtı sır sayılmaz. Zira 20 yıllık icraatlara bakanlar sorunun yanıtını da anında bu-lurlar.

Çünkü bu rejim, işçilerin ve emekçilerin milli gelirden aldığı payı sürekli küçül-tüyor. Diğer bir ifadeyle sermayenin ve "yerli/millî" faiz lobisinin serveti sürekli çoğalıyor. Bu ise ancak işçi ve emekçileri daha derin bir sefaletin içine iterek sağ-lanabiliyor.

***

"Yerli/millî" rejimin İngiliz ve Amerikan vatandaşı "kurtarıcıları" ilk icraatlarıyla nasıl bir yol izleyeceklerini gösterdiler. 10 günde TL dolar karşısında %20 'ye yakın değer kaybetti. Bu fiili bir devallüsyondur. İktidar, bu hamleyle daha ilk adımda işçilere, emekçilere ağır bir darbe indirdi. Olay bu noktada durmayacak, zamlar devam edecek. İşçi ve emekçilerin reel gelirleri daha da düşecek. Asgari ücret ve memur maaşlarına yapılacak zam için rejimin dillendirdiği oranlar, ilk altı ayın kayıplarını bile karşılamıyor.

AKP şefleri ile kapitalistler, asgari ücretin 400 dolar civarında sabitlenmesi gerektiğini savunuyor. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Özgür Burak Akkol buna dahi itiraz etti. "...Biz Türkiye Cumhuriyeti devletindeyiz. Başka bir para birimi ile asgari ücret veya başka ücretler belirlenmiyor..." şeklinde konuşan ve Saray rejimine yakınlığıyla bilinen bu küstah kapitalist, asgari ücretin "ortalama ücret" haline getirilmesini yeterli bulmuyor, açlık sınırının altında tutulmasının da "olağan" hale gerilmesini talep ediyor.

Kapitalistlerin ya da onların vurucu gücü olan Saray rejiminin işçi sınıfını yarı aç yarı tok çalıştırma isteği şaşırtıcı değil. Zira onlar kendi rollerini oynuyorlar. Aileleriyle birlikte işçilerin insanca yaşaması onları ilgilendiren bir mesele değil. Onlar, "iş-gücünü ne kadar ucuzlatırsak kârımız o kadar yüksek olur, rekabet gücümüz o kadar artar" penceresinden ba-

kıyorlar. Bunu başarabildiklerinde hem kendi kârları artacak hem yerli/yabancı faiz lobisine ödenecek milyar dolarları işçi ve emekçilerden tahsil etmek mümkün olacak.

Vurgulamak gerekiyor ki, sorun ücretlerin düşürülmesinden ibaret değil. Yanı sıra temel tüketim maddelerine hem zam yaparak hem dolaylı vergileri arttırarak o düşük ücretin de bir kısmını geri alacaklar. Yani gerici-faşist iktidar bloğu ve suç ortakları "kaşıkla verip kepçeyle geri alma" politikası izliyorlar. Yakın dönem için hedefleri, hem "yerli/millî" hem uluslararası sermaye için Türkiye'yi Çin'den daha cazip bir "sömürü cehennemi" haline getirmektir.

***

Saray rejiminin başı Tayyip Erdoğan Covid-19 pandemisinin bir fırsat olduğunu söylemiş, Türkiye'yi "Çin'in alternatifi" diye yabancı sermayeye takdim etmişti. Bunun olabildiğinin ilk ve temel koşulu ise, işçi ücretlerini alabildiğine düşürmektir. Bu amaçla asgari ücret "ortalama ücret" olarak saptanmış bulunuyor. Tayyip Erdoğan'ın grevleri yasaklaması rastlantı değil. İşçi sınıfının hak arama mücadelesine bu kadar kinle saldırmasının önemli nedenlerinden biri, sendikacı işçilerin ücretlerini de "ortalama ücret", yani asgari ücret düzeyine düşürmektir. Tabii bu saldırganlıkla aynı anda iki kuş vurmaya çalışıyor. Hem sendikacı işçileri asgari ücrete mahkum etmek hem sendikaların işçilere bir şey kazandırmadığı algısı yaratıp örgütsüzlüğü hakim kılmak.

AKP-MHP ile suç ortakları din istismarı ve şoven/ırkçılık üzerinden siyaset yapıyorlar. Bundan dolayı hem Türkiye'nin sermaye kodamanları hem emperyalistler seçimlerde onları destekledi. Hile/hurda ile elde edilen seçim sonuçlarını hemen kabul ettiler ve Tayyip Erdoğan'ı kutlama yarışına girdiler. Zira bu rejim sermaye kodamanlarına "örgütsüz, sendikasız, hak arama mücadelesinden uzak, sadakaya bağımlı" bir işçi sınıfı yaratacaklarını vaat ediyor. Her icraatları bu hedefe ulaşmak için tasarlanıyor. Din istismarı da ırkçı zehri yaymaları da doları yükseltmeleri de hak arayanlara saldırımları da gerici-faşist rejime biat etmeyenleri zindanlara atmaları da bu planın bir parçasıdır.

***

Görüldüğü üzere gerici-faşist rejimin hedefleri hem açık hem alabildiğine pervasız. Ancak bu, her koşulda o hedeflere ulaşacakları anlamına gelmiyor. Zira gelişmelerin seyrini belirleyecek olan işçi sınıfı ve emekçilerin buna karşı geliştirecekleri direniştir. İşçiler, emekçiler hakları, talepleri, onurları ve gelecekleri için örgütlü mücadeleyi yükselterek bu vahşi oyunu bozabilirler. Tüm veriler gerici-faşist rejimin işçi sınıfı ve emekçileri bir ikilemle karşı karşıya bıraktığına işaret ediyor: Ya onların istediği gibi "yarı aç yarı tok köleler" durumuna düşmek ya da gerici-faşist rejime ve temsil ettiği asalak kapitalistlere karşı "sınıf kardeşliği" temelinde birleşip direnişi yükseltmek...

“Rahat nefes almak” mücadele ile mümkün!

Kapitalist sistemin ürettiği krizler AKP-MHP koalisyonunun yağmaya/talana dayalı politikalarıyla olabildiğince derinleştirildi. Bu icraatlarla sefaletle ittikleri kitleleri ise dinci/ırkçı-şoven propaganda ile zehirleyerek toplumsal bir hareketin gelişmesini önlediler. Ancak beka korkusu yaşayan rejim “dincilik/şovenizm/terör” söylemiyle kutuplaştırma politikasını son noktaya vardırdı. Saray’dan beslenen gazeteci kılıklı tetikçilerle sosyal medyadaki trol ordusunun iğrenç nefret diliyle yaydıkları zehirle ülkenin atmosferi iyice kirletildi. Seçim tarihi netleştikten sonra ise bunlara küfür, hakaret, tehdit dolu vaazlarla sahtekarca hazırlanmış propaganda araçları da eklendi.

Sermaye ve emperyalistler tarafından iktidara taşınan dinci-gericiliğin 20 yılda ülkeyi içine sürüklediği bu “karanlık tünelde” bir “rahat nefes almak” bile zorlaştı. Toplumun geniş kesimlerinde biriken öfke bir toplumsal harekete dönüşemedi. 10 yıl önce patlak veren Haziran Direnişi sonrası dönem büyük ölçüde sessizlikle geçti. Sınıf hareketi cephesinden ise, Metal Fırtınası gibi büyük/önemli ancak siyasallaşamayan bir sektörel direniş ve lokal grev ya da direnişlerin ötesine geçen bir çıkış gerçekleşmedi. Biriken öfke akacak bir kanal bulamadığı gibi yeni bir kanal da açamadı.

Bu atmosfer, MHP ile koalisyon kurran AKP’ye Saray rejimini inşa etme fırsatı sağladı. Tayyip Erdoğan’ın başında bulunduğu dinci-faşist rejim sermaye ve emperyalistlerden aldığı doğrudan ve dolaylı desteklerle süreci seçimlere kadar taşıdı. Covid-19 pandemisinin yönetilememesi, 6 Şubat’ta yaşanan depremlerin büyük bir yıkıma ve insan kıyımına neden olmasına rağmen, rejim varlığını sürdürdürebildi.

***

Düzenin hukuku ayaklar altına alınarak Saray rejimi kurulurken, düzen muhalefetine kayda değer bir itirazı olmadı. Dış politikada izlenen yayılmacılık politikası ise hemen her zaman desteklendi. Buna karşın CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu başta olmak üzere düzen muhalefetine bazı figürlerin çabalarıyla “Millet İttifakı” oluşturuldu. Mafyatik düzenden rahatsız olanların “Saray rejiminden kur-

tulup rahat bir nefes alma” ruh haline girdiği süreçte “6’lı masa” toplantıları başlatıldı. Saray rejiminden yaka silken toplumun yarısından fazlası bu toplantılarla oyalandı. Her şeyi seçimlere endeksleyen düzen muhalefeti zamanla kitlelerde bir beklenti yarattı.

Rejimin icraatlarına kayda değer bir itiraz yükseltmeden, “bize oy verin biz başa geçince şunları/bunları yapacağız” vaatlerini pazarlayan 6’lı masa, toplumda biriken öfkeyi seçim sandıklarına endeksledi. Parlamentarist hayallere kapılan reformistlerin “denize düşen yılanı sarılır” misali bir tutum olarak düzen muhalefetine yedeklenmesi ve olmadık vaatlerde bulunması, “sandığa umut bağlama” ruh halinin pekişmesine hizmet etti.

***

Dinci-faşist rejimden kurtulup “rahat nefes almak” elbette haklı ve meşru bir taleptir. Sorun şu ki, bu hedefe mücadele etmeden, sadece sandıklara oy pusulası atarak varılacağı beklentisi yaratıldı. Kitlelerin buna angaje olması sağlandı. Düzen muhalefetine temsil eden 6’lı masa sınıfsal niteliği gereği kitlelerin mücadelesinden korkuyor. Sosyal demokrat bile olmayı başaramayacak kadar sağcılaşan CHP dışındaki bileşenler, dinci-faşist rejimin partileriyle aynı kökenden geliyor. Aralarında kayda değer ideolojik-politik bir fark bulunmuyor. Yani dinci-ırkçılık düzen muhalefetine de büyük oradan egemen olan çizgidir. Bunu, kapitalist sistemdeki kriz ve açmazın siyasal alana damga vurması olarak değerlendir-

mek mümkündür. Zira dinci-ırkçı partiler 1990’lı yıllara kadar marjinal denebilecek sınırlarda tutulan, rejimin güncel ihtiyaçlarına göre kullandığı aparatlardı. Oysa 20 yıllık iktidarın ardından artık düzen siyasetinin büyük bir çoğunluğuna damga vuruyorlar.

Tarihinin en pespaye en etkisiz döneminde bulunan düzenin parlamentosuna odaklanan reformist solun meşru mücadeleden uzak duran, demokratik/sosyal/siyasal sorunların çözümünü seçim sandıklarına endeksleyen tutumu, kitlelerin “temelsiz umutlara” kapılmasında önemli bir rol oynadı. Böylece mücadele etmeden “rahat nefes alma” umudu/beklentisi yine hüsrarla sonuçlandı. Beklenti umutsuzluğa dönüşürken, hayaller yerini düş kırıklığına bıraktı.

***

Seçim sonuçları hem sermayenin hem emperyalistlerin pespaye Saray rejimiyle yola devam etme kararı aldıklarını gözler önüne serdi. Yeni kabine oluşturulan rejim, Batılı emperyalistlerle ilişkileri sıkı olan figürleri önemli mevkilere yerleştirdi. Emperyalist efendileriyle perde arkasında yaptıkları anlaşmaya uyacaklarını teyit ettiler. Nitekim ilk işleri döviz kurlarını serbest bırakıp emekçilerin sefaletini daha da derinleştiren adımlar atmaya başladı. Yani hem ekonomik/sosyal açıdan hem zorbalık bakımından “rahat nefes alınamayan” bir ülke yaratan sistemin hem içerideki hem dışarıdaki efendileridir. Burada Tayyip Erdoğan, Devlet Bahçeli gibi figürler ise, sermaye ve em-

peryalistlerin tetikçiliğini yapan pespaye aparatlardan başka bir şey değiller.

Bu sistemin, bu kokuşmuş Saray rejiminin ve onun uzantısı olan düzen muhalefetine işçilere, emekçilere eziyetten başka verebilecekleri hiçbir şey yoktur. Bu olgu yeni değildi elbet. Ancak son süreçte daha çarpıcı bir şekilde belirginleşti. Düzene ya da düzenin kurumlarına bağlanan kısa ömürlü umutlar hüsrarla sonuçlanıyor. Bunun başka türlü olması da mümkün değil. Pespayelik Türkiye’de uç noktalara varsa da sistem bir bütün olarak despotizme, polis devletine, savaş ve yıkıma dayanan politikalar izliyor.

Kapitalizm miadını doldurmuş, ancak işçi sınıfı ile müttefikleri onu yıkamadıkları için varlığını sürdüren bir sistemdir. Bu açmaz, insanlık için devasa sorunlar yaratıyor. Çünkü kapitalizm, varlığı insanlığın geleceğini tehdit eden kokuşmuş dev bir ceset gibidir. Her tarafa zehir saçıyor. Artık sadece insan soyu için değil doğada yaşayan tüm canlıların da geleceği tehdit altındadır.

Durum bu iken işçilerin/emekçilerin, ilerici devrimci-güçlerin üretim ve yaşam alanlarında örgütlenip mücadeleyi ilmek ilmek örmek dışında hiçbir çıkar yolları yoktur. Enerjinin, araçların, olanakların zaman yitirmeden bu uğurda seferber edilmesi gereken bir süreçtir söz konusu olan. Ne düzen kurumlarına umut bağlamak ne sermaye partileri arasında cereyan eden seçimlerin sonuçlarına bakarak umutsuzluğa kapılmak çıkar yol olabilir. Her iki durum da egemenlerin değirmenine su taşımaktan başka bir işe yaramaz. Oysa gerekli olan o değirmeni parçalamaktır.

Gerçekçi olmanın ve “rahat bir nefes almanın” bile mücadeleye bağlı olduğunu idrak etmenin büyük önem taşıdığı bir süreç işliyor. Artık ne bu kokuşmuş düzenin reforme edilecek bir tarafı var ne dinci-faşist rejimle ‘taçlanmış’ burjuva cumhuriyeti demokratikleştirmek mümkün. Sermayenin kokuşmuş cesedini gömmeden rahat/temiz bir nefes olmak olası görünmüyor. Koşullar böyleyken ilerici-öncü işçi ve emekçiler ile samimi ilerici-devrimci güçlerin bu bilinç ve sorumlulukla hareket etmeleri, mücadeleyi bu temelde örgütlemeleri güncel olduğu kadar tarihsel bir sorumluktur aynı zamanda.

Soygun düzeninde yola devam!

Hile/hurda, yalan, manipülasyon, kara propaganda, oy çalma gibi kirli yöntemlerle Tayyip Erdoğan'ın seçilmesinin, emperyalistlere neden rahat bir nefes aldırdığını anlamak için çok beklemek gerekmedi. Zira yeni dönemde ilk yaptıkları şey emperyalist savaş aygıtı NATO'nun talebi üzerine polislik yapacak 700 askerin Kosova'ya gönderilmesi oldu. NATO şefi Jens Stoltenberg'in Tayyip Erdoğan'la görüşüp göreve başlama törenine katılması da pek manidar bulunmuştu.

İkinci adımları ise, işçi ve emekçilerin tümünü daha da yoksullaştıran döviz fiyatlarını fırlatmak oldu. Bir günde yaklaşık %8 oranında yükselen döviz kurları, emperyalist merkezlere, yani yabancı sermayeye bir mesaj niteliği taşıyor. Nitekim Saray'ın yeni Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, dolar 24 liraya yaklaşınca Twitter hesabından İngilizce bir mesaj yayınlamış, yabancı sermayeye şunları demeye çalıştı: "Sizin istediğiniz politikaları uygulayacağımız konusunda verdiğimiz sözü tutuyoruz."

Birçok ekonomist, seçim öncesi yapay bir şekilde baskılanan döviz fiyatlarının serbest bırakılacağını öngörmüştü. Zira yağma/talan düzeni Hazine'de kalan son parayı da kirli seçim kampanyasında kullanmıştı. Merkez Bankası ise milyarlarca dolar ekşiye düşürüldü. Kısa vadede ödenmesi gereken dış borç ise 203 milyar doları aştı. Bu kadar büyük bir

miktarı sadece mafya babalarının kara parası ve yüksek faiz karşılığında Körfez şeyhlerinden alınacak petro-dolarla karşılamaları mümkün değil. Dolayısıyla mali oligarşinin Londra'daki baronlarına yalvarmak dışında bir seçeneği yoktu.

Tayyip Erdoğan'ın daha önce hırsızlıkla itham ettiği, hakaretlerle aşağıladığı Mehmet Şimşek'i Maliye Bakanlığı'na getirmesi tesadüf değil. İngiliz vatandaşı olan Şimşek'in mali oligarşinin baronlarıyla 'iyi' ilişkiler içinde olduğu sık dile getirilen bir konu. Bundan dolayı "büyük reis" kovduğu adamı Saray'a çağırıp ona bakanlık koltuğu bahsetti.

***

Mali oligarşinin baronları tarafından teveccüh gören birinin bakanlığa getirilmesi hem 'yerli' hem yabancı sermayenin temsilcileri tarafından memnuniyetle karşılandı. Çünkü bu çevreler izlenecek mali politikalarla kasalarına akacak milyarların kokusunu hemen aldılar. Döviz kurlarının beklenenden de hızlı bir şekilde yükselmesi, "yerli/millî" Saray rejiminin kimlerin hizmetinde olduğunu bir kez daha göstermiştir.

TL'nin hızla değer kaybetmesinin getireceği zam yağmuru ile fatura işçi ve emekçilerin sırtına yıkılacak. Saray rejimi hem seçimler için dağıttığı rüşvetleri hem mali oligarşiye aktaracağı parayı işçi ve emekçileri daha derin bir sefalete

mahkum ederek tahsil edecektir. Dolar kurunun artması hem iç hem dış borçların dramatik bir şekilde yükselmesi anlamına da geliyor. Dolayısıyla o borçların miktarındaki artışın karşılanması da hal-kin sırtına yıkılacak ek faturalar anlamına geliyor.

Dolar kurundaki artışın borçlara yansımalarını hesaplayan CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat şunları söylüyor: "Peki, bize faturası ne olacak? Türkiye'nin dış borcu 459 milyar dolar. Doları seçim öncesi zar zor 19 TL'de tuttular. O zamanki borç 8,7 trilyon liraydı, şimdi ise kuru 24 TL'den ele alırsak 11 trilyon TL. 203,3 milyar dolar olan kısa vadeli dış borç 3,9 trilyon liradan, 4,9 trilyon liraya çıktı. Yani Türkiye'nin bir yıl içinde ödemesi gereken borcu 1 trilyon TL arttı. 2023 bütçesinin 4,6 trilyon TL olduğunu hatırlarsak tehlikenin ne kadar büyük olduğunu görürüz."

***

İlk haftanın icraatları, gerici-faşist rejimin 'yeni' dönemde izleyeceği yolu netleştirmiştir. Önceki dönemlerde ne

yaptılsa yine benzerini yapacaklar. Ancak bu defa çok daha pervasız olacaklar. Zira yağma ve talanda ölçüyü o kadar kaçırdılar ki, Merkez Bankası'nda, Hazine'de açtıkları derin çukurları ve biriken dış borçları kapatmak için, hiç olmadığı kadar gözü dönmüş bir şekilde işçilere, emekçilere yüklenecekler.

Emekçileri derin sefalete ittikçe din istismarına daha çok sarılacak, şoven-ırkçılığı daha pervasızca yaymaya çalışacaklar. Her okula bir imam hatipli ya da ilahiyatçı atmaları şimdiden işe koyduklarını gösteriyor. Bu iki zehirle işçileri ve emekçileri sersemletip onları koyu sefalete şükreder hale itmek istiyorlar. Şoven ırkçılıkla işçileri yapay şekilde parçalamak da kirli hedeflerinden biridir. İşçi sınıfı ve emekçilerin bunun farkında olması, dayatılan onur kırıcı sefil yaşama şükretmeyi reddetmesi, saraylarda yaşayan sahtekarların pazarladığı din sosuna bulanmış 'zehirli hapları' çöpe atıp bu hırsız takımından hesap sormak için örgütlü mücadeleyi yükseltmeleri kritik bir önem taşıyor.

Kadın düşmanı gericiliğe karşı mücadeleye!

AKP iktidarında kadın ve çocuklara dönük şiddet, istismar ve ölüm oranlarının çığırından çıktığına tanıklık ettik. Nitekim emeğin hiç olmadığı kadar değer kaybettiği ve dinsel gericiliğin her alanda kullanıldığı AKP'li yıllar, kadın ve çocukları çok daha savunmasız ve istismara açık hale getirdi. Bu kesimlere yönelik var olan şiddet derinleşti.

Bilindiği gibi, AKP'nin ajandasında "evlilik" adı altında çocuklara yönelik istismarın meşrulaştırılması, kadına yönelik şiddet ve boşanma başvurularında uzlaşma/arabuluculuk uygulaması, şiddete karşı koruma kararları için delil veya belge aranması, tedbir süresinin kısaltılması, kadınlara verilen nafakanın evlilik süresi ile sınırlandırılması, boşanma komisyonları raporları, kadın ve çocuk yararını hiçe sayan yargı paketleri

vardı. Bunların bir kısmı uygulamaya girildi. Bu alandaki sistematik hak gaspları İstanbul Sözleşmesi'nin iptali ile devam etmişti. İstanbul Sözleşmesi'nin iç hukuktaki yansımaları olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadınlara Karşı Şiddetin Önlenmesi Kanunu'nun kaldırılması ise tartışma konusuydu. Gelinek yerinde, Yeniden Refah Partisi ve Hüda Par'la yapılan seçim işbirliği 6284 sayılı kanunun kaldırılması üzerine kuruldu. Seçim sonrasında ise mecliste iktidar, HÜDA PAR ve Yeniden Refah Partili milletvekillerinden oluşan bir gericilik bloğu karşımıza çıktı. 6284 Sayılı Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunu ortadan kaldırmayı seçim vaadi olarak

sunan, LGBTİ+'ları hedef alan, insanları domuz bağlarıyla katleden, kadın-erkeği eşit görmeyen, çocuk istismarını meşrulaştıran bu gerici blok kadın düşmanı politikalara kalınan yerden devam etmeye, gericiliği daha da pekiştirmeye çağrı yapıyor.

HÜDA PAR Genel Başkanı yakın zamanda "yalnız kadınları sahipleneceğiz" sözlerini sarf etmiş ve kadınların korunmasını aileyi yıkmakla eşdeğer gördüğünü ifade ederek, 6284 sayılı kanunu hedef almıştı. Gericilik zihniyetlerinin ürünü olarak mecliste çalışmaları katlarda kadın çalışan istemediklerini de ortaya koymuşlardı. Bu gerici zihniyetin temel hedeflerinden biri de Yeniden

Refah Partisi'nin ve AKP'nin de uzlaştığı bir nokta olarak çocuk istismarına af getirilmesidir. Yoksulluğa düşen taraf olarak kadınların almaya hak kazandığı nafakanın ortadan kaldırılması da bu gericilerin temel taleplerinden biri olarak pazarlık masalarında durmaktadır.

İşçi ve emek düşmanı politikalarının yanında, özel planda da kadın, çocuk ve LGBT'lileri hedefe alan gerici bloğun yeni saldırılarını boşa düşürmek şimdi daha kritik bir önemdedir. AKP iktidarına karşı kadın hareketinin sokakta yükselteceği muhalefet, bu saldırı dalgasına bir yanıt olacağı gibi, gericiliğin sınıfsal temelini ortaya koyan sınıf merkezli tutarlı politikalarla yürütülecek çalışmalar ve bilinçlendirme faaliyetleri de gericiliği geriletmenin zemin ve imkanına dönüşecektir.

İlk işleri NATO'nun hizmetine koşturmak oldu

Son seçimde yanlarına şeriatçıları da alan AKP-MHP iktidarı, sahtekarlıkta dünya birincisi olduğunu bir kez daha kanıtladı. Seçim propagandalarında Millet İttifakı'nı Amerikancılık suçlamış, suratlarına "anti-Amerikancı" maskesi takarak oy avcılığı yapmışlardı. Bu zokayı yutan bir takım milliyetçi/şoven çevreler, Tayyip Erdoğan'dan "anti-emperyalist" bir figür bile yaratmaya kalkıştılar.

Hem MHP'nin hem AKP'nin Amerikan imalatı 'proje' partiler olduğu dikkate alındığında, propaganda söylemlerinin sahteliği aşikardı. Buna karşın Saray beslemesi medya tetikçilerinin pompaladığı yalan dayalı propaganda belli bir kesimi etkilemişti. Hal böyleyken dinci-faşist rejim yine şaşırtmadı ve ilk yaptığı iş emperyalist savaş aygıtı NATO'nun hizmetine koşturmak oldu.

AKP ŞEFİNİN İLK KONUĞU NATO ŞEFİ

Seçimlerden sadece birkaç gün sonra Tayyip Erdoğan ilk yabancı konuğu İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nda ağırladı. Bu kişi NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'den başkası değildi. Ukrayna Sava-

şı'nın ateşine benzin döken ABD-NATO cephesi, Rusya'yı kuşatma ve militarizmi yayma politikası bağlamında Finlandiya ile İsveç'i savaş aygıtına almak için acele ediyor. Yapılan pazarlıkların ardından AKP-MHP rejimi Finlandiya'nın üyeliğini onaylamıştı. Ancak İsveç'le yapılan pazarlıklar devam ediyordu.

Stoltenberg'in seçimlerin hemen ardından AKP şefini ziyaret etmesi, İsveç'in NATO üyeliğinin onaylanması için zamanın geldiğini hatırlatmak içindi. Bu pazarlığın seçimlerden önce perde arkasında yapılmış olma ihtimali yüksekti. Zira Saray'dan beslenen dinci-gerici basın "Batı'ya karşı dik duran Tayyip" portresi çizerken, İbrahim Kalın ile Hulusi Akar'ın Amerika ziyaretlerini örtbas etmişti. Batılı emperyalistlerle özel ilişkileri olduğu söylenen bu ikilinin seçimlerden önce gerçekleştirdikleri ziyaretlerde efendilerine neler vaat ettikleri açılmamıştı. Stoltenberg'in bu "ivedi" ziyareti, pazarlığın önden yapıldığı izlenimini güçlendirdi.

Görüşmenin ardından basın toplantısında konuşan Stoltenberg, şu ifadeleri

de kullandı: "İsveç, Finlandiya ve Türkiye arasındaki üçlü uzlaşmaların altını çizmek istiyoruz. Bugün sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'la ortak mekanizmanın güçlü bir şekilde devam etmesi için anlaşmaya vardık (...) Türkiye'nin meşru güvenlik endişelerini ele aldık. İsveç Türkiye'nin endişelerini gidermek için adım attı. İsveç taahhütlerini tamamlamıştır. 12 Haziran'da İsveç, Türkiye ve NATO bir araya gelecek."

TÜRK ASKERİ KOSOVA'DA 'NATO POLİSLİĞİ' YAPACAK

Savaş aygıtının şefini sevindiren olay İsveç'in NATO üyeliğine onay verilecek olmasından ibaret kalmadı. "Yerli/millî" AKP-MHP rejiminin NATO'ya hizmetinin ikinci adımı Kosova'da atılacak. Stoltenberg'in Tayyip Erdoğan'la görüştüğü sıralarda Milli Savunma Bakanlığı (MSB) tarafından yapılan açıklamada, NATO'nun talebi üzerine Türk askerinin 4-5 Haziran'da Kosova'ya gideceği belirtildi.

Kosova'da baskıya, ayrımcılığa maruz kaldığı ifade edilen Sırpların gösterileri son günlerde yeniden alevlendi.

Kosova'da işgalci güç bulunduran NATO, polislik görevini de üstleniyor. Gittiği ülkelerde esas olarak işgalci askeri güç olarak bulunan NATO, Kosova'da ise polislik işini de yapıyor. Yani NATO'nun istediği şey, Türk askerinin orada polislik yapmasıdır. AKP-MHP koalisyonu ise bu talebi hemen karşılıyor.

Basın toplantısında da konuya değinen Stoltenberg, şu ifadeleri de kullandı: "...Türkiye'nin Kosova'daki NATO varlığına ilave birliklerle katkıda bulunması kararından dolayı müteşekkirim. Hali hazırda NATO'nun operasyonel rezervlerinden 700 asker bölgeye intikali sürecindeyiz ve Türkiye bu sürece liderlik etmektedir..."

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'le kurduğu ilişkilerden hareketle, kimileri Tayyip Erdoğan'ın Batı'dan uzaklaştığını iddia ediyor. Oysa seçimlerin üzerinden bir hafta bile geçmeden AKP şefi Amerikancı/NATO'cu olduğunu bir kez daha ispatlamıştır. Böylece seçimlerden önce edilen sahtekarca sözlerin hiçbir hükmünün olmadığını anlaşılması için birkaç günün geçmesi yeterli oldu.

AKP-MHP rejimi toplum sağlığını tehdit ediyor!

Bir sonraki şaibeli seçime kadar oy avcılığına ara verildi. Şimdi icraat zamanı. Sermayenin "demir yumruğu" olan bir iktidarın icraatlarının kime hizmet edeceği ise aşikardır. Nitekim baştan sona hile/hurda/şaibe/sahtekarlıkla bezeli seçimlerin ardından yapılan ilk işlerden biri, TL'nin değerini dramatik bir şekilde aşağı çekmek oldu. Birçok temel ihtiyaç maddesi ithal edildiği için döviz kurunun hızlı yükselişi toplumun geniş emekçi kesimlerini yeni sorunlarla başa bıraktı.

Daha önce Tayyip Erdoğan tarafından kovulan, bir yığın hakaret, küfür ve aşağılamaya maruz bırakılan eski Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yine AKP şefi tarafından aynı göreve atandı. Londra'daki "faiz lobisi" ile yakın ilişkisi olduğu söylenen Şimşek, bir "kurtarıcı" olarak pazarlandı. "Kurtarıcı" diye pazarlanan bir diğer isim ise, Amerika'dan ithal edilip Merkez Bankası Başkanlığı'na atanan Hafize Gaye Erkan'dır.

Bu "kurtarıcıların" kimleri kurtarmak için işe koyuldukları şimdiden anlaşılabilir. İcraatlarının ilk günlerinde, zaten derin bir sefaletin içine itilmiş olan işçi ve emekçilerin sırtına yeni yükler bindirdiler. Bu icraatlarıyla faiz lobisini memnun etmeye çalışıyorlar. Yani mali sermayenin bu yamyam takımını memnun edip Türkiye'ye yatırım yapmalarını teşvik etmek için, ilk adımda milyonlarca kişinin boğazını sıkmaya başladılar.

TL'deki dramatik değer kaybı fiili bir devalüasyon olarak nitelendirilirken, bunun olumsuz etkilerinin ilk görüldüğü yerlerden biri sağlık hizmetleri oldu. Tıbbi malzeme yetersizliği, ameliyatların ertelenmesi, bazı ilaçlara ulaşılabilmesinin, SGK'nın kimi ilaçları ödeme listesinden çıkarması gibi sorunlar daha da derinleşti. Örneğin 6 bin MS hastasının kullanmak zorunda olduğu ve muadili bulunmayan ilacın ödemesi SGK tarafından durduruldu. Hastaların atak geçirilmesini ve hastalığın ilerlemesini engel-

leyen Ocrevus adlı ilacı bulamayan MS hastaları korku ve endişeye sürüklendi. Türkiye MS Derneği, ciddi mağduriyetlerin yaşanabileceğini belirterek sorunun bir an önce çözülmesi için çağrı yaptı. Dernek, Sağlık Bakanlığı nezdinde de girişimlerde bulundu ancak sorunun çözüleceğine dair hiçbir emare görünmüyor.

Sorun MS hastalarının mağduriyetinden ibaret değil. Türk Tabipleri Birliği (TTB) İkinci Başkanı Doç. Dr. Ali İhsan Ökten'in BirGün'den Sibel Bahçetepe'ye verdiği bilgiler, sağlık sisteminin bir çöküş riskiyle karşı karşıya olduğuna işaret ediyor:

"Kamu hastanelerinde bu sorun bir süredir sürüyor. Firmalar, Sağlık Bakanlığı ile SUT (Sağlık Uygulama Tebliği) anlaşmazlığı yaşadığı için malzeme veremiyor. Bir süredir sadece acil ameliyatları yapabiliyoruz. Elektif (acil olmayan) vakaları yapamıyoruz. Bunun birçok yerde böyle olduğunu düşün-

yorum. Tıbbi ve medikal malzemelerin yüzde 80-90'ını ithal ediyor. Sağlık Bakanlığı ile firmalar anlaşamazsa bu sorun devam edecek ve kriz artacak. Ekonomik kriz arttıkça bu pek çok alana da yansıtacak. Vatandaş yoksullaştıkça gıdaya ulaşımı azalacak, sağlıklı beslenme olmayınca hastalanma ve hastaneye başvurular katlanacak. Sağlık çökmüş durumdaydı. Aylar sonraya verilen randevu sorunu yaşanıyordu. Şimdi tüm bunlar süreci daha da çıkmaza götürecektir."

Rejim, toplum sağlığını sadece asgari ücreti açlık sınırının altına çekip emekçileri sağlıklı beslenme hakkından yoksun bırakarak tehdit etmiyor. Yanı sıra sağlık sistemini çöküşe sürükleyerek de bu tehdidi bir üst boyuta çıkartıyor. Bu vahim tablo, Saraylarda sefahat süren AKP-MHP şeflerinin "Türkiye Yüzyılı" dedikleri ucube sürecin başladığını gösteriyor. İşçi sınıfıyla emekçiler bu kokuşmuş rejime karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmezse, toplum sağlığında büyük tahribatlar yaratacak icraatlarını pervasızlıkla sürdürecektir.

AKP-MHP rejiminin “kurtarıcısı” Amerika’dan...

Türkiye’de sermaye iktidarı ne zaman ciddi bir ekonomik krize sürüklense Amerika’dan bir “kurtarıcı” ithal edilir. 1993’te Tansu Çiller, 2001 krizinde Kemal Derviş şimdi de Hafize Gaye Erkan. “Yerli/milli” söylemini bir sos gibi her tarafa bulaştıran AKP-MHP rejimi, bu söylemin ne anlama geldiğini Merkez Bankası (MB) Başkanlığı’na Amerikan’dan ithal ettiği birini atayarak da gösterdi.

Daha önce de Maliye Bakanlığı yapan, ancak Tayyip Erdoğan’la bazı konularda anlaşamadığı için görevden atılan, her tür küfür, hakaret ve aşağılamaya maruz kalan Mehmet Şimşek, yeniden aynı bakanlığın başına getirildi. “Yerli/milli” İngiliz vatandaşı Şimşek’in ilk işi MB yönetimini değiştirmek oldu. Apar-topar ABD’den getirtilen Hafize Gaye Erkan jet hızıyla görevi devraldı.

Londra’daki finans oligarklarıyla iyi ilişkileri olduğu bilinen Mehmet Şimşek, bu özelliğinden dolayı bir “kurtarıcı” gibi pazarlanıyor. Görüldüğü kadarıyla Saray rejimi Londra’nın mali oligarklarına da “yerli/milli” unvanı vermeye hazırlanıyor. Zira “milli ekonomi”yi onlardan gelecek parayla “kurtarma” hesapları yapılıyor. “Kurtarıcı” Şimşek’in ilk iş olarak Gaye Erkan’ı ithal etmesi, Londra’daki oligarklara “güven” verme telaşının ne kadar büyük olduğunu gösterdi. Atamayla ilgili Twitter hesabından mesaj yayınlayan Şimşek şu ifadeleri kullandı:

“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanlığı’na atanan sn. Hafize Gaye Erkan’ı kutluyorum. Bilgisine ve tecrübesine güveniyorum. Sn. Erkan bugün devir teslim töreni ile görevine resmen başladı. Kendisine başarılar diliyorum. Ülkemize hizmet yolunda Allah yardım-cısı olsun.”

Resmi Gazete’de yayımlanan cumhurbaşkanlığı atama kararı ile Şahap Kavcıoğlu’nun yerine TCMB Başkanlığı’na getirilen Gaye Erkan, bir seremoni ile görevi devraldı. Seremonide yaptığı konuşmada son 2 yılda Merkez Bankası Başkanı olan Kavcıoğlu’na teşekkür eden ithal başkan şunları söyledi:

“Zorlu bir süreci ekibinizle yürüttünüz. Güzel emekleriniz için teşekkür ediyoruz. Hem ülkemiz adına hem de Merkez Bankası’nın çalışanları adına bu desteğinizi, emeğinizi ve hizmetlerinizi her zaman minnetle hatırlayacağımı bilmenizi isterim. Cumhurbaşkanımıza da bu görevi şahsıma, ülke ve vatanımız adına beni layık gördükleri için çok teşekkür ediyorum. Minnettarım, onur duydum.”

“İthal kurtarıcı” Gaye Erkan’ın, Saray rejiminin MB’nin rezervlerini yağmalamasına aracılık eden eski başkan Şahap

Kavcıoğlu’na ve yaptıklarına dizdiği methiyeler, yağma ve talan düzenine bir tür biat sayılabilir. Rezervleri eksi 4,6 milyar dolar seviyesine getiren birine methiyeler dizmenin başka ne anlamı olabilir ki?

***

Kokuşmuş Saray rejiminin Amerika’dan ithal ettiği TCMB Başkan’ın uzun süre çalıştığı bankanın iflas ettiği, o bankanın müşterilerinin Hafize Gaye Erkan hakkında toplu bir dava açtıkları ortaya çıktı. Görüldüğü kadarıyla Saray rejimi tam kendi meşrebine uygun bir “kurtarıcı” bulmuş.

Erkan’ın “marifetleri” ile ilgili haberi Hürriyet’in ABD Temsilcisi Razi Canikligil gündeme getirdi. Canikligil, iddiasını Twitter hesabından şu ifadelerle duyurdu:

“Merkez Bankası yeni başkanı Hafize Gaye Erkan hakkında, ABD’de yöneticisi olduğu çöken First Republic Bank’ın müşterileri tarafından bankacılık yasalarını ihlal etmek, yanlış ve yanıltıcı beyanlar vermek suçlamalarıyla toplu dava açıldı.”

Görüldüğü kadarıyla Saray borazanı medyanın cilaladığı bu yeni “kurtarıcı”, Amerika’da “yetenekli müflise”den başka bir şey değilmiş. Ancak AKP-MHP rejiminin esas derdi, Batılı emperyalistler için “makbul” bir vizyon oluşturmak. Yeni MB Başkanı, onu oraya getiren Şimşek gibi her açıdan bu niteliklere haiz bir figüre benziyor. Emperyalistleri ve mali oligarşiyi memnun etmeye odaklanan Saray rejimi, içine girdiği bu yönelimin de tüm faturasını işçi ve emekçilerin sırtına yıkmaya çalışacaktır. İşçi ve emekçilerin buna da katlanıp katlanmayacağı ise önümüzdeki süreçte belli olacak.

Merkez Bankası seçimlerde yağmalandı

boyutu ortaya çıktı. Aşağıdaki veriler bankanın resmi açıklamasında yer alıyor:

- Brüt rezerv, 26 Mayıs haftasında 3,1 milyar dolar düşüşle 98,5 milyar dolara geriledi.

- Net rezerv 26 Mayıs haftasında 4,4 milyar dolar düşüşle -4,6 milyar dolara geriledi. Bu rakam tarihin en düşük sevi-

yesi olarak kayıtlara geçti.

- 1 Ocak ile 26 Mayıs arasındaki dönemde net rezervdeki toplam düşüş 32,1 milyar dolara ulaştı.

- Yıl başında 50,9 milyar dolar olan TCMB’nin brüt altın rezervi, 26 Mayıs itibarıyla 41,9 milyar dolara geriledi.”

Merkez Bankası’nın açıkladığı resmi veriler, gerici-faşist rejimin seçimlere

AKP-MHP rejiminin rutinlerinden biri, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) rezervlerini yağmalamaktır. Bir dönem CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun başlattığı “128 milyar dolar nerede!” kampanyasıyla gündeme getirilen yağma olayı, son dönemde unutulmuştu. Ancak görüldü ki seçimlerden önceki beş aylık süreçte bankanın rezervleri 32,1 milyar dolar azalmış.

TCMB’nin Haftalık Para ve Banka İstatistikleri’ni açıklamasıyla yağmanın

nasıl hazırlandığı hakkında fikir veriyor. Halkın sırtına yıkılan vergilerle toplanan rezervler, sermayenin demir yumruğu olan bu kokuşmuş mafyatik rejimin beka için pervasızca yağmalanmış. Öyle ki, nüfusu 80 milyonu aşmış bir ülkenin Merkez Bankası’nın net rezervleri 4,6 milyar dolar eksiye düşürülmüş. Bu tablo, on milyonlarca işçi ve emekçiyi sefalet mahkum eden rejimin yağma ve talanda hiçbir sınır tanımadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Emekçileri yeni bir saldırı dalgası bekliyor

Fikri Tomurcuk

Mehmet Şimşek, emekçilere yok-sulluk ve sömürü artışından başka bir şey vaat etmiyor. Nitekim ilk işi yabancı sermayeye selam, emekçiye sabır mesajı göndermek oldu.

Seçimler bitti, seçim öncesinin ekonomik sistemi ise çoktan bitik haldeydi. Gününbirlik manevralarla ve her gün emekçinin sofrasından bir lokmayı daha çalarak ayakta tutulan ekonomik sistemin ayakta duracak hali kalmamıştı. Seçim sonrası ekonomi politikalarında köklü değişikliklerin yapılması zorunluydu.

Ekonomi takımının kaptanı bunun için değişti. Nureddin Nebati gitti, Mehmet Şimşek geldi. Mehmet Şimşek rastgele bir seçim değildi. AKP şefi Erdoğan, miting meydanlarında "sahtekar" diye damgaladığı Mehmet Şimşek'i bakan yapabilmek için neredeyse arkasından koştu. Erdoğan'ın bu ısrarının temel nedeni, "İngiliz Mehmet" lakaplı Şimşek'in Londra finans piyasalarında tanınıp "sevilen" birisi olması.

Erdoğan'ın ekonomi politikaları, Merkez Bankası'nın döviz rezervlerini sıfırlamakla kalmadı, oradan buradan bulunan emanet dövizleri de harcadı. Şimdi ekonomi, çölde susuz kalmış bir insan gibi dışarıdan gelecek dövize muhtaç durumda. Şimşek'ten, dünya finans piyasalarındaki ilişkilerini kullanarak kısa zamanda bol miktarda sıcak para getirmesi bekleniyor. Merkez Bankası'nın başına ABD finans piyasalarında tanınan Hafize Gaye Erkan'ın getirilmesinin nedeni de aynı. Ondan da ABD'deki sıcak para fonlarını Türkiye'ye getirmesi bekleniyor.

Tabii bunun için bu uluslararası tefecilerin gönlünün yapılması gerekiyor. Şimşek, Hazine ve Maliye Bakanlığı koltuğuna oturduğu andan itibaren yurtdışına itinayla bu mesajı veriyor. Daha ilk günkü devir-teslim töreninde "Türkiye'nin rasyonel bir zemine dönme dışında bir seçeneği kalmamıştır" demesi, "uluslararası normlara uygunluk" ve "kurala dayalı, öngörülebilir bir Türkiye ekonomisi" sözü vermesi bu çabanın bir parçasıydı.

Şimşek devir teslim töreninde, eski bakan Nebati'nin yüzüne, eski politikanın akıl dışı olduğunu ve çarelerinin tükendiğini söylemek zorunda hissetti. Bunun nedeni Nebati'yle aralarında bir husumet olması değil, sıcak para fonlarına şirin görünmek içindi. Şimşek yabancı

sermayeye, duymak istediği sözleri söyleyerek, ekonomide onların arzuladığı düzenlemeleri yapacağını ilan etti.

Şimşek bakan olduktan sonraki ilk twitter mesajında da aynı tavrını ortaya koydu. Yabancıları hedefleyen İngilizce mesajında "öngörülebilirliği artırmak için kurallara dayalı bir politika oluşturma sözümüzü teyit ediyoruz" diyerek, yabancı fonlara selam gönderdi. Aynı anda Türkçe olarak yayınladığı mesajında ise vatandaşlardan "sabır" istedi.

Bunlar ekonomide yeni dönemde neler olacağını işaret fişekleri. Yabancı sermayenin gönlünü yapabilmek için ne gerekiyorsa yapılacak. Çünkü bir yanda sürekli artarak cari açık veren bir ekonomi, diğer yanda kasası tamtakır olmuş, borç bulduğu dövizleri de tüketmiş, savaş halinde bile satılmayacak altın rezervlerini satmaya başlamış bir Merkez Bankası var.

Yabancı sermayenin gönlünü yapabilmek için hızlı adımlar da atılacak. Bu ise ekonomide IMF'siz de olsa bir IMF programı uygulamak demek. Erdoğan IMF'yle ilgili cıvalı laflar ededursun, fiyiyatta IMF olmadan IMF'nin taleplerinin altına imza atacak.

İki yıldır ağzından düşük faizi, "nas" sözünü düşürmeyen Erdoğan'ın bütün laflarının bir anda unutulacağını ve Merkez Bankası'nın faiz artırdığını görecek. Zaten saray medyasının ekonomi yazar-

ları "her durumun özel koşulları vardır" gibi ifadelerle U dönüşüne uygun laflar etmeye başladılar.

Seçim meydanlarındaki yalanlar bir anda unutulacak. Kurlar şimdiden hızla yükselmeye başladı. Faizler de ciddi ölçüde yükselecek. Zaten Merkez Bankası'nın bankalara borç para verirken uyguladığı faiz dışında mevduat faizleri de, kredi faizleri de ondan çok yüksek düzeylere çıkmıştı. Şimdi faizler bulunduğu yerden daha da yükseklerle tırmanacak.

Kurun yükselmesiyle yabancı sermaye için Türkiye kelepir yatırım alanı haline getirilecek. Özelleştirme planları ile Türkiye Varlık Fonu'nun elindeki şirketler, bankalar, Türk Telekom, Türk Havayolları yabancı sermayenin "beğenisine sunulacak". Dış borcu yüksek özel şirketler de batan geminin malları olarak yabancı sermayenin sofrasına konulacak.

Yükselen kur ve faizler, uluslararası sıcak para fonları için Türkiye'yi vurgun yeri haline getirecek.

Tüm bunların asıl amacı, ekonomik krizin faturasını emekçilerin sırtına yıkarak bir enkaz haline gelen ekonomiyi sermaye sınıfının en az hasarla atlatmasını sağlamak.

Yeni ekonomi yönetiminin atacağı her adımın faturası emekçilere çıkacak. IMF'siz IMF programının ayaklarından birisi bütçe açığını azaltmak, kamuda kemer sıkamak olacak. Bu da artan vergiler

ve zamlarla halkın sırtına yeni yükler eklenmesi, öte yandan sosyal desteklerin, maaşların, hatta depremzedeler için yapılması gereken harcamaların kısılması demektir.

Kurlardaki artış her zaman olduğu gibi enflasyonda yeni bir dalga yaratacak. Asgari ücrete, emeklilere, memurlara yapılan maaş zamları daha emekçinin eline geçmeden pula dönecek.

Faizlerdeki artış ise borçla aile bütçesini çevirmeye çabalayan ailelerin sıkıntılarını katlayacak. Küçük işletmelerde iflaslara yol açacak. Sermaye sınıfı artan faiz maliyetini hemen emekçilerden çıkarmaya kalkışacak. Bir yandan işten çıkarmalar artacak, diğer yandan ücretler aşağı çekilecek.

Sonuç olarak, bugün işçi sınıfı ve emekçiler, Erdoğan iktidarının ve sermaye sınıfının yeni bir saldırı dalgasıyla karşı karşıya. Saray yönetiminin U dönüşüyle ekonomide uygulayacağı yeni politikalar, ekonomik dengelerin yaşadığı çöküş karşısında sermaye sınıfını kurtarmaya ve krizin bütün yükünü işçi sınıfı ve emekçi halka yıkmayı amaçlıyor.

Bu saldırı dalgası karşısında işçi sınıfı ve emekçiler için birleşmekten, dayanışmayı güçlendirmekten ve her mevzide mücadeleyi yükseltmekten başka bir çıkış yolu yok.

Seçimlerin ardından işçi sınıfı ve emekçileri bekleyen seçim:

Direnmek ya da boyun eğmek

E. Eren Yılmaz

“Türkiye’nin iktisadi temele dayalı çok yönlü toplumsal krizi yılların değişmez olgusudur. Değişen yalnızca krizin şiddeti ve ağırlaşan toplumsal sonuçlarıdır. Bugün kriz tüm cephelerde ve her bakımdan daha da ağırlaşmış biçimiyle sürmektedir. Ekonomi iflas halindedir ve artık kontrol kaybedilmiştir. Hali hazırda yaşanmakta olan, toplumsal faturası ağır bir sürüklenme halidir. Durum günden güne daha da kötüleşmektedir. Bunun kaçınılmaz sonucu geniş kitlelerin büyüyen hoşnutsuzluğu ve iktidarın seçmen desteğindeki sürekli erozyondur. Bu aynı olgu dinci-faşist iktidarın toplumu yönetebilme yeteneğini de belirgin biçimde zaafa uğratmaktadır. İkna etme ve dolayısıyla rıza devşirme gücünü artık yitirmiş, çıplak zor, dolayısıyla her alanda gündelik baskı ve terör, toplumu kontrol altında tutmanın asıl mekanizması haline gelmiştir. Kural ve kaide tanımaz keyfi diktatörlük günümüz Türkiye’sinin gözler önündeki en temel gerçeğidir. (Siyasal Durum ve Devrimci Sınıf Çizgisi, Ekim, Sayı: 325, Temmuz 2022)

“Düzen muhalefeti ezici bir sandık başarısı elde edemediği sürece, seçimler sonrası dönem bizzat düzenin kendi bünyesindeki iktidar çekişme ve çatışmaları üzerinden bir kaos ve kargaşa dönemi olmaya gebe. Yani 14 Mayıs seçimleri muhalefetin başarısıyla sonuçlansa bile, bu şimdiki rejim krizi sürecinin sonu değil yalnızca yeni bir safhası olacaktır.”

“Burada tüm bu hesapları ve dengeleri kökten değiştirebilecek muhtemel bir gelişme, seçimleri çalma ya da dosdoğru bir darbeye yönelme girişimlerine karşı kitlelerin tahammül sınırlarının aşılması, böylece bunun da bir halk hareketi biçiminde patlak vermesidir. Türkiye ancak bu durumda AKP’nin son yirmi yılda yarattığı dinci-faşist düzeni bir parça olsun demokratik gelişme doğrultusunda aşmak imkânı bulabilecektir. Halen bunun en büyük bariyeri sarsıntısız bir iktidar değişimi çizgisi izleyen düzen muhalefettir.” (14 Mayıs Seçimleri ve devrimci parti)”

İlk alıntı komünistlerin seçimlerden yaklaşık on ay, son iki alıntı ise seçimlerden iki ay önce yapılmış değerlendirmelerden. 14 Mayıs seçimleri geride kaldı. AKP-MHP iktidarını “sarsıntısız” bir biçimde “devirerek” işbaşına gelme hayali

kuran düzen muhalefeti ve ana gövdesiyle peşine eklediği reformist solun beklentisi gerçekleşmedi. “Sarsıntısız” bir biçimde hayat bulan, dinci-faşist gericiğin “şaiabeli seçimleri” önde bitirmesi oldu.

Seçimlerin dinci-faşist iktidar lehine “sarsıntısız” geride kalması yanıltıcı olmamalı. Önümüzdeki günler ve dönem, ekonomik çöküntünün etkisiyle var olan rejim krizine seçimlerin ardından ortaya çıkan sonuçlar ve “karmaşanın” ekleneyeceği, gerilimin derinleşeceği, burjuva klikler arasındaki çatışmanın keskinleşeceği ve tüm bu olguların toplumsal yaşamın farklı kesim ve katmanlarına çok yönlü yansıtacağı açık. “14 Mayıs seçimleri muhalefetin başarısıyla sonuçlansa bile, bu şimdiki rejim krizi sürecinin sonu değil yalnızca yeni bir safhası olacaktır.” İhtimal dahilinde olan koltuk değişimi gerçekleşse bile karşı karşıya olunan tabloya dair yapılan bu vurgular ışığında, yeni bir safhaya geçişin, seçim sonuçlarının açıklandığı ilk dakikalardan itibaren dinci-faşist iktidar ve başındaki her cümlesine yansıyan bir içerik kazanmış olduğunu gösteriyor. Kuşkusuz çok geçmeden pratik adımlarla da birleştirilecek.

Dinci-faşist koalisyon bir yığın şaibe pahasına 14 Mayıs seçimlerinden “başarıyla” çıktı. Ancak bu onun zayıfladığının, toplumsal yaşamın farklı sorun alanları üzerinden ortaya çıkan “yönetememe” halinin değiştiği anlamına gelmiyor. Seçim hileleri, oy çalma, baskı ve zorbalıkla oy tercihlerine yapılan müdahaleler bir tarafta. Devletin gücünün kullanılması, sınırsız mali olanaklar ve seçim rüşvetleri, Saray beslemesi medya gücüyle giriştiği manipülasyonlar, yalan ve çarpıtmalar diğer tarafta. Edilgenliğe mahkum edilmiş işçi ve emekçi kitlelere dayatılan dinci-gerici-faşist önyargıların kışkırtılması, toplumda yaratılan yapay

taraflaşma ve çatışma, gündelik yaşamı boydan boya zehirleyen gericiğin her türlü baskın olduğu bir dönem yaşıyoruz. Dinci ve faşist partiler çeşnisi, toplumsal atmosferi etkilediği gibi burjuva meclisinde de etkin şekilde temsil ediliyorlar. “Sağın güçlenmesi”, “milliyetçi oylarda artış” manipülasyonu ile pekiştirilen gericilik de iktidara hizmet ediyor. Toplumun bir kesimini zehirleyen bu atmosfere dinci-faşist gericilikle “gericilik yarıştırmak” seçim kazanacağını sanan düzen muhalefetinin kitlelerde yarattığı çürütücü etki ile reformist solun düzen muhalefetinin peşinden sürüklenme halini eklemek gerek.

Tüm bunların bileşik etkisiyle ortaya çıkan “seçim sonuçları”, AKP’nin zayıfladığı gerçeğinin üstünü örtmeye yetmez. Oy oranlarında yaşanan belirgin düşüşün yanı sıra, işlerin daha da karışması ve burjuva düzen güçlerinin çatışma ve gerilimlerinin artması kuvvetle muhtemeldir. Zayıflamaya eşlik eden gerilimin artma olasılığı rejimi daha saldırgan bir tutuma zorlayacak. Geçici olmaya mahkum olan “seçim kazanma” motivasyonunu, devletin olanaklarıyla korumaya çalışacaklar. İdeolojik, politik, sosyal, kültürel gericiği topluma dayatma noktasındaki “zayıflıklarını” bilen iktidar odakları, muhalefeti ezmeye çalışacaklar. AKP-MHP gericiği dün düzen muhalefetini kendi belirlediği gündemler çerçevesinde tutarak etkisizleştirmeyi hedefliyordu. Şimdi ise yandaş medya manşetlerinden de görüleceği üzere, işi “Kılıçdaroğlu’nun yargılanması” noktasını vardırıdılar.

AKP-MHP rejimi ilerici ve devrimci güçleri, toplumun mücadele dinamiklelerini sistematik olarak ezme perspektifini her dönem esas aldı. Bu politika, kimi “yumuşama” dönemlerinde de uygun baskı ve zorbalık araçlarıyla sürdürüldü. Bu politikayı geniş işçi ve emekçi kitlelerin basit demokratik haklarının bile gasp

edilmesi, hak aramanın yasaklanması, grev hakkının fiili olarak ortadan kaldırılması vb. icraatlar tamamladı. Geline yerde gerici-faşist iktidar bloğu, burjuva düzen güçlerine dahi “ya teslim olmak ya ezilmek” ikilemini dayatıyor. Bu kapsamda hararetli geçecek olan günler ne getirecek göreceğiz.

AKP-MHP-Hüda Par-Yeniden Refah koalisyonunun kendini kurumsallaştırma hamlelerinin devamı olacak olan saldırıların işçi sınıfıyla emekçilere var olanın çok ötesinde yıkımlar getireceğinden kuşku duymamak gerek. Kuşku duyulmaması gereken diğer bir nokta ise, toplumda esaslı değişim dinamiğinin temel gücünün, yani işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin “patlama” potansiyelinin kuvvetidir. Dinci-faşist düzenin iç çatışmaları, ekonomik ve sosyal sorunlar konusunda atacağı adımlar bu potansiyeli güçlendirecek ve sarsıcı kırılmaların önünü açacaktır.

Sıradan burjuva yasaların dahi kabaca çiğnendiği, burjuva devlet mekanizmasının dinci-faşist gericiğin hizmetine koşulduğu, baskı ve yasakların, zorbalığın “sıradan” uygulamalar haline geldiği bir rejim gerçeği var. Bu rejimi tahkim etmeye hazırlanan iktidar güçleri karşısında, toplumu bekleyen gerçek seçim “teslim olmak ya da direnmek” arasında tercih yapmak olacaktır.

Sermaye sınıfının vurucu gücü olan bu düzenin devam etmesi grevlerin, sendikal örgütlenme çabalarının, hak arama mücadelelerinin faşizan baskı ve zorbalıkla karşılanması, “boyun eğmiş yığınlar yaratma” hedefine ulaşmak için ise bu icraatların sistematik hale getirilmesi demektir. Yanı sıra etnik, dinsel, mezhepsel ayrımların kışkırtılması, kadın düşmanı politikaların tüm pervasızlığıyla hayata geçirilmesi ve toplumu gerici-faşist atmosfere hapsedme çabası demektir. Kısacası AKP-MHP düzeni tüm sömürü, baskı ve zorbalık politikalarını kalıcı hale getirme, toplumun yaşamı üzerine bir karabasan gibi çökme hamlelerine başlayacak. Başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun ezilen sömürülen emekçileri, kadınlar, gençler bu furyaya ancak toplumsal mücadeleyi geliştirerek karşı koyabilirler. Direnmek, işçi sınıfının devrimci hareketini geliştirme çabası içinde karşı koyuşu örgütlemek dışında bir yol yok.

“Skandal veri sızıntısının” hatırlattıkları

K. Düşgör

Geçtiğimiz hafta 85 milyon kişinin özel verilerinin sızdırıldığı ya da satıldığı ortaya çıktı. “Skandal veri sızıntısı” olarak kamuoyuna yansıyan haberlere göre, Türkiye’de ikamet eden herkesin TC. kimlik numarası, isim-soy isim, mail adresleri, açık adres, telefon numarası, akrabalık bilgileri, banka hesap bilgileri, tapu bilgileri gibi kişisel veriler bir internet sitesinde paylaşıldı. Veriler siteye ücretli ya da ücretsiz üye olanlara açıldı. Site erişime engellenmeden önce 9 binden fazla üyesinin olduğu açıklandı.

Sızdırılan verilerin çeşitliği, farklı veri tabanlarından toplanan bilgilerin birleştirildiğini gösteriyor. Aynı zamanda sadece devlet kurumlarına kayıtlı verilerin de sızdırılması, konunun sermaye devletinin bilgisi dahilinde olduğu fikri veriyor. Çünkü daha önce de birtakım uygulamalar (Yemek Sepeti, Getir, Akbank, sahibinden.com vb.) veri sızıntıları ile gündeme gelmişti. Ancak tapu bilgileri ve sadece e-devlet’te yer alan bazı bilgilerin sızdırılması devlet kurumlarındaki bir güvenlik açığına ya da bilinçli olarak paylaşıldığına işaret ediyor.

Kişisel veriler internete sızdırdıktan sonra yayınlandığı siteye erişim engeli getirmenin bir önemi bulunmuyor. Veriler sızdırıldığı anda hızla internette birçok alana yayılıyor. Yani devletin “önlem aldık” diyerek duyurduğu “erişim engeli” milyonların bu sızıntıdan kaynaklı zarar görmesine engel değil. Kişisel verilerin sızdırılmasının başta dolandırıcılık olmak üzere kısa ve uzun vadede yaratacağı sorunlar olacaktır. Sığınma evlerinde kalan ya da koruma kararı bulunan kadınların ve nefret cinayetlerinin hedefi olan LGB-Tİ+’ların yaşamlarının riske atılması, tapu ve banka bilgilerinin kullanılması, uyuşturucu, cinayet vb. kirli işlerde kimlik bilgilerinin kullanılması gibi oluşabilecek birbirinden çeşitli suçların kapısı aralanmış oluyor.

KİŞİSEL VERİLER NE İFADE EDİYOR?

Kişilerin özel bilgilerine herhangi birinin ulaşabilmesi toplumda “Kişisel veriler devletin elinde güvende mi?” sorusunu gündeme getirdi. Büyük ölçüde; devletin tüm toplumu kendi denetiminde tutmak istemesi, ama aynı zamanda dijital çağın getirdiği bir kolaylık olarak birçok işlem internet üzerinden yapılıyor.

Ancak devletin topladığı verileri, elindeki muazzam olanaklara rağmen saklayamamış olarak sızdırdığı sık sık gündeme geliyor. Daha önce de e-nabız, TEDAŞ, ÖSYM, SGK verileri çalınmış, sızdırılmış ya da satılmıştı. Öyle ki 2013 yılında SGK’nın, kişilerin sağlık verilerini bir sağlık sigortası şirketine 65 milyon TL’ye sattığı Sayıştay raporlarına kanıtlanmıştı. 2016 yılında Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yürürlüğe girdi. Bu kanun da kişisel verileri koruyamadı, kanun yürürlükteyken birçok veri sızıntısı yaşandı. Tüketici korumakla yükümlü Kişisel Verileri Koruma Kurulu (KVKK) son veri sızıntısına ilişkin “kendilerine ulaşan herhangi bir bildirim olmadığını” açıkladı. KVKK’nın raporlarına göre, 2018-2023 yılları arasında kayıt edilen 40,6 milyon veri sızıntısı yaşandı. Sonuç olarak, milyonlarca kişinin verilerini elinde tutan devlet, bilgi güvenliğini görüntüde dahi sağlamıyor.

Koruyamadığı gibi herhangi bir veri sızıntısı durumunda internet kullanıcılarının önlem alması için uyarıda, bilgilendirmede ve ihlallerin araştırılmasında bir girişimde bile bulunmuyor. Dahası bu meseleye yaklaşımda herhangi bir özen göstermiyor. Örnek olarak; 2010 yılında sızdığı raporlanan 50 milyon kişinin verisi, 2016 yılında tekrar satışa çıkartılmış ve dönemin Başbakanı Binali Yıldırım, “o eskiden sızdı” diyerek geçiştirmişti.

Eski İçişleri Bakanı Soylu’nun, telefonuna indirdiği bir uygulama ile fotoğrafını çektiği kişinin e-devlet bilgilerinin dakikalar içinde telefonuna gelmesini

“Bu devletin çok büyük güçleri var” diyerek pişkince anlatması kişisel verilerin ortalığa saçılmasına ilişkin yaklaşımlarını göstermişti. Bu yaklaşım fişlemenin yanı sıra veri sızıntılarının önünü açıyor. Tüm bunlar doğal olarak toplumun hemen her kesiminde “kişisel alanların ihlaline” yönelik tepkilerin artmasına ve internet kullanımında güvenlik tedirginliğinin oluşmasına neden oluyor.

Bilgi ve İletişim Kurumu (BTK), geçtiğimiz yıl milyonlarca internet kullanıcısının kimlik, hangi internet sitesine, saat kaçta ve ne kadar süreyle girdiklerinin saat başı bilgisini firmalardan istemişti. Bazı firmaların “kişisel hakların ihlali” gerekçesiyle reddetmesi üzerine hak ihlali olmadığını ve “suçun önlenmesi amacıyla” gerekçe göstererek savunmuştu. Bu, devlet kurumlarının internetteki en ufak bilgi, belge ya da tıklamanın bilgisine sahip olmak istediğini dahası bunun peşine düştüğünü gösteren ve açığa çıkan bir örnek.

Öte yandan “kişisel veriler” sosyal medya, sigorta şirketleri, ilaç, kozmetik, reklamcılık gibi sektörlerde geniş bir pazar alanı. Yani bu sektörlerdeki kapitalistler kişisel veriler hatta kişilerin algısı, zamanı ve ilgisi üzerinden para kazanıyorlar. Kişisel verilerin sermaye devleti için esaslı bir işlevi de burada açığa çıkıyor. Devlet kişisel verileri kazanca dönüştürerek her şey gibi sermayeye ardına kadar açıyor. Geçmişten bugüne yansıyan veri sızıntılarının ardındaki bir başka gerçek de budur.

***

Ancak devlet kişisel verileri sadece kazanç olarak değerlendirmiyor ve bunun için elinde toplamıyor. Sermaye devletinin önceliği toplumu elindeki tüm olanakları seferber ederek fişlemek ve kayıt altına almaktır. Devlet partisi haline gelen gerici-faşist iktidarın çıkarları için bu alandaki olanaklardan sınırsızca yararlandığı, siyasal hak ve özgürlüklere saldırırken elindeki verileri kullandığı bilinen bir gerçektir. Hal böyleyken burjuva devlet aygıtının ilerici, muhalif ve devrimcilere yönelik çok daha sistematik ve incelikli saldırıyı öngörmek güç değildir. Bu gerçeğin göz ardı edilmemesi önem taşıyor. Bu konuda da her türlü saldırıda olduğu gibi devrimci yöntemler de çözüm yolları sunuyor.

2007 yılında yapılan bir değerlendirmeden alınan aşağıdaki pasaj, bugün hala güncelliğini korumaktadır:

“Devrim davasını ve partisini ciddiye alan, önemseyen her yoldaş bilir ki, sınıf ve emekçi kitlelerle henüz et ve tırnak gibi kaynaşamadığımız koşullarda politik faaliyeti süreklileştirmenin, üretimini güvenceye almanın yegane yolu illegal-ihtilalci örgütsel varoluşun gereklerine uygun sağlam bir örgütsel yapılanma, doğru bir çalışma tarzı, devrimci bir iç yaşam, iç illegalite ve gizlilik kurallarına sadakat, devrimci disiplin, partiye karşı aleniyet, denetim ve demokratik merkezîliğe dayalı, devrimci ilke ve kural-lara bağlı bir örgütsel işleyiş üzerinden sağlanabilen örgütsel güvenlidir. Zira ‘demokratikleşme’ yalanı eşliğinde terör devletinin durmaksızın tahkim edildiği, teknolojinin tüm olanakları kullanılarak polisiye yapılanmanın görülmemiş derecede güçlendirildiği günümüz koşullarında örgütsel süreklilik, deyim yerindeyse örgütsel güvenlikle eş anlamlı hale gelmiştir.”*

Yukarıdaki uyarı ve hatırlatmalara ek olarak, bugün hızla gelişen teknoloji çağında devrimci siyasal çalışmanın güvenliğini sağlamada kullanılacak yöntemlerin temel ilkeler çerçevesinde geliştirilmesi ve titizlikle uygulanması hayati bir önem taşıyor.

<http://www.tkip.org/arama/sonuc/-/kueresel-hapishaneye-doenuesen-bir-duenyada-oerguetsetel-guevenlik/>

Dünyada çocuk işçilik artıyor

12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü... Birleşmiş Milletler bünyesindeki Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), bugünü çocuk işçilikle mücadele günü ilan etmiştir. Öncelikle belirtmek gerekir ki bizzat kapitalizmin yarattığı toplumsal sorunlara, yine bu kapitalist sistemin koruyucusu kurum ve kuruluşların mücadele günü ilan etmesi en hafif tabiriyle ikiyüzlülüktür.

ILO, birtakım çalışmalarla çocuk işçiliğe yönelik farkındalığı artırmaya, bu mücadelede uluslararası düzeyde bazı standartlar ve sözleşmeler oluşturmaya, bu standartlara uymayan üye ülkelere (Türkiye de buna dahil!) yaptırım uygulamayı hedefliyor. Ancak çocuk işçiliğe karşı mücadele, sınıf mücadelesi ekseninde bir anlam ve önem kazanabilir. Bu nedenle ILO'nun farkındalık oluşturmak dışında ortaya koyabildiği bir mücadele programı bulunmuyor. Ancak ILO'nun raporlaştırdığı veriler, çocuk işçilikle mücadelenin yakıcılığını önemini göstermesi bakımından bir anlam taşıyor.

***

Dünyada çocuk işçi sayısı her yıl artıyor. ILO'nun son verilerine göre, dünyada 63 milyonu kız, 97 milyonu erkek

çocuğu olmak üzere toplam 160 milyon çocuk, -her 10 çocuktan biri- işçi olarak çalıştırılıyor. Üstelik 160 milyon çocuk işçinin 79 milyonu ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılıyor. Çocuk işçilik dünya üzerinde sırasıyla Afrika, Asya-Pasifik, Amerika kıtaları, Avrupa, Orta Asya ve Arap ülkelerinde yaygınlık gösteriyor. Çocuklar en çok tarım, hizmet ve sanayi sektörlerinde çalıştırılıyor. Bu veriler yalnızca yaklaşık bir fikir verebilir, çünkü uluslararası standartlarda çocukların çalıştırılması yasaklanmıştır. Gerçek sayılar bu verilerin çok çok üzerindedir.

***

Türkiye'de ise çocuklar çok yönlü saldırıların hedefindedir. Yalnızca son bir haftada yansıyan haberler şu şekilde:

* Hakkari'de beş yaşındaki çocuğa çarparak ölümüne neden olan uzman Çavuş Alper Kağan P. adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Kaza tespit tutanağında beş yaşındaki çocuk "asli kusurlu" sayıldı.

* Mersin'de 16 yaşındaki çocuk Erdoğan'ın seçim afişine bıyık çizdiği için tutuklandı.

* Son bir haftada Eskişehir'de tüm okullara ve İzmir'de 842 okula "manevi danışman" adı altında imamlar görev-

lendirildi. İstanbul'da 238 okul çocuk istismarı ile gündeme gelen TÜGVA'ya tahsil edildi.

* Zonguldak'ta 11 yaşındaki çocuğa yıllarca cinsel istismarda bulunan babaya "iyi hal" indirimi uygulandı.

* Ankara'da oto tamir dükkanında çalıştırılan 13 yaşındaki çocuk işçi yük asansörü altında kalarak yaşamını yitirdi.

Çocuklar gerici-faşist iktidarın sistematik olarak hayata geçirdiği politikaların sonucu çok yönlü saldırıların hedefinde bulunuyorlar. Diğer tüm sorunlarla birlikte çocuk işçilik de gerici-faşist iktidar döneminde adeta yasallaştırılmış ve teşvik edilmiştir. Uygulanan eğitim politikaları çocukların işçileştirilmesinin başat faktörlerinden biridir. 4+4+4 eğitim modeliyle birlikte çocuklar 13 yaşına kadar okula devam etmek zorundalar. Buna ek olarak yoksulluğun derinleşmesi, çocukları 13 yaşından itibaren çalışmaya itiyor. Öte yandan "mesleki eğitim" adı altında meslek liselerinin kapıları sermayedarlara ardına kadar açıldı. Kapitalistler için ucuz işgücü cenneti olan meslek liseleri ve çıraklık okullarında "çıraklık", "staj" vb. uygulamalarla çocuk işçilik gizleniyor. Meslek liselerinde uygulanan Mes-

leki Eğitim Merkezi (MESEM) programı devlet eliyle çocukları işçileştirdi. Milli Eğitim Bakanlığı, MESEM'le 2023'e kadar ortaokulu bitirmiş bir milyon "çocuk işçi" yaratmayı hedeflemişti. MESEM'in sayfasındaki veriler bu hedefe ulaşıldığını doğruluyor. Yine yoksulluğun derinleşmesinin sonucu olarak çocuklar yaz tatillerinde çalışmaya mecbur bırakılıyor. Çocuklar tarım alanları başta olmak üzere kafelerde, merdiven altı atölyelerde ve pazarlarda işçi olarak çalıştırılıyor. Bu politikalar sonucunda AKP iktidarında çocuklar kitlesel olarak okullardan kopararak işçileştirildiler. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, "çocuk işçiliği ile mücadele" kapsamında 2022 yılında ulaşılan çocuk sayısının 28 bin 21 olduğu açıkladı.

İŞİG Meclisi, 2018-2022 yılları arasında iş cinayetlerinde kaybedilen 14-17 yaş arası çocuk sayısının en az 330 olduğunu açıkladı. Çocuk emeği ekonomik kriz, emperyalist savaşlar, göçler ve afetler sonucu dünyanın her yerinde ezilip sömürülüyor. Çocuk işçilik, çeşitli politika ve yöntemlerle gizleniyor ya da kayıt altına alınmıyor. Dolayısıyla çocuk işçiliğe karşı mücadele güncel bir sorun olarak tüm önemini korumaktadır.

Göçmenler ve "Kayseri pazarlığı": Kişi başı 20 bin Euro + masraflar

Bu topraklarda milyonlarca göçmen yaşamaktadır. Böyle bir durumda işsizliğin artması, barınma sorununun büyümesi ya da yaşamsal uyumsuzlukların olmaması elbette ki düşünülemez. Ancak bunların sorumlusu göçmenler değildir. Her sorunda olduğu gibi göçmen sorunu da sınıfsal bir temele sahiptir. Burada sorunu katmerleştiren ise AKP iktidarının temsilcisi olduğu sermaye sınıfının adına uyguladığı emperyalist baskı ve sömürü politikalarıdır.

Emperyalist politikaların ve çatışmaların yola açtığı savaşlar nedeniyle binlerce insan yerinden yurdundan ediliyor. Emperyalist ülkeler yerinden yurdundan edilen insanları bir yandan ucuz işgücü olarak kullanırken, öte yandan yerinden yurdundan edilen on milyonlarca insanın Avrupa ülkelerine göç etmesini engellemek için geçiş yollarındaki ülkelerle kirlili anlaşımlar yapılıyor.

Ahmet Davutoğlu'nun dışişleri bakan olduğu dönemde göçmenler üzerinden yapılan "Kayseri pazarlığı" emperyalistlerin göçmen sorununa bakışının bir özeti idi. Son yansıyan bilgilere göre ise, AB üyesi ülkeler, ortak göç ve iltica kuralları görüşmesi sonucu anlaşmaya vardı. Sığınmacı kabul etmeyen ülke, ev sahipliği yapan ülkeye kişi başına 20 bin Euro ödeyecek.

İngiltere İçişleri Bakanlığı'nın, göçmenlerin İngiltere'ye ulaşmasını önlemek için geçen yıl "Türk sınır güçlerine" 3 milyon sterlinden fazla fon sağladığı ortaya çıktı. The Guardian gazetesinin bilgi edinme özgürlüğü (FOI) kapsamında elde ettiği belgelere göre, Türkiye'nin sınır gücü operasyonları için sağlanan finansman 3 milyon sterline yükseldi. Bu "para yardımı"ları aynı zamanda göçmenlerin başka ülkelere geçmesini engellemek için kullanılan şiddetin artması

anlamına geliyor.

Göçmenler hangi ülkede olursa olsun ucuz işgücü olarak kullanılmaktadır. Göçmenler, pek çok sektörde insani koşullardan uzak ve ağır sömürü koşulları altında çalıştırılıyor.

Son olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 2022 yılı Faaliyet Raporu yayımlandı. Bu rapora göre, 2022-2025 tarihleri arasında İstanbul, Bursa, İzmir, Kocaeli, Konya, Adana, Antep, Urfa'da geçici koruma sağlanan Suriyelilerin iş bulması için 80 milyon Euro bütçeli bir proje yürütülüyor. 2011 yılında Türkiye'de "yabancıların" başvurduğu çalışma izni sayısı 17 bin 466 iken, bu sayı 10 yılda 195 bin 236'lık artışla 212 bin 702'ye çıkmış durumda. Bu rakamlar da gösteriyor ki "yabancıların" Suriye'deki iç savaşın başladığı 2011'den bu yana çalışma izni için başvuruların sayısı 12 kat artmış.

İşsizliğin, açlığın ve yoksulluğun artmasının sebebi göçmenler değildir. Ancak sermaye iktidarı bu sorunları kullanarak göçmen düşmanlığını kışkırtmaktadır. Sadece Türkiye'de değil dünya işgücünün %5'inin göçmen işçilerle çalıştırılıyor. Göçmenleri ucuz emek gücü olarak kullanan sermaye muazzam bir zenginlik elde etmektedir. Bir taraftan kasalarını doldururken öte yandan da göçmen karşıtlığı üzerinden işçileri ve halkları birbirine düşmanlaştırarak yönetmektedir.

Sermaye sınıfı, işçi sınıfının aliteri üzerinden zenginleşirken diline, dine, ulusuna, cinsiyetine ve yaşına bakmaz. Sermaye için asolan tek şey emeğin ucuza mal edilmesi ve kasalarının tıka başa dolmasıdır. Sermaye her yolla işçilerin birlik olmaması için "kutsal" kabul edilen her şeyi işçiler ve halklar arasında düşmanlık yaratmak için kullanır. Vatan, millet, din, aile vb. "kutsal" kavramlar üzerinden halklar arasında yaratılan düşmanlık da bunu göstermektedir.

Yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca emekçi için mücadele ediyoruz...

Bizi yolumuzdan alıkoymaya gücünüz yetmez!

Bugün (14 Haziran) sabah saatlerinde Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası Çorlu Temsilciliği ve çalışanlarımızın kaldığı evler basılarak 2 yoldaşımız gözaltına alınmıştır. Arkadaşlarımız hala emniyette gözaltında tutuluyorlar. AKP iktidarının rutin uygulaması haline gelen keyfi, yasa-kural tanımaz saldırıları reddediyor, devrimci sınıf sendikacılığı ilkelerine bağlı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi bir kez daha ilan ediyoruz.

Ülke 21 yıllık AKP iktidarının yarattığı ağır yıkımı yaşıyor. Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel enkaz tablosunu toplumu koyu bir gericiğin içine hapsedme çabaları tamamlıyor. Bir avuç para babasının kâr rekorları kırdığı günümüzde, ekonomik yıkımın tüm faturası işçi sınıfı ve emekçilere çıkartılıyor. Yoksulluk ve sefalet derinleşirken, çalışma ve yaşam koşulları orta çağ dönemlerini aratmıyor. İşçi ve emekçileri modern köleliğe boyun eğdirmeye çalışanlar, baskı ve zorbalıkla toplumu sindirmek, teslim almak, hareket edemez hale getirmek istiyorlar. Ülkeyi asalak patronlar için dikensiz bir sömürü cennetine çevirmeye çalışan AKP iktidarı, grevleri yasaklıyor, sendikal örgütlenmenin önüne barikatlar kuruyor. Kolluk gücünü, yargı mekanizmalarını gerici iktidarları için keyfi ve kurasızca kullanıyor, toplumun tepesine inen sopalara dönüştürüyor.

Yıllardır toplumu kirli manipülasyon-

larla yönetenler, yapay ayrımları körükleyerek, ön yargıları kışkırtarak ayakta kalmaya, işçileri birbirine düşmanlaştırmaya, her yolla uysal kölelere çevirmeye gayret ediyor. İşçi sınıfının mücadele örgütleri olması gereken sendikaları ağalar eliyle teslim alanlar, içinde buldukları karanlığı topluma egemen hale getirmek istiyorlar. Geçmişte olduğu gibi bugün de iktidar sahipleri arzu ettikleri bir toplumu yaratabilmek için baskı ve zorbalığı artırıyor, estirdikleri terör ile işçi ve emekçilere gözdağı vermek istiyorlar. Devrimci

sınıf sendikacılığı bayrağını yükselterek, yıllardır birçok alanda kararlı bir biçimde yürüttüğü mücadelesi ile DEV TEKSTİL'in karşı karşıya kaldığı bu gözaltı saldırısı ne ilk ne de son olacak.

Daha önce de Çorlu'da sendikamıza yönelik olarak gerçekleştirilen saldırı, o zaman nasıl püskürtüldü ise şimdi de püskürtülecek. Sendikamız işçi sınıfının kölelik koşullarına mahkûm edilmek istenmesine karşı yükseltilecek mücadelesinin sesi, sendikaları teslim alan sendikal ağalık düzenine karşı da bir mücadele

kürsüsü olmaya devam edecek. Ne AKP iktidarı ne sermaye devleti bizi uğrunda her türlü bedeli ödemeye hazır olduğumuz bu yoldan, bu mücadeleden alıko-yabilecek!

Çalışanlarımız derhal serbest bırakılsın!

Baskılar bizi yıldırılmaz.

Devrimci sınıf sendikacılığı engellemez.

**DEVRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
(DEV TEKSTİL)
14 HAZİRAN 2023**

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası'nın Çorlu Temsilciliği'ne yönelik gerçekleşen gözaltı saldırısı ile ilgili dayanışma açıklamaları yapıldı.

Gebze İşçilerin Birliği Derneği açıklamasında, sermayenin "demir yumruğu" görevini üstlenen gerici-faşist iktidarın ilerici, devrimci, muhalif kesimlere dönük saldırılarını ara vermeden sürdürdüğünü belirterek şunlar ifade edildi:

"İşçi sınıfının fiili-meşru mücadele hattının örneği olan GREİF Direnişi'nin ürünü olarak kurulan DEV TEKSTİL'e yapılan bu saldırı işçi sınıfının örgütlenmesine dönük açık bir saldırdır.

Gebze İşçilerin Birliği Derneği olarak, bu saldırıyı kınıyoruz. İşçilerin birliğini örgütlemek ve sömürüye karşı mücadelenin öznesi olması için çalışanlar olarak, DEV TEKSTİL Sendikası ile sınıf dayanışmamızı yükseltiyoruz."

DEV TEKSTİL ile dayanışma çağrıları...

Devrimci Gençlik Birliği (DGB), DEV TEKSTİL'in yanında olduklarını belirttiği açıklamada, "Derinleşen ekonomik, sosyal ve siyasal krizin ağır faturasını işçi ve emekçilere kesmek istiyorlar. Bunun karşısında duran, işçi ve emekçilerin haklarını savunan ve onları mücadeleye çağırarak devrimci, ilerici muhalif güçlere işte bu yüzden saldırıyorlar!" dedi.

Ankara İşçi Meclisi, kapitalist sistemin kriz içinde olduğunu, sermayenin işçi ve emekçilere ve örgütlerine saldırarak krizi atlattığını umduğunu vurgulayan açıklamada şunlar ifade edildi:

"Dahası krizin yükünü emekçilere ödetmeye ve onları öncüsüz bırakmaya çalışıyor.

Fakat biz biliyoruz ki bu saldırılar nafildir! İşçi sınıfının öfkesinden kurtulamayacaksınız. İşçi sınıfının örgütlenmesinin ve sizden hesap sormasının önüne geçemeyeceksiniz. Saldırıların nafilidir. Siz de biliyorsunuz ki bir volkanın üzerinde tahtınıza kurulmuşsunuz. Ama ne tahtınız bakidir ne de sömürü düzeniniz... İşçi ve emekçiler fabrikalardan, emekçi semtlerinden, sokaklardan gelip onlara yaşattığınız cehennemin hesabını soracak."

DİSK Birleşik Tarım ve Orman İşçileri ve DİSK Devrimci Yapı İnşaat İşçileri Sendikası Bölge Temsilcisi Haydar Baran, yaptığı açıklamada, "Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası'nın iki çalışanı gözaltına

alındı. Sendikal örgütlenme hakkı gasp edilemez! Örgütlenme özgürlüğü engellenemez! İki DEV TEKSTİL çalışanı derhal serbest bırakılmalıdır" dedi.

İşçi Emekçi Birliği, saldırıyı kınadığı açıklamada "İşçiler içerisinde devrimci bir perspektifle örgütlenme çalışması yapan DEV TEKSTİL'e yapılan saldırıyı kınıyoruz. Gözaltılar, baskılar, tutuklamalar ilericilerin, devrimcilerin meşru haklı mücadelesini durduramaz!" dedi.

Kırşehir İşçi Birliği, Aksaray İşçi Birliği, Kayseri İşçi Birliği, Umut-Sen Trakya ve TOMİS de yaptığı açıklamada, "Gözaltılar derhal serbest bırakılsın!" dediler.

Öte yandan, Gebze İşçilerin Birliği Derneği, Gebze Merkez'de yaptığı duvar gazeteleriyle gözaltı sendika çalışanlara yönelik gözaltı terörünü duyurdu ve dayanışma çağrısı yaptı.

TPI sözleşmesi üzerine...

“TPI işçisi için mücadele daha yeni başlıyor!”

TPI’da sözleşme, greve çıkılacak gün olan 6 Haziran günü imzalandı. Ocak ayından bugüne devam eden süreç ve sonrasında yaşananlar üzerinde durmak, ortaya çıkan sonuçlar ışığında önümüzdeki döneme hazırlanmak kritik bir öneme sahiptir.

2022 Temmuz’unda TPI işçisi sendikal bürokrasiyi arkasında sürükleyerek fiili bir grev gerçekleştirdi. Düşük ücret ve çalışma koşullarına karşı biriken öfkesini kararlılıkla birleştirdi, omuz omuza verdi, birliğini korudu ve kazandı. Tüm Türkiye’de yankı uyandıran bu mücadelenin ardından yapılan şube genel kuruluyla başındaki bürokrat takımı süpürülüp bir tarafa atıldı. Bunun özgüveniyle sözleşme sürecine gelindi. İşçiyi kölece çalışma koşullarına tekrar mahkum etmek isteyen TPI sermayesi ise aynı dayatmacı tutumunu tüm sözleşme süresince sürdürdü. İşçinin hiçbir talebine bakmadı. Her masa kurulduğunda %45-50 zam dayattı. Bu sırada işten atmaları sürdürdü, sözü dinlenir onlarca işçiyi beyaz yakaya geçirdi. Baskı ve mobbingi artırdı. Önceki grev deneyiminin öğrettikleri ile işçilerde, bu dayatmalar karşısında grevden başka çözüm yolu olmadığı fikri pekişti.

HAZIRLIK NASILDI, NASIL OLMALIYDI?

Geçen seneki grevin ardından yapılması gereken hızla örgütlenmeyi sağlamak; bölümlere dayalı komiteler kurmak, sorunları bu temelde tartışıp çözüm aramak, işçilerin bilincini geliştirmek ve eğitimler yapmaktır. Bunu yapmak hem TPI işçisinin sözleşmede insanca yaşam koşullarına ulaşması bakımından belirleyici olacaktır hem de toplam sınıf mücadelesini ilerletmek bakımından bir itilim sağlayacaktır. Bu konularda tek bir adım atılmaması ise bugünkü sonuçların yaşanmasına yol açtı.

Öncelikle sözleşme taslağının işçiyi birlikte hazırlanmadığını biliyoruz. Bölümlere kağıt dağıtıp işçilerin taleplerini toplamakla sınırlı bir çalışmayla yetinmek pek bir şey ifade etmiyor. Talep kağıtlarının doldurulması için çaba sarf etmemek de sonuçlarına dair bir açıklama yapmamak da bunu tamamlıyor. Genel kurulda seçim malzemesi yapılmış komitelerin ise sadece bir kere toplanması ve işletilmemesi de aynı bakışın ürünü olarak karşımıza çıkıyor. “Tabana sorma”-

nın bir hikayeden ibaret olduğunun ilk belirtileri böylece başlamış oldu. Bunlar bir kenara, fabrika yönetimiyle yapılan görüşmelerin sonrasında şubenin fabrikalara açıklama yapmaya dahi gelmemesi görülmemiş şeydir. İşçinin hakları için yapılan konuşmaların “devlet sırrı” gibi saklanması ancak kirli pazarlıkların olduğunu kanıtlar.

Amerikan sermayesi TPI, işyerini düşük ücret, yoğun baskı ve sömürü baskısıyla yönetiyor. Sözleşmedeki dayatmaları da bununla uyumludur. Bu duruma karşı tek bir eylem, tek bir tepki ortaya konulmaması ise sendikalara sirayet eden uzlaşmacı çizginin yansımasıdır. Astım kaderiyle, baskıyla çalıştırılan işçinin “eylemle yorulacağı, bütün enerjinin harekete geçirilmemesi ise aynı uzlaşmacı çizginin bir sonucudur.

Çok yönlü hazırlık gerektiren grevin, son iki günde gözcü seçimi yapılarak bitirilmesi de yine kurulacak masaya güvenin sonucudur. Oysa grevin yönetilmesi için komitelerin kurulması, geliş-gidişlerden yemeğin ayarlanmasına, basın ayağından kamuoyunun desteğinin örgütlenmesine kadar kapsamlı bir hazırlık yapmayı gerektiriyor. Tek adam rejimi altında grev yasağı ihtimali yüksekken grevin yasaklandığı bir durumda ne yapılacağına belirlenmesi ve grev ka-

rarlılığının sürdürülmesi için çok yönlü bir hazırlığın örgütlenmesi zorunluydu. Ancak bu işçiyi güvenen ve grev iradesini kuşananların sorunudur. Bunları gözden çıkaranlar için bu saydıklarımız birer “kuru gürültü”ten ibaret sadece.

İzmir Şubesi’ne bağlı olduğu Gemışta yetkinin düşürülmesi aşamasına gelinmesi, DYO’da işten atma saldırısı ve sözleşme süreci, bugün TPI’da yaşananların bir provasıydı adeta. Buradaki zafiyetleri ve eksikleri görmeyen, bura bakmayan işçi arkadaşlar, “TPI hiçbir yere benzemez” diyenler inatla buradaki pratikleri münferit saydı. Ancak kendini sınıfından bağımsız gören herkes aynı akıbetle yüz yüze kaldı.

SÖZLEŞMENİN İŞÇİYE SORULMADAN İMZALANMASI DA AKIL OYUNLARI YAPMAK DA SUÇTUR!

TPI kapitalistinin tutumu karşısında işçilerin büyük bölümü greve gideceğini/gidilmesi gerektiğini düşünürken, şube ve temsilcilerin tüm yönelimlerinin aksine açıklamaları da bu yönde ilerledi. “İşçiyi sormadan imzalanmayacak” sözleri bolca sarf edildi. Bir kısım işçide sürecin altı aydır sürmesinden dolayı bir an önce bitirilmesi kaygısı yaşanırken, işçilerin ağırlıklı kısmında ise grev iradesi öne çıkmaya devam etti. Ana zam için %100

zam ile birlikte temmuzda asgari ücrete gelecek zam kadar ek zam talebi işçilerin kırmızı çizgisi olarak belirginleşti.

Greve saatler kala sabah saat 05.00’te sözleşme imzalandı ve fabrikalarda açıklamalar yapıldı. İşçilere ana zam olarak istediği %100 oranının temmuz zammıyla birlikte alınacak ücretin de eklenerek açıklanması bir kafa karışıklığı yarattı. Bunun önden bir tartışmayla böyle sunulmasının konuşulduğundan kimse şüphe duymamalıdır. Böylece TPI yönetiminin tek seferde vereceği zam ikiye bölünmüş, geriye dönük ödemelerde ciddi hak kaybı yaşandı. Aynı zamanda asgari ücret zammı tartışması da kapandı.

İşçiyi sormadan sözleşme imzalanması Petrol-İş’te uzun yıllardır bir gelenek. Oysa bu düpedüz işçi demokrasisini hiçe saymaktır. Sınıf sendikacılığını karşısına almaktır. Bir de üstüne işçinin tepkisini alacağını tahmin ederek kafa karışıklığı yaratma çabasıyla birleşince şube yönetimi alenen TPI işçisine karşı suç işlenmiştir. TPI sermayesinin dayatmalarını pazarlamaya çalışmak mücadeleye ihanettir. İşçi için en iyisini bildiklerini sananlar, işçiyi güvenmeyenler, ona sormayı akıllarından bile geçirmemiştir. Grevi “işçiyi zapt etmek” sorunu olarak görmekte, üretimden gelen gücü kullanmaktan korkmaktadırlar.

Herkesin bildiği gibi sendika genel

merkezinin uzlaşmacı-mücadele kaçkını tutumunun bu sonuçta belirleyici bir yeri var. "İş barışı" diye savunulan, "gerekirse mücadele" ile devam eden anlayış esasında sermayeyi korumaktır. Bu anlayışın pratiği her defasında işçiye kaybettirmiş, sendikalara duyulan güveni iyiden iyiye azaltmıştır. Bu anlayış ne Petrol-İş genel merkez ve şube yönetimleriyle başlamıştır ne de onlardan ibarettir. Tüm sendikalarda benzer sorunlar yaşanmaktadır. Bugün "sınıf sendikacılığı" anlayışıyla yola çıkan şubenin, geçen seneki mücadelenin rüzgarıyla farklı davranma isteği bile, bu belirgin sendikal bürokratik çizgisinde birleşmiştir. Altı aydır sürdürülen pratik ve sözleşmenin imzalandığı süreç, bu çizgiden iddia edilen aksine farklılaşmadığını göstermesi bakımından da önemlidir. Taban iradesi ve inisiyatifinin tayin edici öneminin bir kez daha kendini göstereceği bir sürecin içine girmiş bulunuyoruz. Sendikanın genel kurulunun yaklaştığı da düşünülürse yönetimden hesap sorulması için şimdiden hazırlanılmalıdır.

TPI İŞÇİLERİ SÖZLEŞMEYİ TEPKİYLE KARŞILADI... NE YAPMALI?

Sözleşmenin imzalanmasının ardından İzmir Şubesi'nin TPI 2'deki açıklaması işçide oluşan kafa karışıklığı nedeniyle sonradan tartışmalı hale geldi. Oysa TPI 1'e önden gelen bilgiler sayesinde açık bir tepkiyle karşılandı. "Bize sormadan neden imzalandınız?" sorusu her yerde yüksek sesle sorulmaya başlandı. Taleplerin grevle kazanılabileceği yerde taleplerin çok altındaki sonuçlar tepkiyi büyüttü. TPI 16-24 vardiyası bu duruma tepki göstererek üretime bir süre girmedi. Daha örgütlü bir yapı olsaydı bu çıkışın kendisi sözleşmeyi çöpe atıp sendika bürokratlarını işçinin talepleriyle tekrar masaya oturtabilirdi. Fiili grev yapılarak

TPI kapitalistinın dayatmaları tekrar kırılabilir, talep edilenler kazanılabilirdi.

Gelinen yerde TPI işçisinin örgütlenme sorunu daha yakıcı hale gelmiş bulunuyor. İnsanca çalışma koşulları ve insanca yaşamaya yetecek ücret elde etmenin tek yolu budur. Son süreç, söylemden çok söylemi pratiğe geçirmenin yakıcılığını bir kez daha gösterdi. Kaldı ki 14-28 Mayıs seçimlerinin ardından çok yönlü saldırıların arttığı bir döneme girmiş bulunuyoruz. Sermaye düzeninde faturanın işçilere kesildiği bir durumda oturduğumuz yerden yakınmak ve umutsuzluğa kapılmak sorunlarımızı hiçbir biçimde çözmez. Mücadele örgütlerimiz olan sendikalarsa bu saldırılara yanıt vermekten oldukça uzak ve kötürümleştirilmiş haldedir. Bu koşullarda ya geri çekilerek tüm faturayı ödemeye razı olacağız ya da direnerek haklarımız için mücadele edeceğiz.

Parçası olduğumuz Türkiye işçi sınıfı olarak, içine itildiğimiz sefalet çukurundan çıkabilmek ve taleplerimizi kazanabilmek için topyekün bir mücadele yürütmemiz gerekiyor. Bunun için taleplerini ve haklarını söke söke alan mücadeleciler bir işçi gerekiyor. TPI işçisinde bu maya var. Geçen seneden beri kimi zaman güçlü kimi zaman zayıf olarak gerçekleşen eylemler pratiğiyle bunu gösterdi. Yeter ki örgütlülük için adım atalım, yeter ki cüretli davranalım ve yeter ki umutsuzluk tablosunu yırtalım.

Petrokimya İşçileri Birliği olarak, mücadeleden yana öncü işçilerle yan yana yürümek ve tüm haklarımızı kazanmak için elimizden geleni yapacağımızı bir kez daha buradan ilan ediyoruz.

TPI işçisi için mücadele daha yeni başlıyor!

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
13 HAZİRAN 2023

"Benian'ın icraatlarından haberi var mı?"

Genel-İş üyesi Kırşehir Belediye İşçileri imzalı açıklamanın tam metni şöyle:

Biz Kırşehir Belediyesi işçileri 2019 yerel seçimlerinden sonra DİSK Genel-İş sendikasına üye olduk. DİSK Genel-İş gelecek sorunları bitecekti. Evet, Hizmet-İş gitti, yöneticileri gitti. Evet, biz belediye işçilerinin emeği ve çalışmasıyla Genel-İş Sendikası yetkiyi aldı. Sendikanın adı değişti, yönetici isimleri değişti. Ancak işçinin söz, yetki, karar sahibi olmadığı bürokratik yönetim anlayışında esaslı bir değişim yaşanmadı. Bu nedenle biz belediye işçilerinin payına büyük bir hayal kırıklığı düştü.

Biz işçilerin yaşadığı hayal kırıklığında Genel-İş Kayseri Şube Başkanı Ramazan Benian başroldeydi. Bir sendika başkanı düşünün, emeğin korunması iddiasıyla yola çıksın, ama yetki alınca işçilerle teması kessin, hangi birimde neler olduğundan haberdar olmak için kılını bile kıpırdatmasın, üyesine 'halin nice dir' diye sormasın. İşçilerle iletişimi çektiği mesajlarla sınırlandırsın. İşçilerle yüz yüze gelmekten ise özenle kaçınsın.

Bir sendika başkanı düşünün, sendikamızın tüzüğünde yazılı ilkeleri yok saysın. Temsilci seçimlerini göstermelik olarak bile yapmasın. Seçimi, sandığı gereksiz hale getirmek için mesai yap-sın. Genel kurul sürecinde delege seçimlere ilişkin tüzüğün gereği olan iş ve işlemleri yapmasın. Üye listesini, delege aday listelerini askıya çıkarmasın. "Sen, sen temsilcisin" desin.

Bir sendika başkanı düşünün, işçinin seçim yapılmasına yönelik iradesi ortaya çıkınca, seçimden kaçamayacağını anlayınca, delege seçimlerinde, kendi belirlediği delege listelerindeki isimlerin arasından tercih yapmamızı dayatsın. Böylece özde Genel-İş tüzüğüne, genelde DİSK'İ, DİSK yapan 15-16 Haziran ruhunu yok saysın.

Bir sendika başkanı düşünün, 470 üyesi olan Genel-İş'in Kayseri'de şube olmasını normal saysın. Kırşehir, Boztepe, Akpınar, Mucur'da çalışan bizlerin, toplamda 1200 işçinin iradesini hiçe sayarak Kırşehir'in şube olmasını engellemek için her tür yalana başvursun. Kayseri Şube'ye bağlı olan Kırşehir Temsilciliği yanlışlığında ısrar etsin. Bu yanlış tutuma karşı topladığımız imzaları hiçe saysın. Kırşehir Belediye işçilerinin he-

nüz şube olmaya hazır olmadığını, belediye işçilerini yetiştirdikten sonra Kırşehir'in şube olacağını söylesin.

Bir sendika başkanı düşünün, ne sendikal hareketin dünü, bugününden, ne de Türkiye'deki sendikal hak ve özgürlükler mücadelesinden zerrece haberi olmasın. İşçiden alınan aidatlardan oluşan gelirlere, giderlere dair üyelerine bilgi vermesin. Eğitim, örgütlenme ve kültürel etkinliklerden özenle uzak dursun.

Bir sendika başkanı düşünün, Kayseri Şube Genel Kurulu'nda Osman Baltacı adlı arkadaşımızla yaşadığı tartışmayı polise taşısın, üyesi Osman Baltacı'yı polise şikayet etme utanmazlığının altına imza atsın.

Ramazan Benian'ın, sendikanın içinde, kurullarında görüşülmesi gereken bir tartışmayı polise taşıman, arkadaşımızı polise şikayet etmen utanç verici bir tutum içinde olduğunun en açık göstergesidir. Bu tutumunla özde Genel-İş, genelde DİSK'in tarihine kara bir leke çaldın.

Ramazan Benian kendine hakaret edildiğini düşünüyorsan ki eleştirinin disiplinlik bir suç olmadığını biz Genel-İş üyesi işçiler biliyoruz. Buna rağmen suçtur diyorsan, illa da şikayetçi olacağım diyorsan, yapman gereken sendikanın yetkili kurullarını harekete geçirmektir.

Bir çift sözümüzde Genel-İş merkez yönetimine olacak. Üyesini polise şikayet eden, tüzüğün gereğini yapmamakta ısrar edip Kırşehir'in şube olmasını engelleyen Genel-İş Kayseri Şube Başkanı hakkında ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bizim düşüncemiz açık ve nettir. Ramazan Benian işlediği bu suçlar nedeniyle derhal görevden alınmalıdır.

Osman Baltacı arkadaşımız yalnız değildir. Kırşehir'in şube olması hem tüzüğümüzün hem ahlakın gereğidir. Üyesini polise şikayet eden Ramazan Benian, biz işçiler sen ve senin gibi sendikacıların yaptıkları haksızlık karşısında susmayacağız, Osman Baltacı arkadaşımızın yanında duracağız, Kırşehir'in şube olma hakkını sana yedirmeyeceğiz, kurduğun saltanatı birliğimizin ve mücadelemizin gücüyle yıkacağız!

GENEL-İŞ ÜYESİ KIRŞEHİR BELEDİYE İŞÇİLERİ

15-16 Haziran, sol ha

I 15-16 HAZİRAN VE SOL HAREKET

15-16 Haziran Direnişi işçi hareketini olduğu kadar sol hareketi de derinden etkiledi. İşçi sınıfına güvensizliğin ve burjuva kurumlara umudun ifadesi teori ve politikalara büyük bir darbe indirdi.

İşçi sınıfına güvensizlik Türkiye sol hareketinin tarihsel bir özelliği ve geleneğidir. Her dönem somut tarihsel koşullara bağlı olarak değişik teori ve tahlillerde ifadesini bulmuş, fakat sonuçta hep yaşıyagelmişti.

Şefik Hüsnü ve TKP, işçi sınıfına, onun toplumsal konumuna ve tarihsel misyonuna, devrimci güç ve enerjisine değil, başlangıçta Kemalistlere, sonraları çeşitli burjuva kliklere bağlamıştı umudunu.

1950 sonrası hızlı kapitalist gelişme, aynı zamanda safları hızla genişleyen bir işçi sınıfı demektir. Bunun sonuçları '60'lı yıllarda belirgin olarak ortaya çıktı. İşçiler kimi zaman kanlı çatışmalara varan eylemlerle mücadele sahnesine çıktılar.

Oysa bu aynı dönem işçi sınıfına inançsızlığın gerilemek bir yana, uluslararası modern revizyonizmden alınan taze ideolojik destekle teori düzeyine çıkarıldığı bir dönem oldu. Birçok noktada ayrılan solun iki temel akımı, TİP ve MDD, işçi sınıfına güvensizlik ve burjuva kurumlara bel bağlamada birleşiyorlardı. Birinin umudu burjuva parlamentosu ve barışçıl geçiş, ötekini "kemalist ordu" ve askeri darbeydi. Birincisi barışçıl geçiş düşleriyle militan kitle mücadelelerine düşmanlık yapıp parlamenter avanaklığa heveslenirken; ikincisi, "asker-sivil-aydın zümre" ve "kemalist gelenekler" edebiyatıyla sözde radikal çözümler dilleniyordu. İşçi sınıfının tarihsel rolüne inançsızlık, devrimci enerjisi ve eylemine güvensizlik, ikisinin ortak paydası idi.

15-16 Haziran Direnişi, yalnızca burjuvaziye değil -ki o gerçekte işçi sınıfını zaten yeterince ciddiye alıyordu-, fakat özellikle sosyalizm adına konuşan revizyonist akımlara da işçi sınıfının varlığını, gücünü, devrimci enerjisini, militan karakterini yeterli açıklıkta gösterdi. Bununla da kalmadı, sol adına bel bağlanan burjuva kurumların gerçek niteliğini de gözler önüne serdi. Hiçbir ideolojik çaba, parlamento ve ordu konusundaki gerici

hayallere 15-16 Haziran Direnişinden daha kesin, etkili ve sonuç alıcı darbeler indiremezdi. Devrimci sınıf pratiğinin parlamenter ve darbeci gerici teoriler için çaldığı ölüm çanını, 12 Mart askeri darbesi kanlı icraatı ile kendi yönünden ayrıca tamamladı. Barışçıl geçiş savunular soluğu hapisanede aldılar. Sermaye ordusuna bel bağlayanlar onun "balyoz"unu yediler, zulmüne uğradılar.

'71 Devrimci Hareketi, devlete ve burjuva kurumlara karşı tutumuyla zaman içinde burjuva sosyalizminden ayrıştı. Bu ayrışmanın köklü bir kopuşa dönüşmesinde 15-16 Haziran Direnişi özel bir rol oynadı. Zira bu sayede MDD kampının "devrimci ordu" teorisi öldürücü bir darbe aldı. Fakat bu aynı kampın işçi sınıfına güvensizliği teori mertebesine çıkarma eğilimi, '71 Devrimci Hareketinin şahsında değişik bir biçime bürünerek yaşadı. Asya ve Latin halkçılığının "ideolojik önderlik" tezi, bu güvensizliğin yeni ideolojik ifadesi oldu. Bu gruplar işçi sınıfına değil, "öncü savaşıç"lara ve köylülüğe güveni esas aldılar.

'74 sonrası dönem bazı kesimlerde maceracı mücadele anlayışlarının yanı sıra "ideolojik önderlik" tezinin de eleştirisi dönemi oldu. Fakat "kitlelere" gitmek başarısı gösterenler uzun süre boyunca bir türlü işçi sınıfına gidemediler. Küçük-burjuva sınıf ortamı ile halkçı teori ve politikalar onları bundan alıkoydu. İşçi sınıfı güçlenen mücadelesiyle onları adeta kendine çektiğinde ise, işçi sınıfını

"halk"ın bir parçası ve "halk devrimi"nin bir bileşeni olarak görmekten öteye geçemediler.

15-16 Haziran Direnişi'nden bu yana 18 yıl geçti. Bu 18 yılın ardından, işçi sınıfı hareketinin olayların odağına yerleştiği bugün, artık birçok grup işçi sınıfının toplumdaki yerini, rolünü ve önemini kavramış olmakla övünebiliyor. Ne var ki, gerçekte, işçi sınıfına güvensizliğin ifadesi teori ve pratikler büyük darbeler yemiş olmakla ve birçok mevziyi terketmiş bulunmakla birlikte, gerçekte bu güvensizlik hala bir biçimde yaşıyor. Onun son sığınağı halkçı devrim teorisi ve programıdır. Emek-sermaye çelişkesinin temel çelişki olduğu ve toplumsal gelişmenin eksenini oluşturduğu günümüzün burjuva-kapitalist Türkiye'sinde, burjuva-demokratik devrim anlayışı işçi sınıfına güvensizliğin son direniş mevzisiydi.

Halkçılık, Türkiye işçi sınıfının, şehrin ve kırsal emekçilerini ardına alarak sermaye iktidarını devirebileceğine, Türkiye devrimini bir proleter devrimi olarak başarıya ulaştırabileceğine hala inanmıyor, inanmıyor.

İşçi sınıfına güvensizlik hala sürüyor.

II 15-16 HAZİRAN VE İŞÇİ HAREKETİ

15-16 Haziran '60'lı yıllar boyunca yaşanan bir birikimin ürünü, sonucu ve 1970'deki doruğudur. Türkiye işçi hareketi tarihinde bir dönüm noktasıdır.

İşçi sınıfı hareketi sonraki dönemde,

katılım, yaygınlık, bilinç ve örgütlenme düzeyi vb. birçok bakımdan '60'lardaki düzeyini aştı. Fakat 15-16 Haziran işçi direnişi, ardından geçen 18 yıla rağmen, hala işçi sınıfı hareketi tarihindeki en büyük, en militan, tarihsel ve siyasal sonuçlarıyla en önemli işçi eylemi olma özelliğini koruyor.

15-16 Haziran yalnızca iki işçi kentinde toplu bir üretimi durdurma eylemi değil, toplu ve militan bir sokağa akıştırdı da. 100 bini aşkın işçinin her türlü yasa ve yaşağı çiğneyerek, türlü uyarı ve tehditlere meydan okuyarak, polis, asker ve tank barikatlarını aşarak, zamanın hükümetine ve parlamentosuna karşı kararlı bir haykırışıdır. 15-16 Haziran Direnişi, sokağa dökülen işçi kitlelerinin bilincinde olup olmamasından bağımsız olarak, sermaye diktatörlüğünün tüm kurumları ile militan bir karşı karşıya geliştirdi.

İşte bu özellikleriyle 15-16 Haziran Direnişi militan-kitlesele bir işçi başkaldırısı olarak hala aşılamamıştır.

15-16 Haziran bir büyük eylemdir. Her büyük eylemin olduğu gibi, onun da görünürde ve güncel olan ile derinde ve geçmişten gelen farklı, çok yönlü ama içiçe nedenleri vardır.

15-16 Haziran'ın görünürdeki nedeni, bazı sendikal yasalarda yapılmak istenen değişikliklerdi. Bu yasal değişikliklerle, iktisadi mücadelenin ve işçilerin sendikal-demokratik haklarının nispeten ileri bir savunucusu ve yürütücüsü olan, bu özellikleriyle sınıfın ileri ve militan kesim-

reket ve işçi hareketi

H. Fırat

lerini kucaklayan DİSK tasfiye edilmek isteniyordu. İşçiler yasa değişikliklerine başkaldırarak DİSK'i savundular.

Fakat burjuvazi gerçekte DİSK'in şahsında işçi sınıfının 10 yıllık mücadelesine, bu mücadelenin kazanımlarına saldırıyordu. Daha sonra, 12 Eylül sonrasında, DİSK'in şahsında işçi hareketinin son 15 yılına saldırması ve yargılama olduğu gibi. DİSK, yönetiminin reformist konumundan bağımsız olarak, işçilerin burjuvaziye karşı '60'lı yıllar boyunca sürdürdüğü zorlu mücadelelerin somut bir kazanımı ve o günlerdeki simgesiydi. İktisadi istemler ve sendikal-demokratik haklar için verilmiş mücadelenin büyük fedakarlıklarla yaratılmış bir mevzisiydi.

İşçiler yıllardır sermayenin baskısına ve sömürsüne karşı sürekli genişleyen ve değişik biçimler alan bir direniş göstermişlerdi. Saraçhane mitingi ve Kavel direnişleriyle başlayan bu süreç, çok sayıda grev, direniş, fabrika işgali vb.'den geçerek 1970'e dayanmıştı. Aynı dönemde sosyalizm adına ortaya çıkan akımların tersine, burjuvazi işçileri fazlasıyla ciddiye alıyor, işçi hareketinin potansiyel gücünü görüyor, ona dış biliyordu.

DİSK'i zayıflatmayı hedef alan yasal değişiklikler işçi hareketine bir dış göstermeydi. Arkası 12 Mart'la gelecek bir sistemli saldırının ilk halkasıydı. İşçiler o dönem bunu açıklıkla anlayacak bir bilinçten elbette yoksundular. Ama somut tecrübelerinin katkısı ve sınıf sezgileriyle tehlikeyi algıladılar ve direndiler. Direnişin DİSK tabanıyla sınırlı kalmaması, Türk-İş'te örgütlü fabrikaların geniş katılımı bunu gösterir. Direnişin çapı ve şiddeti, yasal bir değişikliğe gösterilen bir kızgınlığın çok ötesindedir. 15-16 Haziran '60'lı yıllar boyunca süren irili ufaklı çatışmaların uzantısı, devamı, yoğunlaşmış biçimi ve doruğudur. Bir başka vesileyle de ifade ettiğimiz gibi, "baskı ve sömürünün o güne kadar işçilerde biriktirdiği öfke ve hoşnutsuzluğun, hükümetin sendikal hakları hedef alan keyfi bir tutumu karşısında, bu tutumun da baskısıyla eyleme dönüşmesi"dir. (H. Fırat, Teorinin Yoksulluğu, III. Bölüm, Ekim, sayı: 6, Mart 1988)

15-16 Haziran, işçi hareketinde bir patlama, bir sıçramadır.

15-16 Haziran, politik bir önderlik ve

yönetimden yoksun, kendiliğinden bir harekettir. Direnişe önderlik etmek bir yana, dönemin sol akımlarının istisnasız tümü sınıfın dışında ve bir kısmı bunu teori mertebesine çıkaracak kadar, tümü de işçi sınıfına inançsızdılar. İşçiler direniş esnasında yalnızca devrimci öğrenci çevrelerinden yardım gördüler.

Direniş kararı bir önderliğin değil, tabandan gelen baskının ve açık direnme isteğinin ürünüydü. DİSK yönetimi için koltukları korumanın DİSK'i savunmaktan geçtiği o koşullarda, tabanın isteğine boyun eğmekten ve direniş kararına katılmaktan başka seçenek yoktu. Fakat işçilerin umulmadık boyutta ve şiddetleki görkemli direnişi karşısında hemen korku ve paniğe kapıldılar. İşçiler sokakta polis ve asker barikatlarını yığıtça göğüslerken, onlar bu barikatları örenlere korkakça günah çıkardılar ve onlarla direniş kırarak önlemleri gördüler.

16 Haziran'da, işçilerin sokakta direndiği ve üç şehit verdiği bu görkemli günde, valilikte yapılan toplantıda yaşanan ihaneti, dönemin DİSK Genel Sekreteri (Kemal Sülker) şöyle dile getiriyordu: "Girişilen tahripkar eylemle bir ilimiz olmadığını işçileri Bakanına söyledik. Ve kesinlikle de bu tahripkar olayları tasvip etmediğimizi bildirdik. Ayrıca da işçilere de radyoda bir uyarma yaparak kötü cereyanlara alet olmamalarını istedik."

Radyo konuşmasını DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler yaptı. Görkemli işçi direnişini karaladı; sokakta işçilere kurşun sıkan sermayenin kanlı ordusunu, "gözbebeğimiz şerefli Türk Ordusu" ilan etti; Anayasa'ya bağlılığını bildirdi.

İşçi sınıfına ihanet, işçi hareketini arkadan vurma yalnızca bugün değil, o gün de sendika bürokratlarının değişmez karakteriydi.

Sendika bürokratlarının ihanetine ve sıkıyönetime rağmen işçiler hemen teslim olmadılar. Türk Demir-Döküm, Sungurlar, Derby, Otosan, Rabak gibi büyük işyerlerinde işi durdurarak ya da yavaşlatarak günlerce direndiler.

DİSK yöneticilerinin ikinci büyük ihaneti, direniş sonrasındaki toplu tensikat sırasında yaşandı. Binlerce işçinin (toplam 6000) işten çıkarılmasına sessiz kaldılar. Dahası, bu militan işçi kuşağının fabrikalardan, dolayısıyla da sendikalarından temizlenmesine memnun bile oldular. '60'lı yılları kapsayan mücadelenin eğittiği, öne çıkardığı bu işçiler, 15-16 Haziran Direniş'i'ni de sürüklemiş ve yönetmişlerdi. Direnişin verdiği korkuyla yasal değişiklik konusunda gerileyen burjuvazi, sonradan intikamını bu öncü işçilerden almıştı.

İşçi hareketinin politik önderlikten, devrimci bir sınıf partisinden yoksunluğu koşullarında, doğal olarak, 15-16 Haziran Direniş'inin yarattığı elverişli ortamdan işçi hareketinin politik gelişimi ve sendikaların devrimleştirilmesi doğrultusunda yararlanılamadı. Öncü bir partinin saflarına çekilebilecek binlerce militan işçi sahipsiz kalıp heba oldu.

15-16 Haziran burjuvazinin yüreğine korku ve kini içiçe işlemişti. Militan bir işçi kuşağının fabrikalardan temizlenmesi onu yatıştıramadı. Bu korku ve kini yıllarca yüreğinde taşıdı. 15-16 Haziran'ı her vesileyle suçladı; "solun ihtilal pro-

vası" diye niteleyerek, Türkiye soluna hiç de hak etmediği değerler biçti. '70'lerdeki yaygın işçi hareketi, 15-16 Haziran'ın anılarını burjuvazide hep canlı tuttu. 12 Eylül sonrasında nihayet DİSK'i kapatma ve onun şahsında işçi hareketini yargılama olanağı bulduğunda, dikkate değer bir tutumla suç çetelesini 15-16 Haziran'dan başlattı. Burjuvazi de 15-16 Haziran'ı işçi hareketi tarihinde bir dönüm noktası saydı. Kinini ancak yıllar sonra biraz olsun tatmin edebildi.

Fakat bugünün işçi hareketi burjuvazinin bu kısa süreli huzurunu bozmuş, sevincini kursağında bırakmıştır. Burjuvazi işçi hareketinin 20 yıllık kazanımlarını gaspetti. DİSK'in şahsında intikam aldı ama, bugün işçiler yeni haklarla birlikte gaspedilmiş olanları geri istiyorlar. Sermayenin sözcüleri yıllarca genel grevi DİSK'in ve komünistlerin taktığı olarak suçlamışlardı; şimdi yüzbinlerce işçi genel grevi Türk-İş bürokratlarına dayatıyor. Dünün "komünist taktığı", bugün tüm sınıfın militan isteği haline gelmiştir. Telaşa kapılan sendika bürokratları burjuvaziye bazı tavizlere ikna etmek için geçmiş, hiç kuşkusuz en başta 15-16 Haziranı, hatırlıyor ve hatırlatıyorlar.

Kendinden önceki dönemin birikimi üzerinde yükselen 15-16 Haziran Direniş'i, kendinden sonraki döneme güçlü bir birikim aktardı ve onu derinden etkiledi.

Bugün Türkiye çapında işçiler içinde derinden derine bir kaynaşma var. Yasal değişikliklerle grev hakları gaspedilince petrol işçileri aynı anda Türkiye çapında direniyorlar. Sendika bürokratlarının tüm oyalamalarına ve manevralarına rağmen genel grev talebi militan bir istek olmaya devam ediyor. Türk-İş yöneticilerinin İstanbul'da, bu 15-16 Haziran kentinde, miting yapmaktan ödü kopuyor. İşçiler sendika yöneticilerinin engellemelerini aşarak, yasaları ve yasakları çiğneyerek tabanda değişik biçimlerde direniyorlar vb.

Bütün bunları, işçi hareketinin ulaştığı bu düzeyi, 15-16 Haziran Direnişinin sağladığı birikim, verdiği ilham, aktardığı gelenekten ayrı düşünmek olanaklı mı?

SIPRI raporu: Dünya nükleer cephaneliğe dönüşüyor

Emperyalist güçler arasında pazarlar ve iktisadi nüfuz alanları için rekabet, emperyalist paylaşım savaşlarının zemini. Emperyalist hakimiyet mücadeleleri uğruna dünyayı iki kez toplu yıkıma sürükleyen emperyalizm, yeni bir dünya savaşına zemin döşeyen politikalar izliyor. Yeni bir dünya savaşı, gerçek bir tehdit ve tehlike haline gelmiş durumda. ABD'nin çözülen hegemonyasını yeniden tesis amacıyla izlemekte olduğu kışkırtıcı, saldırgan ve savaşçı politikalar, yeni bir dünya savaşının tehlikeli boyutlara gelmesinde önemli bir rol oynuyor. Dolayısıyla tüm emperyalist ülkeler kendilerini envai türlü silahlarla donatarak savaşa hazırlanıyorlar.

Stockholm Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) 2022'de askeri harcamaların gelişimine ilişkin raporu, emperyalist güçlerin çılgınca bir şekilde silahlanmaya devam ettiklerini kanıtıyor. Küresel askeri harcamalar, kapitalist hükümetlerin 1945'ten beri görülmemiş bir savaşa hazırlandığını gösteren 2,2 trilyon dolarla en yüksek seviyeye çıkmış durumda. SIPRI'ye göre, nükleer güçler nükleer cephaneliklerini güçlendiriyor. Nükleer silaha sahip tüm devletler nükleer silahlanma konusunda ilerleme kaydetti. SIPRI'ye göre, nükleer silaha sahip tüm devletler nükleer silahlanma konusunda ilerleme kaydetti. SIPRI Direktörü Dan Smith, şu gerçeğe dikkat çekti: "İnsanlık tarihinin en tehlikeli dönemlerinden birine sürükleniyoruz."

Rapora göre, dokuz nükleer güç, ABD, Rusya, İngiltere, Fransa, Çin, Hindistan, Pakistan, Kuzey Kore ve İsrail, nükleer cephaneliklerini modernize etmeye devam ediyor. Bu dokuz nükleer silahlı devlet, sadece nükleer cephaneliklerini modernize etmeye devam etmekle kalmıyor, aynı zamanda birçoğu yeni nükleer silahlar konuşlandırıyor. Ocak 2023'te tahmini 12.512 savaş başlığının toplam küresel envanterinden yaklaşık 9.576'sı potansiyel kullanım için askeri stoklarda bulunuyordu. Ocak 2022'dekinden 86 daha fazla. Bunlardan tahminen 3844 savaş başlığı füzeler ve uçaklarla konuşlandırıldı ve yaklaşık 2000 adeti (neredeyse tamamı Rusya veya ABD'ye aitti) yüksek operasyonel alarm durumunda tutuldu.

Hindistan ve Pakistan nükleer cephaneliklerini genişletiyor gibi görünüyor ve

her iki ülke de 2022'de yeni tip nükleer dağıtım sistemlerini uygulamaya koydu ve geliştirmeye devam etti. Kuzey Kore, askeri nükleer programına ulusal güvenlik stratejisinin merkezi bir unsuru olarak öncelik vermeye devam ediyor. Kuzey Kore 2022'de nükleer test gerçekleştirdi. Yeni ICBM'leri içeren bu füzelerden bazıları nükleer savaş başlığı taşıma kapasitesine sahip olabileceği söyleniyor. Nükleer silahlara sahip olan İsrail'in de nükleer cephaneliğini modernize ettiğine inanılıyor.

"İNSANLIK TARİHİNİN EN TEHLİKELİ DÖNEMLERİNDEN BİRİ..."

SIPRI'ye göre, Rusya ve ABD birlikte tüm nükleer silahların neredeyse yüzde 90'ına sahip. Çin'de de önemli bir artış olduğu ileri sürülüyor. Çin'in nükleer savaş başlığı stokunu 350'den 410'a çıkardığı belirtiliyor. Araştırmacılar, Çin'in cephaneliğinin büyümeye devam edeceğini ve böylece ülkenin on yılın sonunda en az ABD veya Rusya kadar kıtalararası balistik füze (ICBM) sahip olmasını bekliyorlar. SIPRI'nin Kitle İmha Silahları Programı Kıdemli Üyesi ve Amerikan Bilim Adamları Federasyonu (FAS) Nükleer

Bilgi Projesi Direktörü Hans M. Kristensen, "Çin, nükleer cephaneliğini önemli ölçüde genişletmeye başladı" diyor. "Bu eğilimi, Çin'in yalnızca ulusal güvenliğini sürdürmek için gereken minimum nükleer kuvvete sahip olma hedefiyle bağdaştırmak giderek zorlaşıyor."

Raporda yer alan tahminlere göre, 2023 itibarıyla depolarda tutulan ve potansiyel kullanıma hazır olan başlık sayısı, ABD'de 1938, Rusya'da 2815, Fransa'da 10, Çin'de 410 olarak kaydedildi. Rapora göre Hindistan'ın 164, Pakistan'ın 170, Kuzey Kore'nin 30, İsrail'in 90 nükleer başlığı depoda kullanıma hazır bulunuyor. SIPRI uzmanı Matt Korda, "Nükleer silahlı devletlerin çoğu, nükleer silahların önemi konusundaki söylemlerini sertleştiriyor ve hatta bazıları bunları kullanabilecekleri konusunda açık veya üstü kapalı tehditler savuruyor" derken, insanlığın nükleer bir tehditle yüz yüze olduğuna dikkat çekiyor.

Dünya askeri harcamaları, sürekli yükseliş gösteriyor. Harcamalardaki en keskin artış Avrupa'da görüldü. SIPRI'nin Askeri Harcamalar ve Silah Üretimi Programı Kıdemli Araştırmacısı Dr Nan Tian, "Son yıllarda küresel askeri harcamalardaki sürekli artış, giderek daha güvensiz

bir dünyada yaşadığımızın bir işaretidir" diyor ve şunları ekliyor: "Devletler, yakın gelecekte iyileşmeyi öngörmedikleri, kötüleşen bir güvenlik ortamına yanıt olarak askeri gücünü artırıyor."

ASKERİ HARCAMALAR ORTA VE BATI AVRUPA'DA DA YÜKSELDİ!

Orta ve Batı Avrupa'daki devletlerin askeri harcamaları 2022'de toplam 345 milyar doları buldu. Reel olarak, bu devletlerin harcamaları ilk kez soğuk savaşın sona erdiği 1989'daki harcamaları geçti. Ukrayna Savaşı, Orta ve Batı Avrupa'daki askeri harcama kararları üzerinde ani bir etki yarattı. SIPRI'nin Askeri Harcamalar ve Silah Üretimi Programı Kıdemli Araştırmacısı Dr. Diego Lopes da Silva, "Bu, birkaç hükümetin harcamalarını arttırmaya yönelik çok yıllık planları içeriyordu" diyor ve şunları ekliyor: "Sonuç olarak, Orta ve Batı Avrupa'daki askeri harcamaların önümüzdeki yıllarda artmaya devam etmesini makul bir şekilde bekleyebiliriz."

En keskin artışlardan bazıları Finlandiya (yüzde 36), Litvanya (yüzde 27), İsveç (yüzde 12) ve Polonya'da (yüzde 11) görüldü. SIPRI'nin Askeri Harcamalar ve Silah Üretimi Programı Araştırmacısı Lorenzo Scarazzato, pek çok eski Doğu Bloku ülkesinin, "Rusya'nın Kırım'ı ilhak ettiği" 2014 yılından bu yana askeri harcamalarını iki kattan fazla artırdığını belirtiyor. İngiltere'nin 2022'de nükleer silah cephaneliğini artırdığı düşünülse de, hükümet nükleer silahların, konuşlandırılmış savaş başlıklarının veya konuşlandırılmış füzelerin miktarlarını artık kamuya açıklamayacağını söyledi. 2022'de Fransa, üçüncü nesil nükleer enerjili balistik füze denizaltısı (SSBN) ve havadan fırlatılan yeni bir seyir füzesi geliştirme ve mevcut sistemleri yenileme ve yükseltme programlarına devam etti.

SIPRI'nin verileri, emperyalist dünyanın çılgınca silahlandığını ortaya koyuyor. Silahlanma yarışının en tehlikeli boyutunu ise, nükleer silahlanma cephesi oluşturuyor. Nükleer güçler cephaneliklerini sürekli olarak modernize ettikleri gibi, onu daha da genişletiyorlar. Bunu barış için değil, elbette ki savaşmak için yapıyorlar. Dolayısıyla insanlık büyük bir tehdit altındadır.

G7'ye karşı BRICS!

G7 grubunun Japonya'da topladığı zirvenin hemen ardından BRICS üyesi ülkeler de Güney Afrika Cumhuriyeti'nde (GAC) bir araya geldiler. Çin, Rusya, Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nden oluşan birlik bu defa hızlı refleks göstererek G7'ye alternatif olmak için hızla toplandı.

Geçen hafta GAC'ın Kapstadt kentinde bir araya gelen beş BRICS üyesi ülkenin dışişleri bakanları hem G7 Zirvesi'nde alınan tehditkar kararları görüştü hem kendi etki alanlarını genişletmeyi tartıştılar. BRICS üyeleri İran, Suudi Arabistan, Venezuela, Arjantin, Cezayir, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri ile Endonezya'yı aralarına almak için görüşmelerde bulundu. Özellikle Çin ve Rusya temsilcileri genişleme planları için özel kampanya yürüttüler. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov birliğin önemli bir bileşeni olarak öne çıktı. G7 ve ABD'nin tüm çabalarına rağmen Rusya'nın Küresel Güney'de hiçbir şekilde izole olmadığını bir kez daha gösterdi.

Çin Bakan Yardımcısı Ma Zhaoxu, toplantıda yaptığı açıklamada, ülkesinin birliğin genişletilmesi yönünde çaba göstereceğini ve daha fazla devletin BRICS "büyük ailesine" katılmasını beklediğini belirtti. Çin hükümetinin bu desteği birliğin etkisini artırdığı gibi, gelişmekte olan ülkelerin kendi çıkarlarını temsil etme konusunda daha fazla güven duymalarını sağlıyor. Hindistan Dışişleri Bakanı Subrahmanyam Jaishankar ise, "dünyanın çok kutuplu olduğu ve eski yöntemlerin yeni durumları çözemeyeceğini" belirte-

rek Güney Afrika'daki iki günlük toplantının bu amaçla "güçlü bir mesaj" vermesi gerektiğini, BRICS birliğinin bir "değişimin sembolü" olduğunu ifade etti.

***

BRICS üyesi ülkeler, kendilerini Batı'ya alternatif ve yükselen güçler için alan yaratmanın bir yolu olarak konumlandırıyor. Bir zamanlar, eşit olmayan gelişmekte olan ülkelerin büyük ölçüde sembolik bir birliği olarak alay konusu yapılan BRICS, son yıllarda özellikle Pekin'in ekonomik ve politik ağırlığını

yansıttığı uluslararası bir güce dönüştü. Gelişmekte olan birçok ülkenin Ukrayna Savaşı'ndaki tarafsızlığının da gösterdiği gibi, bu ülkelerin ABD hegemonyası ile politikaları konusunda ciddi çekinceleri var. Birliğin dönüştürücü gücüne inanan dünyanın farklı kıtalarındaki birçok ülke BRICS'in bir parçası olmak istiyor. BRICS üyeleri Avrupa ile ABD'yi eleştirirken kendilerinden emin bir şekilde rekabet, jeopolitik gerilimler, eşitsizlik ve güvensizlikle parçalanmış bir dünyada küresel liderlik oluşturma iddialarını formüle

ediyorlar.

Ukrayna Savaşı'yla somut bir görünüm kazanan emperyalist paylaşım ve hegemonya çatışması daha da derinleşerek büyüyor. Bir tarafta ABD ile G7 üyeleri diğer tarafta Çin ile BRICS ülkeleri kendi çıkar birliklerini güçlendirmeye devam ediyor. Bu egemenlik çatışmasının sonucunda ise işçi sınıfı ile emekçileri kendi hegemonya savaşlarında ölmeye, açlığa ve sefaletle mahkum ediyorlar.

Operasyonel nükleer silah sayısı artıyor

dolara yükseldi. Bu harcama, 1966'daki kuruluşundan bu yana SIPRI tarafından ölçülen en yüksek orana tekabül ediyor. Açık ara en büyük artış ise (%13) Avrupa'da kaydedildi. Dünya genelinde devletler bütçelerinin ortalama yüzde 6,2'sini orduya ayırıyor. Almanya'da bu rakam şu anda yüzde 10,52'dir.

SIPRI bu yıl nükleer silahlanma tehlikesine özel bir önem veriyor. Rapora göre, nükleer silaha sahip dokuz ülkenin tamamı şu anda nükleer cephaneliklerini kapsamlı bir şekilde modernize

etme sürecinde bulunuyor. Kullanılmaya hazır nükleer savaş başlığı sayısı da son dönemde artarak, 2022'nin başında 9490'dan 2023'ün başına 9576'ya yükselmiştir. Sadece Rusya ile ABD'nin elindeki hizmet dışı bırakılmış ve imha edilecek savaş başlıklarının sayısında kısmi bir azalma var. Bunlar da dahil edilirse, bugün gerçek anlamda var olan toplam savaş başlığı sayısı yaklaşık 12512'dir. Bu silahların sayısı Rusya (4489), ABD (3708), Fransa (290) ve İngiltere'de (225) yaklaşık olarak aynı kalırken, Hin-

distan (164) ve Pakistan'da (170) kısmen yükseldi, Çin'de ise belirgin bir yükseliş (350'den 410'a) olmuştur.

Hindistan, sadece Pakistan'a karşı olası bir savaşta kullanılabilen için değil, Çin'in tüm topraklarına ulaşabilecek taşıyıcı silahlar için de giderek daha fazla çaba sarf ediyor. İsrail'in 90 nükleer savaş başlığına sahip olduğu belirtilirken, SIPRI'nin tahminlerine göre Kuzey Kore şu anda hazır 30 savaş başlığına ve 70 başlığı inşa etmek için yeterli malzemeye sahip bulunuyor.

KAYNAK: JÖRG KNAUER, JUNGE WELT, 13 MAYIS 2023

ÇEVİRİ: KIZIL BAYRAK ÇEVİRİ KOLEKTİFİ

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI) Müdürü Dan Smith, pazartesi günü yaptığı açıklamada, silahlanma yarışının ulaştığı tehlikeye dikkat çekti. SIPRI'nin son yıllık raporunun sunumunda konuşan Smith, kaygı verici şu tespitte bulundu: "İnsanlık tarihinin en tehlikeli dönemlerinden birine sürükleniyoruz."

Rapora göre silahlı çatışma içindeki devletlerin sayısı 51'den 56'ya yükseldi ve bu sayı dünya genelindeki tüm devletlerin dörtte birinden fazlasına tekabül ediyor. Aynı zamanda küresel silahlanma harcamaları da 2021 yılına göre yüzde 3,7 artışla 2 trilyon 240 milyar

NATO, Ukrayna'da kara hareketine mi hazırlanıyor?

2009'a kadar Danimarka Başbakanı, 2009-2014 arası ise emperyalist savaş aygıtı NATO'nun 12. Genel Sekreteri olan Rasmussen, halen Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenski'nin resmi danışmanlığını yapıyor. Son günlerde Avrupa'nın değişik ülkelerini ve Washington'u kapsayan turu tamamladığına dair haberler uluslararası basında yer aldı. 11-12 Temmuz tarihlerinde Litvanya'nın başkenti Vilnius'da yapılacak NATO zirvesi öncesinde tura çıkan Rasmussen'in, Zelenski adına havayı yoklamak amacıyla NATO üyesi ülkeleri dolaştığı ortaya çıktı.

7 Haziran'da İngiltere'nin önde gelen gazetelerinden The Guardian'a demeç veren eski NATO şefi şu ifadeleri kullandı: "Eğer NATO, Ukrayna için ileriye dönük net bir yol üzerinde anlaşamazsa, bazı ülkelerin bireysel olarak harekete geçmesi açık bir olasılıktır... Polonya'nın Ukrayna'ya somut yardım sağlama konusunda çok kararlı olduğunu biliyoruz. Polonya'nın ulusal düzeyde bu konuda daha kararlı olacağını ve Baltık ülkeleri tarafından takip edileceğini, belki de sahada asker bulundurma ihtimalini göz ardı etmem... Ukrayna Vilnius'ta hiçbir şey elde edemezse Polonyalıların bir istekliler/gönüllüler koalisyonu kurmayı ciddi olarak düşüneceklerini düşünüyorum.

rum. Polonyalıların duygularını hafife almamalıyız."

Rasmussen, bazı NATO üyesi ülkelerin gelecekte "Ukrayna silahlı kuvvetlerini doğrudan desteklemek üzere", yani savaşa fiilen katılmak amacıyla asker gönderebileceğini söylüyor.

"Bazı Doğu Avrupalı liderlerle konuştum. Ukrayna'nın NATO'ya katılımı için net bir yol haritası istiyorlar" diyen Rasmussen, beklentilerini şöyle sıralıyor; "Ukrayna'nın zirveden önce, ama NATO çerçevesi dışında yazılı güvenlik garantileri almasının zorunlu olduğunu... Bu garantiler istihbarat paylaşımı, ortak

Ukrayna eğitimi, gelişmiş mühimmat üretimi, NATO ile çalışabilirlik ve Rusya'yı daha fazla saldırıdan caydırmak için yeterli silah sevkiyatını içermelidir."

***

Rus Haber Ajansı RIA Novosti'nin görüştüğü uzmanlar ise, NATO eski genel sekreterinin Ukrayna'nın Avrupa birlikleri tarafından işgal edilebileceğine ilişkin sözlerinin Rusya için endişe verici bir sinyal olduğu görüşünde birleştiler.

Rusya Bilimler Akademisi Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü Avrupa Çalışmaları Merkezi araştırma görevlisi Vladimir Olentchenko, Rasmus-

sen'in açıklamalarına dair şöyle diyor: "Açıkçası Rasmussen ABD'nin görüşünü yansıtır. Washington en çok Ukrayna ile NATO arasında bir yakınlaşmayla ve dolayısıyla savaş sırasında herhangi bir garantinin verilmesiyle ilgileniyor. Bu ABD'nin stratejisidir. Batılı müttefiklerini konsolide etmeye çalışıyorlar. Rasmussen'e göre mantık basit: Avrupalılar Rusya ile tam teşekküllü bir çatışma istemiyorsa, Kiev'e şimdi yardım etmek daha iyi..."

"Polonya ve Baltık ülkeleri ABD'nin nüfuz araçlarıdır ve eğer Ukrayna'yı işgal etmekten bahsediliyorsa, gerekirse uygun talimatları alacaklardır" değerlendirmesini yapan Oltenschenko, kritik sorunu şöyle ifade ediyor: "Moskova için bu kabul edilemez. Batı için de öyle olduğunu sanıyorum. Bu, Üçüncü Dünya Savaşı'na doğru atılan pratik bir adımdan başka bir şey değil."

Bugünlerde Almanya'da tarihinin en büyük hava tatbikatını yaparak Rusya'yı tehdit eden savaş aygıtı NATO'nun son dönem icraatları üçüncü dünya savaşı, diğer bir ifadeyle nükleer silahların kullanılacağı yıkıcı bir savaşın patlak vermesine her an sebep olabilir.

Kosova'da bir kez daha gerilim tırmandı

Emperyalistler Sovyetler Birliği'nin dağıldığı süreçte karanlık/kanlı ellerini Yugoslavya'ya da uzattılar. 1990'lı yıllarda halkları birbirine boğazlatarak Eski Yugoslavya'yı paramparça ettiler.

Çatışmalar yıllarca sürdü, vahşi katliamlar yaşandı. 1999 yılında ise, Yugoslavya'nın merkezi sayılan ancak Batılı emperyalistlerden çok Rusya ile ilişkiler geliştiren Sırbistan'ı aylarca bombaladılar. Emperyalist savaş aygıtı NATO önderliğinde gerçekleştirilen saldırıdan sonra Kosova da Sırbistan'dan ayrıldı. O dönemden beri NATO işgal kuvvetleri Kosova'da bulunuyor. Diğer işgal bölgelerinden farklı olarak NATO, Kosova'da polislik de yapıyor. Nitekim son günlerde çıkan olaylardan kaynaklı AKP-MHP rejimi bölgeye 700 asker sevk etti. Yani TSK Kosova'da "NATO polisi" olarak göreve başladı.

***

Ayrılmadan sonra Kosova'daki Sırp-

lar "azınlık" durumuna düştü, baskı ve ayrımcılığa maruz kalmaya başladılar. Daha önce Kosovalı Arnavutlar Belgrad yönetimiyle bazı sorunlar yaşarken, son dönemde daha fazlasını Sırp kukla Kosova yönetimiyle yaşamaya başladı. Bu baskılara karşı direnmeye çalışan Sırp, NATO polisiyle de karşı karşıya geliyorlar.

NATO kuklası yönetimin dayatmalarına karşı çıkan Sırp, kısa süre önce yapılan belediye seçimlerini boykot ettiler. Katılım %3'lerde kaldı. Boykottan dolayı %3'lük oy alan Arnavut kökenli belediye başkan adayları seçimi „kazandı.“ Kosova rejimi katılımın %3 olduğu seçimi "meşru" ilan etti. Belediye başkanlarını görevde atadı. Bu saçmalığa tepki gösteren Sırp ise sokaklara çıktı. Hem Kosova polisi hem polislik yapan

NATO askerleriyle çatışan göstericiler, yapılan dayatmayı kabul etmeyeceklerini net bir şekilde vurguladı. NATO polisi yetersiz kalmış olmalı ki, Türkiye'den takviye güç talebinde bulundular. Tabii "yerli/milli" Saray rejimi anında buna olumlu yanıt verdi. 5 Haziran itibarıyla 700 asker bölgeye sevk edildi. NATO kuvvetleri güya güvenlik sağlamak için Kosova'da bulunuyor. Oysa bu paravan devlette sorunlar bitmiyor. Son olayların nereye varacağı da henüz belli değil.

***

Balkanlar, hegemonya çatışmasının sıcak yaşandığı alanlardan biri. NATO'ya katılan Arnavutluk, Hırvatistan, Karadağ, Slovenya, Kuzey Makedonya gibi ülkeler batıya angaje olurken, Sırbistan farklı bir çizgi izliyor. Rusya ile ilişkileri

zaten iyi olan Belgrad yönetimi, Çin'le de ilişkiler geliştiriyor. Bu arada Çin şirketlerinin bölgede birçok yatırım yaptığı, altyapının inşasında ise etkin bir rol oynadığı belirtiliyor.

Avrupa, Balkanlara arka bahçe muamelesi yaparken, o ülkeleri ise AB'ye tam üye yapmıyor. Oysa Romanya ile Bulgaristan'ın üyeliğe alınmasından sonra Arnavutluk ve eski Yugoslavya'nın dağılmasından sonra oluşan ülkeler, AB içinde bir ada gibi kaldılar. Yani dört taraflarında AB üyesi ülkeler var.

Bölgedeki NATO varlığı ve Balkanların hegemonya çatışmasının cephelerinden biri haline getirilmesi, orada yaşayan halkların geleceği açısından tehdit oluşturuyor. Bundan dolayı halkların kaderi/geleceği birbirine bağlıdır. Ancak emperyalistlerin kirli elleriyle karıştırılan bölgede, yazık ki sarsılan halklar arası güven henüz yeniden tesis edilebilmiş görünmüyor.

“Avrupa Birliği Göç ve İltica Paktı” imzalandı...

Göçmenlerin önüne “demir perde” örülecek!

Avrupa Birliği şefleri yıllardan beri göçmenlerin önünü kesmek için “çareler” arıyor. Şu ana kadar polisiye önlemler dışında yaptıkları bir şey olmadı. Bu “çare” ise on binlerce göçmenin denizlerde boğulmasına, Akdeniz’le Ege’nin birer ölüm tarlası haline gelmesine neden oldu. Elbette bu göç dalgasının önüne geçecek bir “önlem” değil. Zira çoğu göçmen ölümü göze alarak Avrupa yollarına düşüyor.

Çoğunluğu genç olan bu insanların neden ölümü göze alarak göç yollarına düştüğü sorusu, AB şeflerinin ilgi alanına girmiyor. Onların tek derdi göçmenlerin Avrupa’ya ulaşmasını engellemek. Göçe neden olan sorunlar yerli yerinde kaldığı, dahası gündün güne büyütüldüğü koşullarda, alınan “önlemler” de istenen sonucu vermeyecektir. İnsanlara kendi ülkelerinde onurlarıyla insanca yaşayacakları koşullar sağlanmadığı sürece göç dalgasının durulması olası değil.

Göçe neden olan koşullar elbette AB şefleri de biliyor. Ama onlar, başını ABD’nin çektiği emperyalist kampın bir parçası olarak göçü arttıran sorunları derinleştiriyorlar. Afganistan, Irak, Libya, Suriye, Yemen, Sudan ve birçok başka ülkede savaşı ya da çatışmaları kıskırtan ABD ile suç ortaklığı yapıyorlar. Yığınla insanın göç yollarına düşmesini zorunlu kılan şeylerin başında savaş ve çatışmalar geliyor. Yoksulluktan kaçış, daha iyi bir yaşam özlemi gibi etmenlerin göçte oynadıkları rol sınırlıdır. Örneğin Suriye’yi yıkma savaşı başlatılmadan önce bu ülke göç vermiyordu. Türkiye’de bulunan toplam Suriyeli sayısı 30 bin civarındaydı. Benzer bir durum diğer ülkeler için de geçerlidir.

ÖLENLER GELEMİYOR, GELENLERİ GERİ GÖNDERELİM!

AB şeflerinin esas derdi, “ölüm tüneli”ni aşır Avrupa’ya ulaşanları geri göndermek için bir “formül” bulmak. Pek çok göçmeni polis zoruyla sınır dışı ediyorlar zaten. Ancak bu uygulamalar genellikle yasadışı oluyor. Bu ise mültecilere sığınma hakkı tanıyan Cenevre Sözleşmesi’nin bir şekilde ihlal edilmesi anlamına geliyor. Üzerine anlaştıkları “pakt” sınır dışı etme politikasına ‘yasal’ bir zemin hazırlamayı hedefliyor.

Bu arada AB üyeleri arasında göç-

menlik sorununa yaklaşım farkları var. Dolayısıyla anlaşmaya varmaları kolay değildi.

Buna rağmen yapılan tartışmaların ardından bir “pakt” imzalandılar. Avrupa Birliği İçişleri Bakanları’nın 8 Haziran günü düzenlediği zirvede sığınma başvuruları ve sınır dışı etme konusunda kritik kararlar aldılar. Tartışmalara neden olsa da kimi ülkeler şerh düşse de “Avrupa Birliği Göç ve İltica Paktı” ilan edildi.

Bu gelişme üzerine açıklama yapan AB Dönem Başkanı İsveç’in Göç Bakanı Maria Malmer Stenergard, “Bugün, uzun yıllar süren müzakerelerin ardından tarihi bir adım attık” dedi.

Atılan adıma “tarihi” denmesinin nedeni AB’nin iltica sisteminde ciddi değişiklikler yapılacak olmasıdır. AB şefleri, her şeye rağmen denizlerde boğulup ölmeden Avrupa’ya ulaşanları kısa süreli bir prosedür uygulayarak geri göndermek istiyor. Kimileri ilk ayak bastıkları AB üyesi ülkeye, kimileri “menşe ülke” diye adlandırılan üçüncü ülkelere, kimileri ise kendi ülkelerine geri gönderilmek isteniyor. Avrupa sermayesinin ihtiyaç duyduğu eleman niteliği taşıyanlar ise kalabilecek.

AB’DEN GÖÇMENLERE “DEMİR PERDE”

AB şeflerinin hedefi kıtaya giriş yapanları yılda 30 bin kişiyle sınırlamak. Bu ise ortalama sayının onda birine tekabül ediyor. Bunun için iltica başvurularının sınır kapılarında yapılması hedefliyorlar. Buna göre başvuruya yanıt verme süresi maksimum altı ay olacak. Bu kuralın özellikle savaş olmayan ülkelere uygulanacağı söyleniyor. Türkiye, Hindistan, Tunus, Arnavutluk, Sırbistan gibi ülkelere gelenlerin yapacakları başvuruların 12 haftada sonuçlandırılacağı söyleniyor. Bu ise ezici bir çoğunluğun geri gönderilmek istendiği anlamına geliyor.

İnsan haklarından, demokrasiden dem vurmaya meraklı olan AB şefleri, ülkelerini bir tür “demir perde” ile göçmenlerden korumak için “pakt” imzalandılar. Tabii anlaşmanın mültecilerin ülkelere dağıtımını konusunda getirdiği yükümlülükler konusunda AB üyeleri arasında sorunlar var. Ancak göçmenlerin önüne “demir perde” örülmesi konusunda mutabıktır.

Bu utanç verici, rezil kararı alan AB şefleri, göçe neden olan politikalarında

ise bir değişiklik yapmayı gündemlerine bile almadılar. Tersine, bu aynı şefler, ABD-NATO cephesinin Ukrayna Savaşı’nın ateşine benzin dökme politikasına halen tam destek veriyorlar. Oysa bir yıl içinde Ukrayna’dan gelen mülteci sayısı 1 milyonu aştı. Batılı emperyalistlerin politikaları için ateşe atılan Ukrayna’dan gelen göçmenlerin sözünü etmeyen AB şefleri bu konuda da kaba bir riyakarlık sergiliyorlar.

***

Avrupa ülkeleri 2021 yılında 340.500 kişiyi “menşe” ülkelerine geri gönderme kararı aldı. Ancak bu kararların sadece %21’i fiilen uygulanabildi. Üzerinde anlaşmaya vardıkları bu ‘pakt’ ile tüm geri gönderme kararlarının uygulanması da hedefleniyor.

Geçerken belirtelim ki, dinci-faşist rejim ile şefi Tayyip Erdoğan’ın AB nezdinde “kıymete binmesi”, Türkiye’nin bir “mülteci deposu” olarak kullanılmasından kaynaklanıyor. Zira “yerli/milli” zıvalarıyla propaganda yapan AKP-MHP koalisyonunun Euro karşılığında satamacağı şey yoktur.

Düzen mahkemelerine karşı anti-faşist mücadele!

5 Kasım 2020'de Almanya'nın Leipzig kentinde anti-faşist Lina E. sabahın erken saatlerinde Alman terörle mücadele şubesi tarafından evinden gözaltına alındı ve tam olarak bir yıl gözaltında tutuldu. Lina E. ile yoldaşları "Nazilere karşı bir direniş örgütü kurup harekete geçmekle" suçlanıyor. Aralık 2019'un sonunda Lina E. ve iki arkadaşının "Knockout 51" suç örgütünün önde gelen bir üyesine saldırdığı söyleniyor. Yasal olarak bu bir "yaralama davası" olarak bölge mahkemesinde görülecek türden bir olaydır. Fakat Federal Savcılık soruşturmayı bölge savcılığında devralıp davayı "terörle mücadele" davası çerçevesinde ele alıp anti-faşist harekete saldırıyı meşrulaştırmanın bir aracı olarak kullandı.

Lina E., tutuklanmasından bu yana medya üzerinden Alman devleti ve yetkililer tarafından da körüklenen, açıkça cinsiyetçi nitelikler taşıyan bir nefret kampanyasının hedefi haline getirildi. Hem Lina E.'nin gözaltına alınma şekli, (terörle mücadele polisleri tarafından elleri kelepçeli özel bir askeri helikopterle evinden alınmıştı) hem uzun süreli tutukluluğu, bir yandan ilgili kişiyi yıpratmak, diğer yandan tüm anti-faşist hareketi sindirmek ve kamuoyunda Nazilere karşı verilen mücadeleyi karalamak için sistemli bir şekilde kullanıldı. Eylül 2021'den bu yana, Lina E. ve diğer üç anti-faşist aleyhinde açılan dava, Dresden Yüksek Bölge Mahkemesi'nde devam ediyordu.

Bir buçuk yıllık dava istemsizce "savcılık" kürsüsünde neredeyse 100 gün

südü. Dava süreci sonunda bir yandan yargıçların "tatil yapması" veya süreç dahil olanların "hastalığı" nedeniyle, diğer yandan sözde "kilit tanığın" beş aydır sorgulanması nedeniyle duruşmalar defalarca iptal edildi ve dolayısıyla süreç bilinçli bir şekilde uzatıldı. Ayrıca Lina E.'nin adresinin belli olması, kronik hastalığından dolayı tedavi altında olduğu ve yurtdışına çıkma durumunun olmadığı belirlenmesi üzerine bölge mahkemesi tarafından tutuklama kararının askıya alınmasına rağmen gözaltında tutulması, devletin bu davayı nasıl ve hangi şartlar altında yürüteceğinin sinyallerini vermişti.

Geçen hafta görülen anti-faşist Lina E. ve üç sanık aleyhindeki davada, Dresden'deki Saksonya Yüksek Bölge Mahkemesi "suç örgütü" üyeliğinden, Alman

Ceza Kanunu'nun 129. maddesi uyarınca Lina E.'yi beş yıl üç ay, diğer sanıkları ise iki yıl beş ay ile üç yıl üç ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırdı. Anti-faşist otonom grupların ve savunma avukatlarının yaptıkları açıklamalarda, "başından beri Senato'nun, 129. Madde'nin basitleştirilmiş uygulaması için bir emsal oluşturmak çabasına girdiği, mahkemenin elinde yalnızca ikinci dereceden delillerin olması, Neonazilerin ve 'kilit tanık' olarak gösterilen Domhöver'in ifadelerinin açıkça inandırıcı bulunmamasına rağmen mahkeme kararı varsayımlar üzerine alınmıştır" ifadeleri kullanıldı.

Mahkeme sırasında ve kararın açıklanmasından sonra anti-faşist birçok kişi ve kuruluş hem dava sanıklarına destek vermek hem karara tepki göstermek için eylem kararı aldı. Önce mahkeme salo-

nunda Lina E. ve arkadaşlarıyla büyük bir dayanışma sergilendi ve sonrasında bu dayanışma sokaklara taşındı. Birçok şehirde eylemler düzenlendi. Kararın ve sürecin tamamen kurmaca olduğunu bilen Alman devleti bu gösteri ve dayanışma eylemlerini ilk andan itibaren terörize ederek gösteri yasası çerçevesinde toplanma hakkını yasakladı. Anti-faşist kurum ve kuruluşlar ise tüm baskı ve yasaklamalara rağmen "Birleştik ayaktaız! / Otonom anti-faşizmi her şeye rağmen savunun!" sloganı altında "X Günü"ndeki miting için ülke çapında seferberlik çağrısı yaptı. 3 Haziran günü yapılan eyleme yüzlerce kişi katıldı. Eylemciler ilk andan itibaren polisin azgınca saldırısına maruz kaldı. On bir saat süren polis ablukasında birçok eylemci gözaltına alındı.

NSU davalarını "Dönerci Cinayetleri" diye yıllarca kapatmaya çalışan, dava sürecini her fırsatta sekteye uğratan, dava dosyalarını katledilenlerin ailelerine bile göstermeyip "gizlilik" adı altında yüz yıl kilit altına tutup sümenaltı etmeye çalışan Alman sermaye devleti, Neonazilerden yana olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu davayla hem kendi içindeki çürümüş düzeni kapatmaya hem anti-faşist mücadeleyi zayıflatmaya çalışıyor. Buna rağmen yalancı ve kurmaca adalete toplumun kayıtsız-şartsız güvенеbileceğini var sayıyor. Oysa bu davaya bakanların, anti-faşistlere saldıran bu "adalet" sisteminin Neonazileri koruduğunu görmeleri hiç de zor değil.

Avrupa Birliği (AB) içinde hegemon güç olmak ve ipleri elinde tutmak isteyen Almanya G7 Zirvesi sonrası Rusya'ya karşı alınan kararların bir adım ötesine giderek Almanya'daki neredeyse tüm Rus konsolosluklarını kapatma kararı aldı.

Daha önce de Rusya ile Almanya, karşılıklı protestolarını ifade etmek için diplomatları sınır dışı etmişti. Şimdi ise federal hükümet bir adım daha ileri gidiyor ve Almanya'daki beş Rus konsolosluklarından dördünün ruhsatını iptal ediyor.

Alman Dışişleri Bakanlığı sözcüsü,

Almanya'dan Rusya'ya misilleme!

bu uygulamanın Moskova hükümetinin Rusya'daki Alman yetkili sayısını 350 ile sınırlandırma kararına bir tepki olduğunu iddia etti ve bu nedenle geri çekilmenin yıl sonuna kadar tamamlanması gerektiğini söyledi. Sözcü, hangi personelin görevine devam edeceğine Rusya'nın karar vereceğini belirtti.

Sözcünün verdiği bilgiye göre Kaliningrad, Yekaterinburg ve Novosibirsk'teki Alman konsoloslukları da kapatılacak. Moskova'daki Alman Büyükelçiliği

ile Saint Petersburg'daki konsolosluk faaliyetlerine ise devam edecek.

Rusya ile Almanya arasındaki güç gösterilerinin diplomasiye zarar verdiğini belirten Almanya'nın eski Rusya büyükelçisi Rüdiger von Fritsch, bu gelişmelerin "iki ülke arasındaki ilişkilerde radikal bir kırılma olduğunu" söylüyor. Moskova'da görev yaptığı süre boyunca sadece orada 350 kişinin çalıştığına dikkat çeken Fritsch, şunları söyledi:

"Sınırlama artık büyük siyasetin sa-

ğındaki ve solundaki alanlarda analiz sağlama yeteneğini bozuyor. Bu karar, Alman hükümetini Rusya'daki varlığının tüm alanlarında çok önemli kesintiler yapmaya zorluyor."

Attığı adımlarla AB içinde egemen güç olmaya çalışan Almanya, ABD'den sonra Avrupa'nın silahşoru olmaya hevesli olduğunu yansıtıyor. ABD'nin Ukrayna'daki savaş ateşine benzin döken politikasına destek veren Almanya ile Rusya arasındaki sorunların, bu diplomatik gerilimle daha da derinleşmesi bekleniyor.

ABD Yüksek Mahkemesi'nden grev hakkına saldırı

ABD Yüksek Mahkemesi [Supreme Court] işçilerin grev hakkına yönelik büyük bir saldırı anlamına gelen bir karar aldı. Mahkeme, bir kapitalistin dava açabileceğine ve grevin neden olduğu "zararlar" için maddi tazminat talep edebileceğine hükmetti. Mevcut iş kanunu, grev yapan işçilerin, kapitalistin mallarını ani bir iş bırakma eyleminin neden olduğu zararlardan korumak için "makul önlemler" almasını öngörüyor. Ancak Yüksek Mahkeme'nin 1 Haziran'da verdiği kararda bu kavramı o kadar genişletti ki, şirkete maddi zarar veren her grevi yasadışı saymak mümkün olacak. Bunu, egemenlerin grev hakkını ortadan kaldırmak için attıkları küstahça bir adım saymak gerek.

Glacier Northwest beton fabrikası, 2017'deki bir grev nedeniyle Teamsters [nakliye işçileri] Sendikası'nın yaptığı grev çağrısının "şirket mülküne zarar verdiğini" iddia ederek tazminat talep etmişti. Bu talep üzerine mahkemenin aldığı karar, düzen yargısının sermayenin aparatı olduğunu gözler önüne serdi.

Kararın, ABD'de sendikaların giderek daha fazla grev çağrısında bulunduğu bir dönemde alınması tesadüf değil. Sendikaların giderek daha sık grev çağrısında bulunması belli ki hem kapitalistleri hem sermaye devletini rahatsız eden bir boyuta ulaşmış. ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu'na göre, 2022 yılında greve çıkan Amerikalı işçilerin sayısı bir önceki yıla göre neredeyse yüzde 50 arttı.

Bunun yanı sıra, işçi sınıfı mücadelelerinin artışından ve militanlaşmasından

korku duyan egemen sınıflar, bu gelişmenin önünü kesmek için bütün araçları ve aygıtlarıyla tepki veriyorlar. Zira yakın gelecekte işçi sınıfının militan direnişinin dalga dalga yükselme eğiliminde olduğunu gösteren verileri onlar da yakından izliyor. ABD'de yakın gelecekte otomobil endüstrisi ile UPS Kargo başta olmak üzere birçok işletmede işçilerin harekete geçme ihtimalinin yüksek olduğu belirtiliyor.

Amerikan Emek Federasyonu ile Endüstriyel Örgütler Kongresi AFL-CIO Yüksek Mahkeme Kararı'yla ilgili olarak

yaptıkları açıklamada şu görüşleri dile getirdiler:

"Bu karar hiçbir şekilde işçileri greve gitmekten caydırmayacaktır. Çalışan insanlar nesiller boyunca görülmemiş bir hızla haklarımız ve işyerinde adalet için ayağa kalkıyor. İşyerinde adalet için grev yapmak, işçi hareketinin yeniden canlanmasının kritik bir parçasıdır. Sendikalara yönelik kamuoyu desteği 1965'ten bu yana en yüksek seviyededir ve her eyalette örgütlenme kampanyaları yürütülmektedir. Sonuç olarak, çalışan insanların enerjisi, coşkusu ve etkinliği bu

kararın ardından azalamaz ve azalmayacaktır. AFL-CIO ve 12,5 milyonu aşkın üyemiz işçiler için mücadeleye devam edecek ve biz bunu başaracağımızı biliyoruz."

Alınan mahkeme kararı, sermayenin sınıf hareketinin yükselme olasılığına karşı şimdiden önlem alma telaşına düştüğünü gösteriyor. Oysa sınıf hareketi dalgası kabardığında, kapitalist gericiliğin kokuşmuş yargısına takılmadan yoluma devam edecektir.

Son yıllarda yüksek enflasyondan dolayı Avrupa'nın değişik ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de demiryolları, posta hizmetleri, eğitim ve sağlık gibi sektörlerde bir dizi militan grev gerçekleştirildi.

1.9 milyon üyesiyle İngiltere'nin en büyük sendikası olan UNITE, daha önce Paskalya tatilinde (31 Mart-09 Nisan 2023 arası) Londra Havalimanı'nda (Heathrow Airports Ltd (HAL) 1400'den fazla güvenlik personeli, ücretlerinin artırılması talebiyle grev gerçekleştirmişti. Havaalanında uçuş iptallerine yol açan büyük grevlerin üzerinden iki aydan az bir süre geçmeden UNITE Sendikası bu

UNITE'den 31 günlük grev çağrısı

yaz da tatil sezonunun tam ortasında tekrar greve gitmeyi planlıyor. Havalimanının güvenlik bölümleri çalışanları "mücadeleci bir yaz" olacağını belirtiyorlar. Daha iyi ücret talebiyle haziran sonu ile ağustos sonu arasında, tam da tatil uçuşlarının yoğun olduğu sezonda, toplam 31 gün iş bırakmaya hazırlanıyorlar.

Heathrow, şu anda Avrupa'nın en işlek havalimanıdır. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 74 artışla 2023'ün ilk

çeyreğinde yaklaşık 16,9 milyon yolcu kalkış, iniş ve aktarma yaptı. Bu olgular planlanan grevin etkisinin güçlü olacağına işaret ediyor.

Havalimanında çalışan UNITE Sendikası'nda örgütlü yaklaşık 2 bin emekçi greve gidecek. Güvenlik personelinin görevi, sadece güvenliği sağlamakla sınırlı değil. Check-in işleminden sonra yolcuları ve bagaj lojistiğini kontrol etmekten de sorumlu. Bunun yanı sıra, havalimanı güvenliği olarak adlandırılan,

araçların ve insanların havalimanı tesislerine girişine izin verilmeden önce kontrol işlemlerini yapan personel de grevden etkilenecek.

UNITE Sendikası Bölge Koordinatörü Wayne King, havalimanı işletmecisine sendika tarafından anlaşmak için fırsat verildiğini, ancak onun bu öneriyi geri çevirdiğini ifade etti. Oysa Heathrow Havalimanı şu anda Avrupa'nın en işlek havalimanıdır. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 74 artışla 2023'ün sadece ilk çeyreğinde yaklaşık 17 milyona yakın yolcu kalkış, iniş ve aktarma yaptı. Bu olgular planlanan grevin etki alanının geniş olacağını göstermektedir.

Basel'de kitlesel ve politik feminist grev!

Kapitalizmin krizi, artan siyasal gerici-lik çalışan kadınların maruz kaldığı çifte sömürü ve baskıyı daha da ağırlaştırıyor. Kadınlar eşitsizliğin, acımasız sömürünün ve kadın düşmanı politikaların kıskaçında. Her gün dünya çapında binlerce kadın tecavüze uğruyor, taciz ediliyor ve ölümlerle sonuçlanan şiddete maruz bırakılıyor. Bu koşullar, adeta kadınların isyanına yol açtı. Son yıllarda dünya çapında kadın mücadelesi belirgin şekilde güçlenmeye başladı. Kadın yürüyüşleri, kadın grevleri, uluslararası 8 Mart eylemleri, kadın cinayetlerine karşı 'Ni una menos' hareketi ve daha nice eylemler bunu gösteriyor.

İsviçre'de de kadınlar, toplumsal yaşamın her alanında kadın düşmanı politikalarla karşı karşıya. "Eşit işe eşit ücret!" temel talep olmaya devam ediyor. Sendikaların verilerine göre erkeklerle aynı işi yapan kadınlara erkeklerden yüzde 19,5 daha az ücret ödeniyor. Yaşlılıkta yüzde 34,6 daha az emekli maaşı alıyorlar. Ortalama gelirleri hala yüzde 43 daha düşüktür.

Grev sözcülerinden biri, "Kadınlar hala daha düşük maaş ve daha düşük emekli maaşı alıyor. Daha fazla ücretsiz iş yapıyorlar. Ayrımcılığa ve tacize maruz kalıyorlar. Sonunda somut iyileştirmelere ihtiyaç var! Bu nedenle 14 Haziran 2023'te büyük bir feminist grev çağrısı

yapıyoruz" derken taleplerini de belirtmiş oluyor.

İsviçre'nin dört bir yanından 100 delege, yeni bir feminist grevin nasıl örgütlenmesi gerektiğini, talepleri ve kadın işçilerin günlük yaşamdaki haklarını daha iyi savunmak için sendikal alan başta olmak üzere her alanda örgütlenmenin güçlendirilmesi gerektiğini tartıştı. 2019 yılındaki kadın grevinin bir parçası olarak, birçok yerde yerel grev kolektifleri kuruldu.

***

2019'daki büyük kadın greviden bu yana, kadınların durumunun iyileşmediği, hatta daha da kötüye gittiği belirtiliyor. Kadınların emeklilik yaşının 65'e çıkarılması bunun kanıtlarından biridir. Dolayısıyla kadınlar bu yıl da bir araya gelerek siyasal, iktisadi ve toplumsal taleplerini dile getirdiler. 14 Haziran günü İsviçre genelinde yaklaşık 50 kent ve kasabada eylemler yapıldı. Feminist grev kolektiflerinin yanı sıra Unia, SEV (Ulaştırma işçileri Sendikası) ile Syndicom (Medya ve İletişim Sendikası) gibi sendikalar da grev çağrısı yapmıştı.

İsviçre'nin en büyük kentleri başta olmak üzere onlarca kent ve kasabada ağırlığını genç kadınların oluşturduğu her yaştan on binlerce kadın daha fazla saygı, işyerinde cinsiyetçilik ve cinsel tacize karşı sıfır tolerans, ayrımcılık ve ırkçılığa

hayıp, daha fazla ücret, bakım, satış, çocuk bakımı ve temizlik sektörlerinde insana yakışır ücretler ve çalışma koşulları, ücret eşitsizliği durumunda şirketler için yaptırımlar, daha fazla serbest zaman, tam ücretle azaltılmış çalışma saatleri, daha yüksek emekli maaşları, emeklilik yaşının daha fazla yükseltilmemesi gibi talepler için sokaklara çıktı ve işyerinde grevler yaptı.

***

En büyük 20 şehirde, büyük yürüyüşler düzenlendi. Bern'de en az 20 bin kadın eşitlik için sokaklara döküldü. "Zaman, saygı, makul ücret ve emekli maaş!" talep ettiler. Organizatörler yaklaşık 50 bin göstericiden söz etti. Züriç'te on binlerce kişinin eyleme katıldığı bildirildi. Polis Basel'deki yürüyüşe 9 bin kişinin katıldığını iddia etti. Oysa organizatörler sayının 50 binden fazla olduğunu belirtti.

Basel'de tüm gün çeşitli etkinlikler düzenlendi. Kitle akşam saat 17.30'da toplandı ve saat 18.00 civarında yürüyüşe geçildi. En önde "Feminist grev!"

pankartı açıldı. "Kadın mücadelesi sınıf mücadelesidir!", "Sınıfa karşı sınıf!", "Milyarlar bankalara değil, bakım hizmetine!" şiarlı pankartların taşınması dikkat çekti. Yürüyüş boyunca yapılan konuşmalar, atılan sloganlar anti kapitalist içerik taşıyordu. "Devrim, devrim, devrim!" sloganı da sıkça haykırılıyordu. İklim sorunu da eylemcilerin gündemlerinden biriydi ve "iklimi değil, sistemi değiştirin!" talebi dikkat çekiciydi.

Hemen her sektörden kadınların yanı sıra İsviçre'nin sol, anti faşist, devrimci grupları da yürüyüşe katıldı ve sloganlarıyla yürüyüşe politik bir hava kattılar. Demokratik Avukatlar Birliği'nin, polis 1 Mayıs'taki terörden hareketle temel hak ihlallerine karşı izleyiciler olarak birkaç ekiple yürüyüşe katılması dikkate değerdi. Uzun bir yürüyüş güzergahının ardında kitle başlama alanına gelerek ve burada kutlamalar yaparak eylemi sonlandırdı.

KIZIL BAYRAK / BASEL

İsviçre'de kadın-erkek eşitliği 1981'den beri snayasada yer alıyor. Buna rağmen gelir eşitsizliği başta olmak üzere, kadına yönelik eşitsizlik ve ayrımcılık yaşamın her alanında varlığını sürdürüyor. Kadın-erkek eşitliğinin yasal "güvence" altına alınmasından on yıl sonra, 14 Haziran 1991'de ilk kadın eylemi, 500 bin kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Eylemin ikincisi, 500 bin kişinin katılımıyla 2019'da yapıldı. Bu yıl beşinci yapılan kadın eylemlerine yine geniş bir katılım oldu.

2020'de pandemi nedeniyle eylem yapılamamıştı. Onun dışında 2019'dan bu yana her sene aynı tarihte 'Kadın Grevi' gerçekleştirildi.

Günler öncesinden hazırlıkları yapılan eyleme bu yıl "Feminist Grev" ismi verildi. Kadınların emeklilik yaşının 65'e çıkarılmasının etkisiyle bu yıl 14 Haziran

Lozan'da 14 Haziran kadın eylemi

grevine çağırılar daha güçlü, mücadele vurgusu ise daha belirgindi.

Lozan'daki eylemler 13 Haziran akşamı Saint-François Katedrali'nin pembe renkle aydınlatılmasıyla başladı. 14 Haziran sabahı eylemler tren istasyonunda şarkılar ve danslarla başlatıldı. Sonrasında saat 17.30'da Saint-François Katedrali'nden başlayacak olan yürüyüşe kadar tüm gün boyunca tencere tava konseri, pankart atölyesi, piknik ve müzik etkinlikleri gerçekleştirildi.

Gün içinde yuvada eğitimci olarak çalışan emekçi kadınlar, birçok yuvanın önüne giderek işyerindeki zorlukları ve düşük ücretleri geçenlere anlatılar. Eczanelerde çalışan emekçi kadınlar

da düşük ücretlere, eşitsiz çalışma ortamlarına dikkat çekmek ve bir toplu iş sözleşmesi talep etmek için eczanelerin önüne gittiler. Lozan'ın en büyük devlet hastanesi olan CHUV'de hemşireler bir araya gelip, "grev otobüsü" adını verdikleri bir topluluk oluşturarak, birçok işyerinin önünden geçip insanları toplayarak yürüyüşün başlangıç noktasına geçtiler.

Saat: 17.30'da başlaması gereken yürüyüş, kitlenin çok kalabalık olmasından kaynaklı ancak bir saat gecikmeyle başlatılabildi. Güzergah Saint-François Katedrali'nden başlayıp, tren istasyonuna inip, tekrar şehir merkezinden geçerek, Riponne Meydanı'nda bitirildi.

Eylem boyunca öne çıkan "Grev, grev, grev ve eylem, budur, budur, budur çözüm!", "Tüm dünyadaki kadınlar dayanışmaya!", "Tek çözüm devrim!", "Anti-kapitalist feministler!" şiarları, kitle tarafından sık sık atıldı. Ayrıca sürekli söylenen tek nakaratlı "Buradayız, buradayız, patriarka istemese de buradayız. Kapitalizme, maçoğuğa ve cinsiyetçiliğe karşı kadınlar, istemeseniz de buradayız!" şarkısı eylem boyunca söylendi.

Büyük çoğunluğu feministlerden oluşan kortejde, sol ve yeşil partiler ile sendikalar da yer aldı. Polis yürüyüşe 20 bin kişinin katıldığını iddia etse de eylemi organize edenler katılımın 40 bin kişiye ulaştığını açıkladı. Eylem Riponne Meydanı'nda festival havasında atılan sloganlar ve çalınan müziklerle son buldu.

KIZIL BAYRAK / LOZAN

Paris'te Kaypakkaya ve '71 devrimci kopuşu paneli

İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu, Paris'te "İbrahim Kaypakkaya ve '71 devrimci kopuşu" başlığıyla panel düzenledi. İbrahim Kaypakkaya'nın katledilmesinin 50. yıldönümünde yapılması planlanan etkinlik, Paris'te Partizan emektarlarından Dursun Dayı'nın hayatını kaybetmesi nedeniyle ertelenmişti. Bundan dolayı 4 Haziran günü gerçekleştirilecek panele çağrı amacıyla yeniden afişleme çalışması yapıldı.

Paris'teki Dersim Derneği'ndeki etkinlik için salona, "Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez! / TKİP" imzalı pankart ve '71 devrimci kopuşunun sembol isimleri İbrahim Kaypakkaya, Deniz Gezmiş, Mahir Çayan ile Mazlum Doğan'ın resimleri asıldı. Salon girişinde BİR-KAR standı açıldı.

Etkinlik İbrahim Kaypakkaya başta olmak üzere devrim ve sosyalizm mücadelesinde yitirilenler için yapılan saygı duruşu ile başladı. Ardından etkinlikte BİR-KAR adına selamlama konuşması yapıldı. Konuşmada, 3 Haziran günü Paris Komünarları'nın katledildiği duvarda anma olduğu, 4 Haziran günü Kaypakkaya için bir araya gelindiğine dikkat çekildi ve tarihin her döneminde, dünyanın her yerinde devrim mücadelesinde katledilenlerin olduğunu ve anıldığını ancak Kaypakkaya'nın '71 devrimci kopuşunun parçası olarak ayrı bir yerde vurgulanması gerektiğini ifade etti. Selamlama konuşmasının ardından sunuma geçildi.

'71 DEVRİMCİ KOPUŞU TARİHSEL KAZANIM VE MİRASIMIZDIR!

Seminerde yapılan sunumda '71 devrimci liderlerinin, '71 Devrimci çıkışını, dolayısıyla devrimi temsil ettiği, Türkiye de devrimciliğin başlamasına bu üç liderin ve yoldaşlarının öncülük ettiği belirtildi. Bu çıkışla geleceğe devrimci bir miras bırakıldığı, Kaypakkaya'nın ise o dönemin özgün koşullarında siyasal ve teorik tahlilleriyle bu mirasın oluşumunda farklı yerde durduğu ifade edildi.

Devrimci kopuşun ardından 50 yıl geçtiği belirtilen sunumda, elli yılın ardından ve bugün gelinen aşamada '71 devrimci hareketinin gerisine düşüldüğü, bu tarihsel çıkışla yaratılan devrimci miras ve değerlerin ağırlıklı olarak tüketilmesi noktasına geldiği belirtildi. "Bunun tesadüf olmadığı gibi niyetlerle

de alakalı olmadığı" belirtilen sunumda, devrimci mirası ve değerleri yaşatmanın, ancak onu işçi sınıfı devrimciliği ekseninde yeniden üretmekle mümkün olabileceği, bunun başarılmadığı durumda, o geçmişin gerisine düşmek ve yaratılan devrimci mirası tüketmek kaçınılmaz bir akıbet olarak yaşandığı dikkat çekildi.

Türkiye sol hareketinin yaşadığı elli yıllık evrimin ardından, ana gövdesiyle tasfiyeciler süreci içinde tükenerek tüm den reformist ve parlamenterist bir çizgiye oturmuş olduğu, '71 devrimcilerinin devrim adına yükselttikleri bayrağın, solun ezici bir bölümü tarafından terk edilip gerisin geri TİP çizgisine dönüldüğü ve TİP parlamentarizminde karar kılındığı belirtildi. '71 mirasının devrimci özünün yaşatılması ve yarınlara taşınmasının, mevcut tablo üzerinden çok daha büyük bir önem kazandığına işaret edildi.

Sunumun devamında '71 devrimci çıkışını olanaklı kılan tarihsel birikim özetlendi. Bu çerçevede dünyadaki büyük hareketliliğin yanı sıra Türkiye'de '60'lı yılların büyük sosyal uyanışı ve mücadelesi, solun bu dönemde kitleleşip meşrulaştığı özetlendi. Bu dönemdeki sosyal mücadelenin merkezinde işçi sınıfı durduğu halde işçi sınıfının devrimci partisi olmadığı, döneme burjuva sosyalizminin damga vurduğu anlatıldı.

Gençlik hareketi içinde yetişmiş kadroların, parlamenterist, reformist ve darbeci gelenekten koparak THKP-C, THKO ve TKP-ML'nin oluşumuna öncülük ettikleri, bu örgütlerin bu kopuş süreci içinde şekillendiği belirtildi. Tarihi önemdeki bu adımın devrimci hareketin doğumu olduğu belirtildi. Kaypakkaya'nın, tarihimizin en önemli devrimci önderlerinden olduğu vurgulanan sunumda, '71 hareketi içinde '60 sol hareketinden en köklü biçimde kopuşu da Kaypakkaya'nın

başardığı, Kemalizm ve ulusal sorun alanında burjuva ideolojisinin '60'lar sol hareketi üzerindeki büyük hegemonyasını kıran kişinin de Kaypakkaya olduğu vurgulandı.

"Türkiye'de '60'lı yılların büyük sosyal uyanışına, düzen sınırlarını ve kurumlarını aşamayan burjuva sosyalizminin damgasını vurduğu bir dönem oldu" denilen sunumda, bu dönemin '71 Devrimci Hareketi'nin çıkışıyla kapandığını, '70'li yıllardaki büyük halk hareketine ise, ufku demokrasiyi ve bağımsızlığı aşamayan devrimci küçük-burjuva sosyalizminin damgasını vurduğu, her iki dönemin de kapandığı ifade edildi. Yeni dönemde ancak geçmişle hesaplaşarak yürünebileceği, bunun başarılmadığı durumda geçmişin gerisine düşüleceği komünistlerin ilk çıkış evresindeki belirlemeleri olduğu ve zamanın da bunu doğrulamış olduğu ifade edildi.

"Bugünkü sol hareket tablosu, bunu fazlasıyla doğrulamış, son seçim süreci ise sol hareketin hemen tüm gövdesiyle reformist ve parlamenterist bir kimliği tümüyle sindirdiğini kanıtlamış bulunuyor" denilen sunumda '71 devrimci mirasının ve değerlerinin devrimci sınıf partisi tarafından temsil edildiği vurgulandı.

***

Sunumun ardından kısa bir ara verilerek ikinci bölüme geçildi. İkinci bölümde katılımcı dost örgütlerin katkı ve tartışmaları ile başladı. MKP temsilcisi Kaypakkaya'nın önemine dair sözlerini, parlamentonun kullanımının önemine bağlayarak tamamladı. 12 Eylül sonrası hesaplaşmanın da olduğunu savunarak, bu açıdan geleneklerinin mücadeleyi sürdürdüğünü ifade etti.

TKP/ML temsilcisi ise "TKİP Kaypakkaya'ya niye özel ilgi gösteriyor, Kaypakkaya neden anılıyor" diyerek "şaşkınlığını" ifade ederek sözlerine başladı. Kaypakkaya'nın partisi var ve bugün hala mücadele ettiğini ifade ederek, bu etkinliğin arkasındaki "niyeti sorguladığını" ifade etti. "Pragmatik kaygılar" güdüldüğünü iddia ederek sözlerini tamamladı.

Teori ve Politika dergisinden bir katılımcı ise bu konuda hareketin yazılarına kendilerinin de yer verdiğini ifade ederek anlamlı çalışmalar olduğunu ifade etti. Teori ve Politika temsilcisi Kaypakkaya'nın politik marksist olarak özgün olduğunu ve marksist bir örgüt için tarih üstü devrimci özne tartışmalarına dair yaklaşımını ifade etti. Bunun üzerinden TKİP'nin sınıf vurgusuna dair sorusunu aktardı.

Bir katılımcı da seçimde sadece teorik değil pratik açıdan da eksiklerle dolu olduğunu, devrimcilerin kitlelere gitmekte özeleştirme yapması gerektiğini belirtti. "Gezi direnişindeki kitle hala orda duruyor, biz onları kazanamıyoruz" dedi.

Odak temsilcisi ise sosyalist örgütlerin ortak hareket etme kültürü geliştirmesi gerekliliğini vurguladı ve "yoksa zayıf olanın güçlü olanın arkasında yedeklenmesinin kaçınılmaz olacağını" ifade etti.

Öncü Partizan temsilcisi de söz alarak "seçimlerdeki hayal kırıklığı" söyleminin bu salondaki kitleye uygun olmadığını ifade etti. Yaratılan geniş atmosferdeki parlamenterist algının seçimlerden Erdoğan çıkmasına rağmen kitlelerin devrimci bir mücadeleye yüzünü dönmelerini engellediğini ifade etti.

Sunum çerçevesinde yapılan eleştiri, tartışma ve sorular yanıtlandı. Bu çerçevede silahlı mücadele, legalite-illegalite, parlamenter mücadele, reform ve devrim mücadelesi, sınıfın tarihsel rolü, sosyalizmin ütopyadan bilime nasıl geçtiği vb. konular üzerinde konuşuldu ve etkinliğe katılan konuşmacıların görüşleri, eleştiri ve soruları yanıtlandı. Yanı sıra dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yeni bir devrimci yükselişin yaşanacağına, adım adım bu dönemin yaklaşmakta olduğuna dikkat çekildi, bunun proleterya sosyalizmi dönemi olarak yaşanacağı vurgulandı. Devrimci sınıf partisinin bu döneme hazırlandığı vurgulanarak etkinlik tamamlandı.

KIZIL BAYRAK / PARIS

Devrimci Dersim emektar bir militanını yitirdi

Baki Duman

Mamo'muz 5 Haziran 2023 günü hayata gözlerini yumdu. Bu haberi bir süredir bekliyorduk. Son görüşmemizde bunu artık kendisinin de istediğini farketmiştim. "Böyle bir ağrı tarif edilemez" dediğinde, Mamo'nun ne kadar direngen ve acılara dayanıklı biri olduğunu bilen bir yoldaşı olarak neler hissettiğini anlamak zor olmamıştı. Yine de Mamo'ya kalsa bu acılara gıkını çıkarmayabilirdi. Fakat hayat arkadaşı Hatun yoldaşının ve çocuklarının hayatları da bir cenderenin içine girmişti. İşte buna dayanamıyordu.

***

Mamo'nun yaşamı acılı ve ağırlı olmuştur, tıpkı Dersim'de doğan öteki emekçi çocukları gibi. Ağrılı eziyetlerin bin bir türünü ise 1979 yılında Elazığ'ın ünlü işkencehanesi 1800 Evler'de görmüştü. Şahin Dönmez'in ihaneti örgütlediği, birçok Kürt yurtseverini suçlarına ortak ettiği günlerde, o da aynı işkence tezgahındaydı. Şahin'in yüzüne tükürecek kadar pervasızdı. Bu tutumundan ötürü kimliğinin açığa çıkma ihtimali umurunda bile olmamıştı. Oysa süren davalarının dışında kesinleşmiş 22 yıllık cezası vardı. Kimilerinin Ramo, kimilerinin Rapo dedikleri bu devrimci hiçbir benzetmeye ihtiyacı olmayan Hozat ve Dersim'in Mamo yoldaşıydı.

Mamo, asıl adıyla Mahmut, gerçekten de kimi özellikleri bakımından soyadı gibi Yılmaz'dı. Örgütlü yaşama ilk adımını atmasında büyük rol oynayan yoldaşının ifadesiyle o, doğrularına bağlı, açık fikirli, gördüğünü dosdoğru söyleyen, riyasız yaşayan, dostlarını ve yoldaşlarını seven ve inançlarına hesapsız bağlılık gösteren özel bir devrimciydi.

'70'li yılların devrimci kuşağının sahip olduğu olumlu meziyetler Mamo'da fazlasıyla vardı. Dönemin büyük toplumsal kaynaşması, geniş boyutlar kazanan devrimci halk hareketi, kendini halkın davasına adayın bir kuşak yaratmıştı. Mamo '74 sonrası devrimci kuşak içinde öne çıkarn önemli militanlardan biriydi. O doğal bir mahalli önderdi. Ekibiyle, yoldaşlarıyla içtenlikli bir kaynaşma içindeydi. Gücünü kişisel özellikleri kadar yoldaşlarıyla kurduğu bu ilişkilerden alıyordu.

Mamo, Denizler sonrası THKO'nun ilk toparlanma döneminde, o zamanki

yakın arkadaşı Sarı (Erdoğan Akdeniz) ile birlikte Hozat'taki ilk gençlik ilişkilerinden biridir. 1976 yılında Dersim GKB kurulduğunda Mamo THKO kanadına aktarılır. Bu sürecin ardından da çalışmaya hızla kendi rengini vermeye başlar.

Örgütlü yaşama adımını attıktan itibaren örgütte yanlış gördüğü tutumlara itiraz ve eleştirileriyle tanınır. Sorumlu olduğu alanda özel ve özerk bir pratik davranış, Mamo'da örgütlü mücadelenin bir özelliği olarak öne çıkar. Bu kendine özgü Sinan'ın dilinde "Bengladeş Özerk Cumhuriyeti!" esprisine yol açar. Mamo da bu cumhuriyetin reisidir.

Mamo örgütlü mücadele içinde devrimci ciddiyeti ve gevşekliklere karşı sert tutumlarıyla bilinirdi. Mamo'yu yakından tanıyan her yoldaşı, bu sertliğin yönetici olmasından değil, fakat gevşekliğe ve ciddiyetsizliğe karşı tahammülsüzlüğünden geldiğini iyi bilirdi. Buna elbette doğduğu ve büyüdüğü yörenin kültürel etkilerini de eklemek gerekir.

Doğal olan otoritesinin içinde bir şefflik özentisinden söz edeni hiç olmadı. Görünürdeki sertliğin altında ise gerçekte hakikatlı bir ciddiyet, kitlelere ve yol-

daşlarına karşı kadife bir yürek taşırdı. İtirazcı dikbaşlılığına rağmen, örgüt otoritesi ve kararları karşısında boynu kıldan incedir.

Onu yakından tanıyanlar, "Mamo elinden gelse tüm riskleri kendi üstlenir, örgütünü, yoldaşlarını ve sıradan emekçileri özenle sakınırdı" diye anlatırlar.

MAMO TEORİK YAYIN ORGANI PARTİ BAYRAĞI'NIN SAHİBİ OLUYOR

Devrimciler, sömürücü egemen sınıfların iktidarı koşullarında, legal imkanları mücadelenin gücüyle kullanabilirler. Elde edilen mevzileri korumak da eğilmeyen bir duruş gerektirir. Legal yayın organlarının sorumluluklarını alanların, sağlam karakterde devrimciler olmaları bu çerçevede özellikle önemlidir.

Fakat devrimci bir yayının organının sahibinin güvenilir kişiliği o yıllarda bir başka nedenle de önemliydi. '70 yılların sol grupları hızla kitleselleşirken, gerçek bir sınıf tabanına henüz oturmadıkları için, çok geçmeden bölünmeler de yaşıyorlardı. Sol gruplar legal yayınların adları üzerinden tanındıkları için, bölünmelerde dergi sahibinin tutumu önemli olabi-

liyordu. Dergi sahibi safları terk ederse, geride kalan devrimci yapı yeni bir isim bulmak zorunda kalıyordu. Kimi yayınların başlarına "devrimci" ibaresi eklemelerinin asıl nedeni de buydu. Kısacası hukuksal bir görevlendirmedeki isabetsizlik, devrimci bir yapının önüne pekala ciddi sorunlar çıkartabiliyordu.

İşte bu koşullarda teorik yayın organı Parti Bayrağı için yasal bir sorumlu arandığında, Sinan'ın aklına her dönem ve koşulun güvenilir kadrosu olarak Mahmut Yılmaz gelir. Sinan emindir; Mamo sağlam bir direktir, düşmanın asla fethedemeyeceği, emekçilerinse her daim güven duyabilecekleri bir devrimci kişiliktir.

TDKP-İnşa Örgütü'nün yayın organı Parti Bayrağı'nın sahibi olması onun için devrimci bir görevdi. O bir gazeteci değil, devrimciydi. 12 Eylül sonrası moda haline gelen devrimciliğini "gazetecilik"le gizleme tutumuna asla tenezzül etmedi.

MAMO: 12 EYLÜL SÜRECİNİN DİRENÇLİ KADROSU

Devrimci Dersim oluşurken Mamo Hozat cephesinin önderlerinden gerçek bir emektardı. 26 Nisan 1979 yılında ilan

edilen sıkıyönetimden sonra ise sekiz yıl sürecek bir gerilla yaşamı başladı. Bütün bu yıllar boyunca, başta babası ve kardeşi olmak üzere, bütün bir ailesi ağır bir zulüm gördü. Onlar yine de yüzlerini bir kez bile devrimcilerden çevirmezler. Bu, Mamo'nun örgütlediği Hozat TDKP'nin militanından taraftarına kadar herkesin ortak bir özelliği olur. Ama Mamo cephesini sağlam örmüştür. Hozat TDKP'nin pek çok militanı ve çok sayıda köylü sempaticanı işkence tezgahlarından geçer. Cunta yılları zulmün katmerlisine tanıklık eder. Ama bu acımasız saldırılar, zulüm ve işkenceler, onlardan zırnık kopartmaz. 12 Eylül yılları boyunca diri ve devrimci kalırlar. Örgüt merkeziyle yaşadıkları bütün ilişkisizliklere rağmen bu '80'li yılların ortasına kadar da sürer. Zamanın TDKP illegal yayın organı Devrimin Sesi'ni izleme imkânı bulanlar, Hozat örgütünün gönderdiği yazılardaki devrimci ruhu mutlaka farketmişlerdir.

Sorumlu olduğu alanda devrimcilik adına sayısız suç teşkil eden olaylar yaşanmıştı. Mamo ve ekibi, yarattıkları basınçla böylesi anormallikleri bir bakıma dizginliyorlardı. Ekibin dağdaki yaşamı emekçilerle iyi bağlar kurma ve onlara güvenme temeline dayanır. Köylü dostlarının güvenliği konusunda gösterdiği hassasiyet bugün bile hala anlatılmaktadır. Hozat'ın köylüleri, Mamo 12 Eylül dönemi boyunca bizim için bir şanstı diyorlar.

Mamo ekibiyle uğradığı köylerde zayıf karakterli emekçiler varsa eğer, onların tuzağa düşmelerini kolaylaştıracak davranışlardan özenle kaçınır. Bu arada ortaya koyduğu basınçla, "gerilla savaşı" verdiklerini söyleyenlerin kimi hesapsız ve sorumsuz davranışlarını dizginlemeyi de başarır.

Süreci yakından bilenler, Mamo'nun Hozat bölgesini terk etmesinden sonra, devrimcilik adına suç işleyen davranışların adeta dizginlerinden boşaldığına tanıklırlar. Hozat ve Çemişkezek bölgesin-

de akıl almaz olaylar bu süreçten sonra hızlanır. Devrimcilik adına yapılan yanlış işler, dahası işlenen suçlar saymakla bitmez. Sözkonusu icraat sahiplerinden bazılarının yıllar sonra, "köylülere ve muhtarlarımıza ilişkin ajan ithamlarımızın yüzde 90'ı isabetsizdi" mealinde itiraflarda bulunması, olup bitenlerin vahameti hakkında bir fikir veriyor olmalıdır.

MAMO HOZAT'TAN ÇIKIYOR

Mamo'yu ilk kez 1970'li yılların ortasında, o zamanki Hozat sorumlusu Erdoğan Akdeniz'in yanında görmüştüm. Kim olabileceğini merak etmiş, paltosu ve boynuna sardığı kaşkoluna bakarak, bu Ali Rıza Koşar olmalı diye düşünmüştüm. O yıllarda görev alanlarımızın farklılığından dolayı sınırlı karşılaşmaların ötesine taşan bir yakınlığımız olmadı. Onunla asıl yakınlığımız 1987 yılı ilkbaharına denk gelir.

Hakkında kaleme alınan bazı yazılarda, Mamo'nun 1986 yılında Hozat'tan ayrıldığı ve aynı yıl yurtdışına çıktığı söyleniyor. Bu doğru değil. TDKP'de henüz ayrışma süreci başlamadan, 1986 yılı sonunda Metin Demir (Kuzo) ona Z'yı gönderir. Amacı yeni toparlanma sürecine Mamo'yu aktif olarak dahil etmektir. Ma-

mo'ya ulaşmak 1987 yılı başında olanaklı olur ve İstanbul'a gelmesi 1987 baharını bulur. Ama karşılaştığı tablo Mamo için Hozat dağlarının kışından bin beterdirdi. Gerçek bir şok yaşar. Yıllarca hayalinde yaşadığı parti örgütsel bakımdan gerçekte artık yoktur.

Onunla işte bu koşullarda yeniden karşılaştık. Ortak tanıdığımız bir arkadaşıyla bana gelmişti. Partiyeye ilişkin ne düşündüğümü anlamak istiyordu. Bir de toparlanma sürecine aktif biçimde dahil olmamı...

Düşüncelerimiz birbirinden çok uzak değildi. Fakat tutumlarımız farklıydı. Ben, tıpkı TDKP Leninist-Kanat'taki yoldaşlar gibi düşünüyordum. Bir yenilenme ve geçmişle devrimci hesaplaşma, ilk adım olmak zorundaydı. Bu yapılmazsa parti de, dava da kaybedilirdi. Geçmişe dönük tartışmanın yasaklanmasının bir intihar olacağına inanıyordum. Ama Leninist-Kanat'ın ayrılmasını o aşamada doğru bulmuyordum. Köklü bir değerlendirme ve yenilenmenin mevcut partide hala da mümkün olabileceğini umuyordum. Partinin arta kalanı içindeki devrimciler adım atar, böylece yeniden buluşulur diye bir beklenti içindeydim. Sonuçta kimseden yana olmamak gibi,

orta yol da denilecek bir tutum içindeydim.

Anlaşamadık ve ayrıldık ama yoldaşça. İlerde yeniden buluşmak dilekleriyle...

Yaşam çok geçmeden iyimser beklentilerimin fazlasıyla naif olduğunu bana gösterdi. Ben netleştiğimde ise Mamo mevcut yapıyla bütün bağlarını çoktan koparmıştı. Yıllarını devrime ve davaya adayan bu devrimci, o kısıcık süre içinde nasıl olur da bütün bağlarını koparır, bunu bilemem. Bunun bugün için bir önemi de yok artık. Ama devrime ve örgütüne yıllarını vermiş, partisine ve devrime bu kadar sadık Mamo'nun yurtdışına çıkma seçeneğine yönelmesi, kolay ithamlarla izah edilecek bir durum da değil.

Bizim kuşağın eksiklikleri, yetersizlikleri saymakla bitmez. Mamo kuşağının ana gövdesi mütevazî devrimcilerden oluşuyordu. Devrim için üzerlerine düşeni fazlasıyla yapan insanlardı bunlar. 12 Eylül ile birlikte yaşanan ağır tahribatın sorumluları da onlar değillerdi. Dolayısıyla başkalarının suç ve günahlarının hesabını zamanın bu samimi devrimcilerine kesmeye kalkışmak kimsenin haddi değildir.

SINAN BİZİ YENİDEN BULUŞTURUYOR

Mamo'nun yurtdışına çıktığını duyduğumda içim acıdı. Devrimci hareket böylesi kadrolarını kaybederse saflar iyiden iyiye kırılaçacak diye düşünmüştüm. Araya uzun yıllar girdikten sonra Sinan bizi yeniden buluşturdu. Sinan'ı son yolculuğuna uğurlamaya giderken karşılaşmıştık. Örgütü yoktu ama davasına bağlılığını koruyordu. Devrimci basın sıkı bir takipçisiydi.

Onu tanıdığımada adını sanını bilmiyordum. Ama yiğit bir devrimci olduğunu anlamak zor olmamıştı. Yanılmamıştım. Mamo devrimci komünizme inanan biri olarak yaşadı. Bize de bu kişiliği ile veda etti.

ILO'dan Türkiye için "çoklu kriz" uyarısı

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 11'inci Küresel İstihdam ve Sosyal Görünüm Raporu açıklandı. Raporda, gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkeler (emperyalist ülkelerle bağımlı ülkeler) arasındaki küresel istihdam uçurumunun derinleştiği vurgulandı.

Emperyalist ülkelere çağrı yapan ILO, borç stoku altında ezilen ülkelerin söz konusu açığı kapatmasına yardımcı olmak için istihdam ve sosyal koruma konusunda küresel mali destek sağlamalarını istedi. Elbette bu tür çağrılara kimsenin kulak astığı yok. Ülkeler arasındaki uçurumun derinleşmesi ise, ka-

pitalizmin yarattığı yapısal sorunlardan biridir. Bundan dolayı ülkelerin içinde sınıflar arasındaki uçurum derinleşirken, dünyada ise ülkeler arasındaki uçurum derinleşiyor. Böylesine vahşi bir sistemde hükümet ya da devlet başkanı olanlar ILO'nun naif çağrısını her zaman yaptıkları gibi yok sayacaklar.

***

Rapordan bazı bilgilerin aktarıldığı artıgerçek haberinde, ILO'nun Türkiye için 'çoklu kriz' uyarısı yaptığı belirtildi.

Türkiye'nin doğal afetler ve hayat pahalılığı gibi nedenlerle 'çoklu kriz' riski barındıran ülkeler arasında yer aldığı ifade edildi. Bu listede Suriye, Sri Lanka gibi ülkeler de var.

ILO, pandemi sonrası küresel tedarik zincirlerinde yaşanan kırılma ve benzeri küresel krizlerin Türkiye gibi ülkelerin içinde bulunduğu durumu kötüleştirdiğine vurgu yapıyor. Ancak gerici-faşist rejimin yağma ve talana dayalı icraatlarının krizin derinleşmesindeki rolüne

değinilmiyor.

Raporda, Maraş merkezli depremlerin ardından yaşanan istihdam kaybına da değiniliyor. Buna göre 220 bin civarında işyeri kapanırken, tam gün istihdamlı iş kabı ise 657 bin civarındadır.

Göründüğü kadarıyla ILO raporunda genel hatlarıyla tanımlanan sorunlara, gerici-faşist rejimin seçimler öncesinde Merkez Bankası ve Hazine'yi yağmalamasının yaratacağı sorunlar dikkate alınmamış. Bu ise, krizin ILO'nun öngördüğünden çok daha derin olduğuna işaret ediyor.

Çıraklar “çocuk işçi” değilse “mesleki eğitim” de eğitim değil!

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü'nde ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, çırakların “çocuk işçi” olmadığını iddia etti. Palandöken, “Bizim çıraklarımız çocuk işçi değildir, onlar ustalarından meslek öğrenen öğrencilerdir” dedi. Palandöken bu sözleri ile “çıraklık” ve “mesleki eğitim” alanında çocuk işçiliği meşrulaştırmayı amaçlıyor.

Palandöken'in sözlerine ithafen “çıraklar “çocuk işçi” değilse “mesleki eğitim” de “eğitim” değil!” Oysa kapitalizm koşullarında “çıraklar” çocuk işçidir, “mesleki eğitim” de bu sistemde her ne kadar eğitim kısmının altı boşaltılsa da eğitimidir. Mesleki eğitim alanını sermayedarların ihtiyaçlarına göre şekillendirmek isteyen rejim, stajyerler ve çırakların eğitim ve çalışma koşullarını giderek ağırlaştırıyor. Artan çocuk işçi sömürsünü gizlemek için ise bu tür laf kalabalığına başvuruyor.

AKP-MHP iktidarı mesleki eğitim alanında artan sömürüyü üretilen başarı hikayeleri ile gölgelemek istiyor. Ancak mesleki eğitim alanındaki sömürü gizlenemeyecek boyutlardadır. Konuyla bağlantılı olarak sınıf devrimcilerinin 2018 yılında gerçekleştirdikleri “Devrimci bir sınıf hareketi için ileri! Mesleki Eğitim Kurultayı Sonuç Bildirgesi”nden belli bölümleri güncel öneminden dolayı paylaşıyoruz:

“- Mesleki eğitim aracılığı ile atölyelerde, stajda kapitalist sömürü dişlileri arasında ucuzun da ucuzu iş gücü olarak kullanılan gençler, giderek üretimin temel bileşenleri haline getirilmektedir. İşçi sınıfının esnek, güvencesiz koşullarda, her türlü sosyal haktan yoksun sefalet ücretlerine çalışmasının temel dayanaklarından birisi de mesleki eğitim alanı üzerinden yaratılacak ucuz emek ordusu olarak görülmektedir. Yaygınlaşan çocuk emeği sömürsü ise yine mesleki eğitim üzerinden perdelenmek, katmerli sömürü koşullarının önü açılmak istenmektedir.

- Eğitimin bir parçası olarak gerçekleşmesi gereken atölye ve staj süreçleri, olması gereken asıl kapsamından gide-

rek daha da uzaklaşmakta, kapitalist üretimin ihtiyaçlarının şekil verdiği dizgin-siz bir sömürü alanına dönüşmektedir. Okullarda atölyeler ‘piyasaya iş yapan fabrikalar’ gibi işletilmekte, eğitim adı altında çoğu durumda ücretsiz işçilik yaygınlaşmaktadır. Staj süreci için gidilen fabrikalar ise her yıl üretim planlamalarını gelecek stajyerlere göre yapmaktadır. Kimi büyük fabrikalarda sayıları yüzlerle ifade edilen önemli bir iş gücü ortaya çıkartılmaktadır. Yine birçok fabrikada stajyerler üretimin temel bileşeni durumundadır ve neredeyse üretim bantlarını tek başlarına yürütmektedirler.

Buna sermayenin okullara, bölümlere yönelik sponsorluk anlaşmaları ile güvencelenmek istenilen stajyer işçilik

gerçekliği eklenmektedir. Mesleki eğitim kurumları bu kapsamıyla giderek genel-liğinden çıkartılarak sanayi bölgelerinin, tek tek fabrikaların ihtiyaç duyduğu iş gücünü yetiştirecek kurumlara dönüşmekte, buna uygun alanlara taşınmakta, içeriklendirilmektedir.

...

- Mesleki eğitim okullarında eğitim gören gençlik kitleleri daha okul sıralarında yoğun bir emek sömürsüne maruz kalmalarının yanı sıra, eğitim alanında gündeme gelen saldırılardan da doğrudan etkilenmektedirler. Türkiye’de eğitimin var olan niteliksiz, anti-bilimsel, ezberci yanı sıra mesleki eğitim alanında daha katı gerçekler olarak karşımıza çıkmaktadır. Mesleki eğitimde okuyan öğrenciler var olduğu kadarıyla dahi genel eğitimden yoksun bırakılmaktadır. Üniversitede okuma hakkı daha baştan ellerinden alınmaktadır. Meslek dersleri nitelikli bir zeminde işin bütününe öğretildiği, uygulamalı eğitimin pratik bir deneyim kazanma süreci olarak hayat bulduğu değil, sermayenin ihtiyaçları ekseninde, piyasa koşullarının şekillendirdiği, sömürü ilişkilerinin güçlendirilmesi ihtiyacına hizmet eden bir içeriktir.”

İSTANBUL'DAN BİR KIZIL BAYRAK OKURU

Dinci-gerici eğitim politikalarına geçit yok!

Cumhuriyetin ilanından itibaren kimi zaman yasal kimi zaman da fiili olarak dinsel gerici toplumsal yaşamına hakim kılındı. İktidar koltuğuna oturan her sermaye hükümeti, tarikatları, cemaatleri ve her türden gerici toplumu uyuşturmak için kullandı. AKP iktidarı da hükumete geldiği günden bugüne dini ve dinsel gerici yaygınlaştıran politikaları hayata geçirdi. AKP iktidarı seçimlerin ardından dindar ve kindar bir gençlik nesli yaratmak için eğitim alanında dinci-gerici-faşist politikaları hayata geçirmeye devam ediyor.

Son olarak, İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve müftülükler arasında “Çevre Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi (ÇEDES)” protokolü kapsamında imamların, müezzinlerin, vaizlerin, din hizmetleri uzmanlarının

ve Kuran kursu öğreticilerinin okullarda “manevi danışmanlık” adı altında dersler vermesinin önünü açan bir protokol imzalandı.

Bu protokol kapsamında, İzmir’de 842 lise ve ortaokula, Eskişehir’de ve Tekirdağ’da ise pek çok lise ve ortaokula “manevi danışmanlık” adı altında imam, müezzin, vaiz, din hizmetleri uzmanı ve Kuran kursu öğreticisi görevlendirildi. İmzalanan protokolle birlikte 81 ildeki okullarda dinsel gerici yaygınlaşmasının önü açıldı. Eğitim emekçileri sendikaları ve veliler başta olmak üzere birçok ilerici kesim eğitim alanında hayata geçirilmeye çalışılan bu gerici politikaların hukuksuzluğuna dikkat çekti. Eğitim

alanın karanlığa teslim edilmesine tepki gösterdi.

Seçimler ardından devam eden bu politikanın karanlık bir gelecek üretmekten başka bir şey olmadığı ortadadır. Bu politikaların yolunun nerelere çıktığını tarikat ve cemaat gerçekliği ve dinci-gerici eğitim uygulamalarının sonuçları üzerinden biliyoruz. Ensar Vakfı’ndaki çocukların istismar edilmesinden tıp öğrencisi olan Enes Kara’nın intiharına, Kuran kurslarında çocuklara uygulanan şiddetten çocuk istismarı ortaya çıkınca “bir kereden bir şey olmaz” diyen bakanlara kadar...

AKP iktidara geldiği günden bugün kadar kendi bekası ve sermaye devleti-

nin geleceğini korumak adına dinci-gerici politikaları farklı biçimlerde hayata geçirdi. Tarikat yurtlarından dini görevlilerinin okullara ve yurtlara gönderilmesine kadar bir dizi gerici politika hayata geçirildi. Ancak AKP aradan geçen 21 yıllık iktidarda istediği dindar-kindar gençlik neslini henüz yaratmayı başaramadı. Seçimlerin hemen ardından MEB ve müftülükler arasında yapılan protokol, eğitim alanında gericiğin meşrulaştırılması ve yaygınlaştırılması için atılan adımlarından biridir sadece. Seçimlerden sonra uygulanan bu politikalar, bunun en yeni ve somut göstergesidir.

Eğitim alanındaki dinci-gerici-faşist eğitim politikalarına geçit vermemek ve karanlığa teslim olmamak bugünün en güncel görevlerden biridir.

K. SÖNMEZ

Kapitalizm işsizlik sorununu çözemez!

Kapitalist sistemde “işsizliği bitireceğiz” söylemlerini dilinden eksik etmeyen asalak burjuvazi ve onun siyasi temsilcileri, sağlam teorik ve bilimsel bir temele dayanarak toplumun devrimci dönüşümüyle işsizliğin ortadan kalkmasının mümkün ve aynı zamanda zorunlu olduğunu belirten marksistleri “ütopik” olmakla suçlamaktadırlar.

Halbuki tekeli aşamasıyla birlikte kapitalizm, yaklaşık olarak 18. yüzyıldan beri tüm dünyada mevcut egemen üretim biçimi olarak varlığını sürdürmeye devam ederken; ortaya çıkışından bu yana işsizlik sorununu çözmek şöyle dursun, tekeli aşamasına ulaşmasıyla kapitalizm yaratmış olduğu uzlaşmaz çelişkileri derinleştirmiştir.

Kapitalist üretim ilişkileri artık üretici güçlerin gelişimine ayak bağı olurken ve dolayısıyla yedek işçi ordusunun artışına sebep olurken, sorunun asıl kaynağı olan kapitalist üretim biçimine son vermeden, burjuvazi ve onun siyasi temsilcilerinin iddia ettiği gibi işsizlik sorunu çözülemez. Kapitalist üretim biçiminin egemenliğinde burjuvazinin ve siyasi temsilcilerinin, liberallerin ve burjuva ekonomistlerinin “işsizlik sorunu çözülecek” savını öne sürmeleri aslında onların ütopik olduğunu kanıtlar. Çünkü kapitalizmde işsizlik yapısalıdır. Çünkü kapitalizmin işleyiş yasalarına göre yedek işçi ordusu yeniden üretilmek zorundadır. Kapitalist üretim biçimi var oldukça burjuvazi daima yedek işçi ordusuna ihtiyaç duyacaktır ve böylelikle emek gücü üze-

rinde tahakküm kurmaya devam edecek, daha düşük ücret karşılığında işten çıkarma tehdidi, mobbing ve çeşitli baskı araçlarıyla işçi sınıfının artan demokratik ve ekonomik taleplerini dizginleyecektir.

Burjuvazi ve siyasi temsilcileri, liberaller burjuva ekonomistleri yalnızca içi boş, soyut ve demagojik lafazanlık yapmakla kalmamakta, aynı zamanda tarihsel gerçekleri de çarpıtmaktadır. Tarihte ilk kez Sovyetler Birliği'nin işsizlik sorununu tamamen ortadan kaldırdığı gerçeğinin ve örneğin 1929 Büyük Buhran döneminde tüm kapitalist ülkelerde işsizlik oranı en yüksek seviyesini görürken, dünya ticareti %65 gerilerken, bu “dün-

ya” ekonomik krizinden Sovyetler Birliği'nin hiçbir şekilde etkilenmemesinin üzerini örtmeye kalkmaları burjuvazinin ve siyasi temsilcilerinin aymazlıklarını gözler önüne sermektedir. Ayrıca burjuvazi bununla da yetinmemektedir. İşçi sınıfının tarihsel mücadele sonucunda elde ettiği politik ve ekonomik kazanımlara ve işçi sınıfının bilimsel ideolojisine saldırmakta; sınıfsız toplumun ilk adımı olan sosyalizmi hiçbir dayanağı olmayan argümanlarla bir “ütopya” olarak nitelendirmektedir.

Sınıfların ve sömürünün olmadığı bir toplum yalnızca mümkün değil aynı zamanda tarihsel olarak da zorunludur.

Kapitalizm tarihsel “gelişimin” bir parçası olarak artık ömrünü doldurmuştur. Çünkü kapitalizm tekeli aşama ile birlikte yaratmış olduğu çelişkileri derinleştirmiştir. Emperyalizm çağı bundan dolayı aynı zamanda proleter devrimler çağıdır ve proleter devrimlere gebe dir. Hiçbir güç, tarihin diyalektik akışını, toplumun gelişiminin yasasını yani gelişimin ve ilerlemenin maddi koşulu olan sınıf savaşımının doğrultusunda, insanlığın sınıfsız bir topluma doğru ilerlemesini durduramaz.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ'NDEN BİR ÖĞRENCİ

Devrimci Gençlik Birliği olarak, geçtiğimiz haftalarda Adıyaman Narlıkuyu Çadır Kenti'nde kurulacak olan gençlik kütüphanesi ve çalışma alanı için destek sunacağımızı belirterek dayanışma çağrısı yayınlamıştık. Geçtiğimiz hafta sonu ise Adıyaman'a gittik ve kampanya sonucunu toplanan kitapları kurulacak olan kütüphaneye teslim ettik. Ayrıca iki gün boyunca çocuklarla yüz boyama gibi etkinlikler gerçekleştirdik.

Seçim döneminde çeşitli parti ve kuruluşlar tarafından yalnız bırakılan depremzedeler halen benzer bir durumdadır. İnsani ihtiyaçlar depremin ardından 4 ay geçmesine rağmen karşılanabilmiş değil ve tüm yakıcılığını sürdürüyor. Yaz

“İhtiyaçlar hala karşılanmamış değil!”

ayının gelmesi ile dayanılması güç bir sıcaklığa ulaşan havalar çadırlarda ve kliması olmayan prefabrik evlerde kalınmasını imkânsız kılıyor. Bunun yanında depremzedelerin çok büyük bir kısmı zaten prefabrik evlere de ulaşabilmiş değil. Sonuç olarak, şu an bölgedeki en yakıcı ihtiyaç nitelikli konut sorunudur. Bununla birlikte depremde tahrip olan altyapı, temiz suya erişimde ciddi sorunlar yaşanmasına yol açıyor. Temiz suya ulaşamamak sorununa sıcaklar eklendiğinde kusma, ishal ve uyuz gibi salgın

hastalıklar bölgede sürekli olarak görülüyor. Her gün gerçekleşen hasarlı bina yıkımları da bölgede bir başka sağlık tehlikesini oluşturuyor. Havada sürekli var olan toz ve duman solunum yolu hastalıklarını da beraberinde getiriyor. Ayrıca kontrolsüz bir biçimde gerçekleşen yıkım, çocuklar için tehlike oluşturuyor. Bina yıkımları ile ortaya çıkan asbest ise gelecekte bölgede çok ciddi sağlık sorunlarının yaşanacağını habercisi.

Bir diğer gözlemimiz ise, ortaokul düzeyindeki 15 kadar konuştuğumuz

çocuklardan hiçbirinin okula devam edememesiydi. “Deprem bölgesinde okulları açtık!” naraları atılıyor ancak görülüyor ki açılan okulun uzak ve servislerin yetersiz olması, öğretmen eksikliği gibi nedenlerden dolayı çocuklar okula devam edemiyor. Kız çocukları için ek bir sorun da yalnızca eğitimin ulaşmaz olması değil ailelerin kız çocuklarını okula göndermek istememesidir. Kısacası deprem bölgesinde ihtiyaçlar tüm yakıcılığını sürdürüyor. Tüm bu sorunlar bireysel çabalar ile aşılabilecek gibi değil. Deprem bölgesi ile maddi dayanışmayı sürdürmenin yanı sıra mücadeleyi de yükseltmemiz gerekiyor.

DEPREM BÖLGESİNE GİDEN DGB'LİLER

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni...

geleceğimiz için

**İnsanca yaşama yetecek
ücret için mücadeleye!**